

Bosna i Hercegovina
Regulatorna agencija za komunikacije
Босна и Херцеговина
Регулаторна агенција за комуникације
Bosnia and Herzegovina
Communications Regulatory Agency

Godišnji izvještaj

**REGULATORNE AGENCIJE ZA
KOMUNIKACIJE ZA 2021. GODINU**

Број: 01-02-3-404-3/22

@
info@rak.ba

📞
+387 33 250 600
+387 51 222 410
+387 36 333 670

🌐
www.rak.ba

SADRŽAJ

UVODNE NAZNAKE	7
1. RUKOVODEĆA STRUKTURA AGENCIJE	9
2. VIJEĆE AGENCIJE	10
3. PODRUČJA RADA	12
3.1. PODRUČJE TELEKOMUNIKACIJA	12
3.1.1. Fiksna telefonija	12
3.1.1.1. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga	12
3.1.1.2. Razvoj usluga fiksne telefonije	14
3.1.2. Mobilne komunikacije	17
3.1.2.1. Korisnici dozvola za pružanje GSM/UMTS/LTE usluga	17
3.1.2.2. Registrirani pružatelji mobilnih telefonskih usluga	18
3.1.2.3 Razvoj usluga mobilne telefonije	18
3.1.3. Razvoj LTE mreža	22
3.1.4. Javne elektroničke komunikacijske mreže	25
3.1.4.1. Korisnici dozvole za obavljanje djelatnosti operatera javnih elektronskih komunikacijskih mreža	25
3.1.4.2. Razvoj elektronskih komunikacijskih mreža	25
3.1.4.3. Prijave nelegalnoga rada mreža	26
3.1.5. Usluga pristupa internetu	27
3.1.5.1. Korisnici dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa internetu	27
3.1.5.2. Razvoj usluga pristupa internetu	27
3.1.5.3 Razvoj usluga širokopojasnoga pristupa	29
3.1.6. Numeracija	30
3.1.6.1. Licenciranje numeracije	30
3.1.6.2. Prenosivost telefonskih brojeva	31
3.1.7. Analiza tržišta	32
3.1.8. Implementacija Sporazuma o roamingu	33
3.1.9. Zaštita krajnjih korisnika	35
3.1.10. Monitoring mreža i usluga	35
3.1.11. Saradnja s međunarodnim institucijama	38
3.2 PODRUČJE EMITIRANJA	39
3.2.1. Audiovizualne medijske usluge i medijske usluge radija	39
3.2.1.1. Korisnici dozvola za televizijsko i radijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije	39
3.2.1.2. Korisnici Dozvola za televizijsko i radijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža	39
3.2.1.3. Saglasnost za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev	39

3.2.1.4. Vlasnička struktura	39
3.2.1.5. Korisnici dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija	41
3.2.1.6. Distribucija audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija	45
3.2.1.7. Upravni postupci protiv distributera u vezi sa neovlaštenom distribucijom sportskih sadržaja	45
3.2.1.8. Slučajevi kršenja programskih standarda i uvjeta dozvole	47
3.2.1.9. Praćenje obaveza u vezi sa evropskim djelima i evropskim djelima nezavisnih producenata	50
3.2.2. Medijska i informacijska pismenost	51
3.2.3. Izmjene regulative i harmonizacija s EU legislativom	52
3.2.4. Nabavka informacionog sistema za mašinsko prepoznavanje glasova i riječi u audiovizuelnom medijskom prostoru i medijskom prostoru radija u BiH	53
3.2.5. Nabavka centraliziranog sistema za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatora u Bosni i Hercegovini	53
3.2.6. Prelazak s analognog na digitalno zemaljsko emitiranje	54
3.3. PODRUČJE RADIOKOMUNIKACIJA	55
3.3.1. Fiksna služba	55
3.3.1.1. Mikrovalni linkovi	55
3.3.1.2. Multimedijalni distributivni sistemi (MMDS) u opsegu 11.7 – 12.5 GHz	9
3.3.1.3. Satelitske komunikacije	59
3.3.1.4. BSS i FSS planovi	60
3.3.2 Mobilna služba	61
3.3.2.1. Kopnena mobilna služba	61
3.3.2.2. Vazduhoplovna, pomorska služba i služba radioterminacije i radionavigacije	62
3.3.3. Radiodifuzna služba	63
3.3.3.1. Analogna radiodifuzija – Radio	63
3.3.3.2. Analogna radiodifuzija – TV i gašenje analognih TV odašiljača u BiH	63
3.3.3.3. Srednjetalasna radiodifuzija	65
3.3.3.4. Digitalna radiodifuzija – TV	65
3.3.3.5. Replaniranje VHF III opsega	66
3.3.3.6. Radio-amaterski servis	66
3.3.4. Međunarodna koordinacija frekvencija	67
3.3.4.1. Međunarodna koordinacija, radiodifuzija	67
3.3.4.2. Međunarodna koordinacija, satelitska	68
3.3.4.3. Međunarodne smetnje i prigovori	69
3.3.5. Međunarodni sastanci	70
3.3.6. Ostale aktivnosti	71
3.3.7. Radiomonitoring	73

3.3.7.1. Mreža monitoring stanica u BiH	74
3.3.7.2. Regulativa u području mjerena i kontrole	75
3.3.7.3. Kontrola poštivanja uvjeta dozvole	76
3.4. PODRUČJE OPĆIH, PRAVNIH I FINANCIJSKIH POSLOVA	77
3.4.1. Financijsko izvješće	77
3.4.1.1. Podaci o ostvarenim prihodima	77
3.4.1.2. Podaci o ostvarenim rashodima	77
3.4.1.3. Revizija materijalno-finansijskog poslovanja Agencije	78
3.4.2. Pravni poslovi	79
3.5. PODRUČJE ZA STRATEGIJU I PLANIRANJE	82
4. SAMOSTALNI SEKTORI	84
4.1. SEKTOR ZA DOZVOLE I NAKNADE	84
4.1.1. Dozvole	85
4.1.1.1. Dozvole iz područja emitiranja	85
4.1.1.2. Dozvole iz područja telekomunikacija	86
4.1.1.3. Dozvole iz područja radiokomunikacija	87
4.2. SEKTOR ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU	88
4.2.1. Mediji i javnost	88
4.2.2. Saradnja na projektima, integracijama i aktivnosti na društvenim mrežama	88
4.2.3. Vizuelni identitet Agencije	89
4.3. SEKTOR ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	90
4.3.1. Hardverska/mrežna infrastruktura	90
4.3.2. Softveri	92
4.3.3. Intranet	93
4.3.4. Centralizirani sustav za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatera	93
4.3.5. Informacioni sistem za mašinsko prepoznavanje glasova i riječi u audiovizuelnom medijskom prostoru i medijskom prostoru radija u BiH	93
4.4. REGIONALNI SEKTORI BANJA LUKA I MOSTAR	95
5. PRILOG I PREGLED TUŽBI, SUDSKIH POSTUPAKA I PRESUDA	96
5.1. PREGLED AKTIVNIH SUDSKIH POSTUPAKA PO TUŽBAMA IZ 2021. GODINE	96
5.2. PREGLED AKTIVNIH SUDSKIH POSTUPAKA PO TUŽBAMA IZ PRETHODNIH GODINA	101
5.3. PREGLED OKONČANIH POSTUPAKA I SUDSKIH ODLUKA	101
PRIJEDLOG ZAKLJUČKA	104

UVODNE NAZNAKE

Rad i djelovanje Agencije u 2021. karakterizirale su brojne neplanirane aktivnosti, koje su zahtijevale pojačan angažman osnovnih područja rada, samostalnih sektora i svih organizacionih jedinica Agencije. Svakodnevne aktivnosti i dalje su bile limitirane ukupnom pandemijskom situacijom, uzrokovanim virusom Covid-19 i propisanim epidemiološkim mjerama, što je podrazumijevalo značajne izmjene i prilagođavanja zaposlenika i organizacionih jedinica u prioritetima rada, postavljenim na osnovu godišnjih planova i programa.

Osnovna područja rada nastavila su, pored redovnih aktivnosti koje proizilaze iz odredbi Zakona o komunikacijama i podzakonske regulative, i provođenje prioritetnih zadataka koji su bili planirani za realizaciju u ovom izvještajnom periodu.

Tako je područje telekomunikacija veći dio svojih aktivnosti usmjerilo na provođenje regulatorne procedure tzv. "regionalnog roaminga" (RLAH), koji je stupio na snagu 1. jula, otkada su građani regiona Zapadnog Balkana, prilikom putovanja u zemlje Zapadnog Balkana, mogli početi koristiti gorovne usluge (odlazne i dolazne pozive), SMS poruke i usluge prijenosa podataka u roamingu po cijenama domaćeg saobraćaja za istu uslugu, što uključuje i politiku primjerenog korištenja.

Područja emitiranja i radiokomunikacija su, pored redovnih poslova, prioritet vlastitih aktivnosti preusmjerili na pitanje gašenja analognih TV-predajnika u BiH i ubrzan proces uvođenja digitalnog signala u komercijalnim i javnom multipleksu. Obim i forsirana dinamika ovih aktivnosti bili su uzrokovani prvenstveno pristiglim zahtjevom regulatorne administracije Republike Hrvatske (HAKOM) za gašenje najvećeg broja analognih TV-predajnika na teritoriji BiH, što je i bila međunarodno ratificirana obaveza, prethodno neizvršena u predviđenim rokovima do polovine 2015.

Ranije uspostavljeni Sektor za dozvole i naknade je u protekloj godini započeo proces reizdavanja 190 radijskih i TV-dozvola, čiji rok važenja je isticao sa 31. 12. 2021., i ta aktivnost je u međuvremenu uspješno završena.

Započeta je realizacija dugoročnih projekata u područjima: telekomunikacija, emitiranja i radiokomunikacija, prema ranije predviđenim srednjoročnim planovima Agencije ili u okviru međunarodne strateške saradnje, od kojih prvenstveno treba istaći: mapiranje širokopojasnog interneta u BiH, projekat pokretanja web-portala medijske pismenosti u BiH, i dugoročni projekat mjerjenja elektromagnetskog zračenja na teritoriji BiH sa usvajanjem odgovarajućeg pravila o ograničavanju elektromagnetskog zračenja i uvođenjem posebnog web-portala.

Jačajući institucionalne kapacitete Agencije, pristupilo se izradi Srednjoročnog plana razvijanja 2022–2024, a u unutrašnjoj organizaciji nastupile su određene izmjene, nakon što je u drugom polugodištu 2021. formirano novo područje rada za strategiju i planiranje, i nakon što su formirane po četiri nove unutrašnje organizacione jedinice (odsjeci) u regionalnim sektorima Mostar i Banja Luka.

Odlukom generalnog direktora iz jula prošle godine uveden je u praksu novi vizuelni identitet Agencije, koji se uspešivo počeo korisiti na svim platformama, u koordinaciji Sektora za odnose s javnošću i Sektora za informacione tehnologije.

Osnovni problem u radu Agencije predstavljalo je neusvajanje budžeta institucija BiH za 2021., tako da je funkcioniranje Agencije na principima privremenog finansiranja bitno limitiralo provođenje srednjoročnih i dugoročnih kapitalnih investicija i politike zapošljavanja. Ovakva situacija, koja je prenesena i u kalendarsku 2022., rezultira činjenicom da je ukupan broj zaposlenika Agencije i dalje nedovoljan za obavljanje bitnih funkcija, naročito na pozicijama ekspertske i tehničke poslova.

Imajući u vidu navedeno, prioritet u kalendarskoj 2022. treba usmjeriti na stvaranje ambijenta za stručno kapacitiranje Agencije, posebno na ekspertske poslove u ključnim područjima rada: telekomunikacijama, emitiranju i radiokomunikacijama. Ovo prvenstveno treba imati u vidu, s obzirom na dinamičko tehnološko okruženje u svijetu i ubrzano uvođenje novih tehnologija.

Svim tehnološkim i regulatornim izazovima Agencija i dalje mora parirati na jasan, predvidiv i transparentan način, uvažavajući sve specifičnosti tržišta, nivo tehnološke razvijenosti u BiH, a posebno savremene regulatorne trendove u razvijenom svijetu.

Generalni direktor

Draško Milinović

1. RUKOVODEĆA STRUKTURA AGENCIJE

VIJEĆE:

Nino Čorić – predsjedavajući

Faruk Borić – potpredsjedavajući

Miloš Šolaja – član

Zoran Tomić – član

Ljubo Božović – član

GENERALNI DIREKTOR:

Draško Milinović

RUKOVODEĆI ZAPOSLENICI:

Amela Zametica-Akšamija – sekretarka Agencije

Tijana Milovanović – pomoćnica direktora za telekomunikacije

Amela Odobašić – pomoćnica direktora za emitiranje

Čedomir Marković – pomoćnik direktora za radiokomunikacije

Zdravko Drakulić – pomoćnik direktora za pravne, finansijske i opće poslove

Siniša Petrović – pomoćnik direktora za strategiju i planiranje

Žaneta Begić – rukovoditeljica Sektora za dozvole i naknade

Boris Kujundžić – rukovodilac Sektora za odnose s javnošću

Predrag Divljan - rukovodila Sektora za informacijske tehnologije

Vedran Biokšić – rukovodilac Regionalnog sektora Mostar

Ljubiša Tepić – rukovodilac Regionalnog sektora Banja Luka

2. VIJEĆE AGENCIJE

U skladu sa Zakonom o komunikacijama, Vijeće Agencije vodi ovu instituciju u pogledu strateških pitanja provođenja Zakona o komunikacijama. Osim toga, ono ima funkciju apelacionog tijela za rješenja koja donosi generalni direktor. Također usvaja prijedlog budžeta za svaku fiskalnu godinu te održava sjednice po potrebi, a najmanje četiri godišnje.

Tokom 2021. Vijeće Agencije je održalo 14 sjednica, od kojih 6 redovnih i 8 vanrednih.

Tako je u 2021. je usvojilo sljedeće akte:

- Prijedlog Budžeta Agencije za 2022;
- Godišnji izvještaj o radu Agencije za 2020;
- Pravilo 93/2021 o primjeni politike primjereno korištenja i procjeni održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulirane maloprodajne usluge roaminga;
- Pravilo 94/2021 o zaštiti od djelovanja elektromagnetskih polja u frekvencijskom opsegu od 9 kHz do 300 GHz;
- Pravilo o izmjeni Pravila 76/2015 o pružanju medijskih usluga radija;
- Pravilo o izmjeni Pravila 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga;
- Nacrt Pravila o dopuni Pravila 66/2012 o obavljanju djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža;
- Kodeks o izmjeni Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija;
- Odluku o cijenama usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama, i
- Odluku o visini stope i vrijednosti boda za obračun godišnje naknade za dozvole za 2022.

Također, Vijeće Agencije je razmotrilo:

- 16 informacija i tri izvještaja.
- Vijeće Agencije je u 2021, u okviru zakonom dodijeljene apelacione funkcije, riješilo ukupno 30 žalbi u drugostepenom postupku, od čega su tri u ponovnom postupku, po presudama Suda BiH. Vijeće je donijelo jedno rješenje o odgodi izvršenja rješenja Agencije.
- Vijeće Agencije je u 2020, u skladu sa relevantnim odredbama Zakona o Javnom radiotelevizijskom servisu BiH, provelo postupak utvrđivanja tri rang-liste kandidata za članove Upravnog odbora Javnog radiotelevizijskog servisa BiH iz reda bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, te je na dalje postupanje proslijedilo Parlamentarnoj skupštini BiH, koja prema navedenom Zakonu vrši konačno imenovanje članova Upravnog odbora Javnog radiotelevizijskog servisa BiH. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH Agenciji je uputio dopis, broj: 01-50-1-15-16/21 od 03. 02. 2021., u kojem je navedeno da Pred-

stavnički dom Parlamentarne skupštine BiH nije usvojio listu kandidata iz reda hrvatskog, srpskog i bošnjačkog naroda te je Vijeće Agencije, u skladu sa navedenim, ponovo provelo postupak utvrđivanja tri rang-liste kandidata za članove Upravnog odbora Javnog radiotelevizijskog servisa BiH iz reda bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda. Također, Vijeće Agencije je provelo i postupak utvrđivanja rang-liste kandidata za člana Upravnog odbora Javnog radiotelevizijskog servisa BiH iz reda ostalih. Rang-liste kandidata Vijeće je na dalje postupanje proslijedilo Parlamentarnoj skupštini BiH koja, prema Zakonu, vrši konačno imenovanje članova Upravnog odbora Javnog radiotelevizijskog servisa BiH.

3. PODRUČJA RADA

3.1. PODRUČJE TELEKOMUNIKACIJA

Agencija je nastavila da provodi aktivnosti u cilju nastavka harmonizacije regulatornog okvira sa važećim evropskim regulatornim okvirom i najboljom praksom, sa naglaskom na provođenje postupaka analize tržišta, i unaprjeđenje kapaciteta za provjeru kvaliteta usluga širokopoljasnog pristupa Internetu.

U oktobru 2021. je završen projekat *Analiza tržišta elektronskih komunikacija prema metodologiji EU*, koji je započeo u novembru 2019. i proveden je u saradnji sa konsultantskom kućom Vafer.

U okviru Projekta je provedena analiza pet relevantnih tržišta, koja dosada nisu analizirana, a koja su utvrđena Pravilom 54/2011, kao i Test tri kriterija za tržišta: Tržište distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija – maloprodajni nivo; Tržište širokopoljasnog pristupa internetu – maloprodajni nivo; Veleprodajno tržište pristupa i započinjanja (originacije) poziva u javnim mobilnim telefonskim mrežama.

U sklopu implementacije sistema za mjerenje kvaliteta Agencija aktivno prati primjenu RAK NetTest aplikacije, pomoći koje krajnji korisnici vrše mjerenja i testiranja svoje internet-veze bilo da se radi o fiksnom ili bežičnom pristupu. Također, Agencija prati razvoj mobilnih mreža i ispunjavanje obaveza operatora u pogledu obaveznog pokrivanja propisanog dozvolom.

Kao značajan korak za poticanje razvoja širokopoljasnih mreža i usluga, u projektu koji je podržala Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU), razmatrani su uvjeti za uspostavu sistema mapiranja širokopoljasnog pristupa u BiH.

3.1.1. FIKSNA TELEFONIJA

3.1.1.1. Korisnici dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga

U 2021. godini na tržištu BiH Dozvolu za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga koristilo 17 operatera, od čega 12 s područja FBiH i pet s područja RS-a. Od navedenog broja, određeni broj korisnika dozvola nije obavljao djelatnost (pružao usluge) iako su nominalno koristili dozvolu.

Dio korisnika dozvole je međusobno povezan putem osnivača, i to:

- BH Telecom d. d. Sarajevo i JP HT d. d. Mostar preko suosnivača Vlada FBiH;
- Telekom Srpske a. d. Banja Luka je vlasnik: Blicnet d. o. o. Banja Luka, ELTA-KABEL d. o. o. Dobje, Logosoft d. o. o. Sarajevo i Telrad Net d. o. o. Bijeljina.

Tabela 1. Pregled operatora nosilaca Dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga u 2021.

OPERATOR	BROJ DOZVOLE	VRSTA DOZVOLE
AKT.ONLINE d.o.o. Sarajevo	DFTU-07/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
BH Telecom d.d. Sarajevo	DOFT-TS/01/02	Dozvola za javnog operatora fiksne telefonije integrira i Dozvolu za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža sa nacionalnim područjem djelovanja i Dozvolu za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
Blicnet d.o.o. Banja Luka	DFTU-03/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
ELTA-KABEL d.o.o. Doboj	DFTU-09/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
EUOPRONET BOSNIA d.o.o. Sarajevo	DFTU-06/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
JP HT d.d. Mostar	DOFT-TS/02/02	Dozvola za javnog operatora fiksne telefonije integrira i Dozvolu za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža sa nacionalnim područjem djelovanja i Dozvolu za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
Logosoft d.o.o. Sarajevo	DFTU-05/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
M&H Company d.o.o. Sarajevo	DFTU-08/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
MISS.NET d.o.o. Bihać	DFTU-16/20	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
SOFTNET d.o.o. Sarajevo	DFTU-14/14	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
Teledigital d.d. Sarajevo	DFTU-01/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga

Telekom Srpske a.d. Banja Luka	DOFT-TS/03/02	Dozvola za javnog operatora fiksne telefonije integriše i Dozvolu za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža sa nacionalnim područjem djelovanja i Dozvolu za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
Telrad Net d.o.o. Bijeljina	DFTU-11/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
TX TV d.o.o. Tuzla	DFTU-12/20	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
Detel d.o.o. Sarajevo	DFTU-15/18	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
Telemach BH d.o.o. Sarajevo	DFTU-10/13	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga
Veritel d.o.o. Ugljevik	DFTU-17/20	Dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga

3.1.1.2. Razvoj usluga fiksne telefonije

U pogledu cijena govornih telefonskih usluga operatora sa značajnom tržišnom snagom, na koje Agencija izdaje saglasnost, operatori su izvršili sljedeće izmjene cjenovnika fiksne telefonije:

- BH Telecom je uveo u ponudu novi paket BizPhone Plus koji je namijenjen poslovnim korisnicima.
- Telekom Srpske je uveo u ponudu nove pakete integriranih usluga TV+NET+TEL+MOB:Plus, TV+NET+TEL+MOB:Plus Net, TV+NET+TEL+MOB: Top TV+NET+TEL+MOB:Max.
- HT Mostar je uveo u ponudu nove TRIO pakete.

U nastavku su dati elementi razvoja fiksne telefonije za vremenski period 2012–2021. sa aspekta broja pretplatnika.

Tabela 2. Broj pretplatničkih linija fiksne telefonske mreže u BiH (2012–2021)

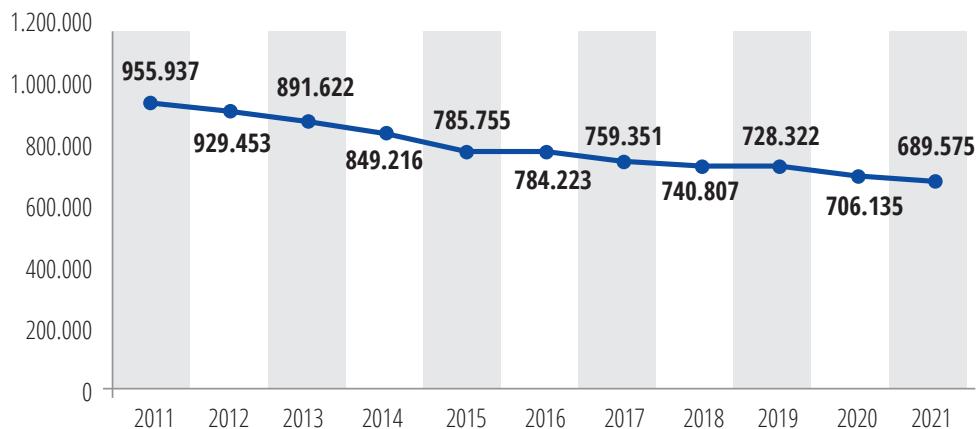
Broj fiksnih direktnih telefonskih linija u radu						
Telekom operator/ godina	BH Tele- com	Telekom Srpske	HT Mo- star	Alternativni operateri	Ukupno	Indeks
2012.¹	458.721	322.581	121.888	26.263	929.453	97,23
2013.	423.429	308.270	114.785	45.138	891.622	95,93
2014.	379.214	295.680	108.864	65.458	849.216	95,24
2015.	326.738	276.876	103.881	78.260	785.755	92,52
2016.	317.686	263.171	101.132	102.234	784.223	99,81
2017.	290.308	245.350	98.463	125.230	759.351	96,83
2018.	267.222	235.281	98.271	140.021	740.807	97,56
2019.	259.302	226.726	97.701	144.593	728.322	98,31
2020.	246.154	217.407	97.208	146.149	706.918	97,06
2021.	239.157	208.111	97.339	144.968	689.575	97,54

Izvor: Izveštaji BH Telecoma, Telekoma Srpske, HT Mostara i alternativnih operatora

U Tabeli 2. dat je ukupan broj fiksnih telefonskih linija koji predstavlja zbir aktivnih analognih fiksnih linija, ISDN (digitalna mreža integriranih usluga) kanala, broja javnih telefonskih govornica i VoIP (Voice over IP) preplata. Indeks rasta (broj fiksnih direktnih telefonskih linija u radu za 2021. / broj fiksnih direktnih telefonskih linija u radu za 2020.) u 2021. iznosi 97,54.

¹ Broj aktivnih fiksnih telefonskih linija za 2012. u Godišnjem izveštaju za 2012. razlikuje se od broja aktivnih fiksnih telefonskih linija za 2012. u ovome Godišnjem izveštaju. Do razlike u broju je došlo uslijed korekcija podataka koje su dostavljali operatori nakon objavljivanja Godišnjeg izveštaja za 2012. godinu.

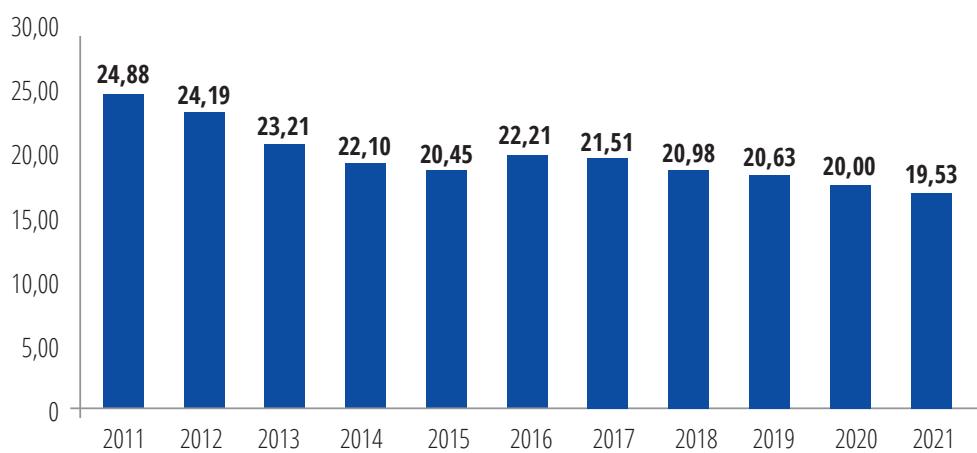
Broj preplatnika fiksne telefonije

Slika 1. Kretanje broja aktivnih fiksnih telefonskih linija u BiH (2012–2021)

Kao što je ilustrirano na Slici 1, broj aktivnih fiksnih telefonskih linija je u padu u odnosu na 2020. Nivo penetracije u fiksnoj telefoniji na kraju 2021. je iznosio 19,53%. U 2015. penetracija se računala na osnovu procjene broj stanovnika, dok se od 2016. koriste podaci iz popisa stanovništva 2013. (populacija u BiH 3.531.159).

Penetracija fiksne telefonije (Broj fiksnih preplatnika na 100 stanovnika)

Slika 2. Penetracija fiksne telefonije u BiH (2012 -2021.)

3.1.2. MOBILNE KOMUNIKACIJE

3.1.2.1. Korisnici dozvola za pružanje GSM/UMTS/LTE usluga

U BiH djeluju tri licencirana mobilna operatora:

- BH Telecom d. d. Sarajevo (BH Telecom);
- Telekomunikacije RS a. d. Banja Luka (Telekom Srpske) i
- JP Hrvatske Telekomunikacije d. d. Mostar (HT Mostar).

U skladu sa Odlukom o Dozvolama za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema (“Službeni glasnik BiH”, broj 23/19), Agencija je 8. 4. 2019. dodijelila mobilnim operatorima Dozvole za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema postojećim licenciranim mobilnim operatorima u BiH. Danom izdavanja novih dozvola prestale su važiti Dozvole za pružanje GSM usluga, Dozvole za korištenje frekvencija unutar frekvencijskog opsega DCS i Dozvole za pružanje mobilnih usluga na Univerzalnim mobilnim telekomunikacijskim sistemima koje su ranije izdate licenciranim mobilnim operatorima.

Tačkom 2.2. Politike sektora elektronskih komunikacija za 2017–2021. definirano je da dvije godine nakon komercijalizacije LTE mreža Agencija u saradnji sa Ministarstvom komunikacija i saobraćaja BiH i resornim entetskim ministarstvima pripremi i dostavi Vijeću ministara prijedlog odluke kojom će se omogućiti ulazak mobilnih virtuelnih mrežnih operatora (MVNO) na tržište mobilnih komunikacija BiH. Također, tačkom 2.2.2. Akcionog plana za realizaciju Politike sektora elektronskih komunikacija je definirana obaveza donošenja Odluke o izdavanju dozvola za mobilne virtuelne mrežne operatore.

U cilju ispunjenja tačke 2.2.2. Akcionog plana, Agencija je početkom 2021. započela aktivnosti na pripremi prijedloga Odluke o izdavanju dozvola za mobilne virtuelne mrežne operatore. U tu svrhu Agencija je održala sastanke sa predstavnicima Ministarstva komunikacija i saobraćaja BiH, Ministarstva saobraćaja i veza RS i Ministarstva saobraćaja i komunikacija FBiH, kao i sastanke sa licenciranim mobilnim operatorima.

U konsultacijama sa nadležnim ministarstvima i licenciranim operatorima ocijenjeno je da je potrebno najprije okončati postupak Testa tri kriterija za veleprodajno tržište pristupa i započinjanja (originacije) poziva u javnim mobilnim telefonskim mrežama, kako bi se utvrdilo postojanje trajnih prepreka za ulazak na tržište, te da li tržište teži održivoj konkurenciji. Agencija će tokom 2022. objaviti finalnu verziju Testa tri kriterija te nastaviti aktivnosti na ispunjavanju svojih obaveza veznih za izradu prijedloga Odluke.

3.1.2.2. Registrirani pružatelji mobilnih telefonskih usluga

Za operatore davaoce mobilnih usluga (Service provider – SP) u BiH postoji mogućnost djelovanja preko komercijalnih ugovora sa licenciranim mobilnim mrežnim operatorima (MNO), odnosno nosiocima Dozvole za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema.

Sa krajem 2021. na mrežama tri operatora mobilnih mreža: BH Telecom d. d. Sarajevo, Telekom Srpske a. d. Banja Luka i HT Mostar d. d. su egzistirala četiri pružaoca mobilnih usluga po osnovu zaključenih komercijalnih ugovora o pristupu mreži, i to:

- DASTO SEMTEL d. o. o. Bijeljina;
- LOGOSOFT d. o. o. Sarajevo;
- NOVOTEL d. o. o. Sarajevo;
- HALOO d. o. o. Sarajevo.

Društvo Novotel d. o. o Sarajevo koje je radi pružanja mobilnih telefonskih usluga zaključilo "Ugovor o pristupu mreži Service Providera Mobilnoj mreži Mtel a. d. Banja Luka", i koji je upisan na listu aktivnih pružalaca javnih mobilnih telefonskih usluga dana 17. 07. 2020., započeo je sa radom 27. 08. 2021.

Novi registrirani davalac usluga u 2021. je društvo Haloo d. o. o. Sarajevo, koje je radi pružanja mobilnih telefonskih usluga zaključio "Ugovor o pristupu Service Providera Mobilnoj mreži JP HT d. d. Mostar", a upisan je u listu aktivnih pružalaca javnih mobilnih telefonskih usluga 04. 01. 2021. Do kraja 2021. Haloo d. o. o. Sarajevo nije započeo sa radom.

3.1.2.3 Razvoj usluga mobilne telefonije

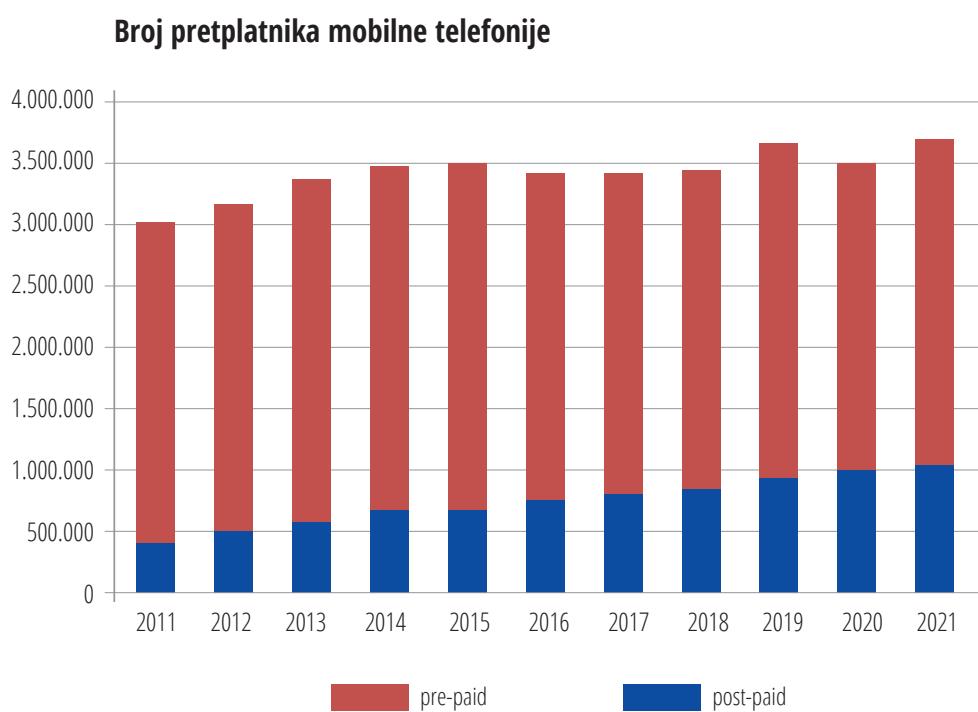
U toku 2021. BH Telecom je uveo u ponudu dodatne usluge za pretplatnike MojaTV Net-Go i MojaTV Full-Go usluge.

U 2021. Telekom Srpske je uveo u ponudu nove postpaid tarifne modele.

U toku 2021. HT je uveo u ponudu nove postpaid SMART tarife te izvršio izmjenu obračunske jedinice za tarife !hej Slagalica.

U Tabeli 2. su dati elementi razvoja mobilne telefonije za vremenski period 2016–2021. sa aspekta instaliranih kapaciteta i broja pretplatnika.

Broj mobilnih pretplatnika u BiH na dan 31. 12. 2021. je bio 3.767.810 i bilježi rast od 7,35% u odnosu na 2020. Ovaj broj pretplatnika je dobijen u skladu sa jedinstvenom definicijom aktivnog prepaid i postpaid pretplatnika za sve SMP operatore u mobilnoj telefoniji, koja je uskladjena sa normama Evropske komisije i ITU. Broj prepaid pretplatnika je i dalje višestruko veći u odnosu na broj postpaid pretplatnika (Slika 3).

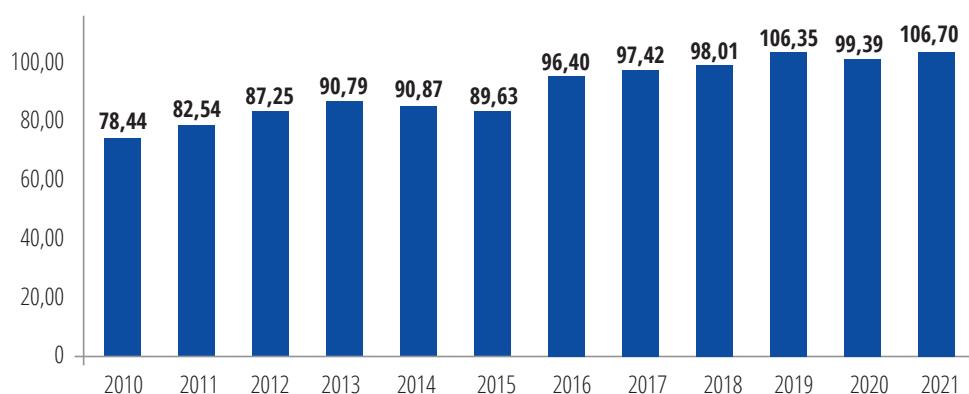

Slika 3. Broj preplatnika mobilne telefonije u BiH (2010. – 2021.)

Nivo penetracije (broj mobilnih preplatnika na 100 stanovnika) mobilne telefonije u BiH na kraju 2021. je iznosio 106,70%.

Dijagram na Slici 4. prikazuje penetraciju mobilne telefonije u vremenskoj seriji od 2010. do 2021. U 2015. penetracija se računala na osnovu procjene broj stanovnika, dok se od 2016. koristi podatak iz popisa stanovništva 2013. (populacija u BiH 3.531.159).

Penetracija fiksne telefonije (Broj mobilnih preplatnika na 100 stanovnika)

Slika 4. Broj preplatnika mobilne telefonije u BiH na 100 stanovnika (2010. – 2021.)

U Tabeli 3. su dati elementi razvoja mobilne telefonije za vremenski period 2016–2021.sa aspekta instaliranih kapaciteta i broja pretplatnika.

U Tabeli 3. su dati elementi razvoja mobilne telefonije za vremenski period 2016–2021. sa aspekta instaliranih kapaciteta i broja pretplatnika.

Telekom operator		BH Telecom	Telekom Srpske	HT Mostar	Izi mobil	Blicnet	Logosft	Telrad	Elta Kabel	Dasto Semtel	Novotel	BiH
2016.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000								6.850.000
	post-paid	271.851	345.548	195.706		2.561	1.139	955	925			818.685
	pre-paid	1.323.308	958.328	299.647	4.075							2.585.358
	ukupno pretpl.	1.595.159	1.303.876	495.353	4.075	2.561	1.139	955	925			3.404.043
2017.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000								6.850.000
	post-paid	291.847	391.965	207.179		2.633	1.004	975	1.137			896.740
	pre-paid	1.309.615	940.514	293.216								2.543.345
	ukupno pretpl.	1.601.462	1.332.479	500.395		2.633	1.004	975	1.137			3.440.085
2018.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000								6.850.000
	post-paid	315.927	379.064	212.638		3.041	919	917	512			2.548.040
	pre-paid	1.310.073	942.563	295.404								913.018
	ukupno pretpl.	1.626.000	1.321.627	508.042		3.041	919	917	512			3.461.058
2019.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000								6.850.000
	post-paid	345.383	395.696	224.491		2.263	1.192	129	424			969.578
	pre-paid	1.290.640	959.526	535.777								2.785.943
	ukupno pretpl.	1.636.023	1.355.222	760.268		2.263	1.192	129	424			3.755.521
2020.	numeracioni prostor	3.000.000	2.200.000	1.650.000								6.850.000
	post-paid	384.484	408.846	231.890			1.322			106		1.026.648
	pre-paid	1.142.475	857.328	483.223								2.483.026
	ukupno pretpl.	1.526.959	1.266.174	715.113			1.322			106		3.509.674
2021.	numeracioni prostor	3.000.000	2.400.000	1.650.000								7.050.000
	post-paid	410.353	376.380	239.087			1.403			86	800	1.028.109
	pre-paid	1.220.087	961.154	553.266							5.194	2.739.701
	ukupno pretpl.	1.630.440	1.337.534	792.353			1.403			86	5.994	3.767.810

3.1.3. RAZVOJ LTE MREŽA

I tokom 2021., kao i prethodnih godina, tri mobilna operatora, BH Telecom, Telekom Srpske i HT Mostar, u skladu sa obavezama propisanim Dozvolom za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema (Dozvola), nastavila su aktivnosti na razvoju širokopojasnih mobilnih mreža u BiH.

Mobilni operatori su dostavili svoje izvještaje o razvoju LTE mreža i usluga za period 1. 7. 2021. do 31. 12. 2021., odnosno za drugo polugodište 2021.

Sva tri mobilna operatora su svoje LTE izvještaje kreirali prema *template* Agencije.

BH TELECOM

Ispunjenoj obaveza prema Dozvoli prikazuje sljedeći tabelarni pregled:

Tabela 4.

BH Telecom	Stanje 1. 7. 2021.	Stanje 31. 12. 2021.	Porast (%)	Obveza prema Dozvoli
Pokrivanje puteva u BiH s MBB signalom (%)	81.20%	84.14%	2.94%	70% (na kraju 3. godine)
Pokrivanje stanovništva u BiH s LTE mrežom (%)	90.50%	93.91%	3.41%	(nije definirano licencom)
Minimalna srednja brzina pristupa internetu (Mbit/s)	7.42	7.11	-4.18%	3 Mbit/s (na kraju 3. godine)
Pokrivanje teritorija govornom uslugom (%)	85.50%	86.36%	0.86%	90% (na kraju 5. godine)
Pokrivanje putnih pravaca govornom uslugom (%)	99.56%	99.57%	0.01%	98% (na kraju 5. godine)
RSRP (pokrivanje teritorija BiH LTE tehnologijom uz navedeni prag signala)	42.20%	51.47%	9.27%	≥ -109 dBm

Ukupan broj instaliranih LTE baznih stanica na kraju 2021. je 1091, dok je na kraju 2020. bio 923, polovinom 2021. je 928. Samo u drugom polugodištu 2021. je ostvaren porast od 17,56% u odnosu na prvo iste godine, što predstavlja veliki korak u razvoju LTE mreže BH Telecom-a.

Na kraju 2021. BH Telecom je imao 1.630.440 pretplatnika mobilne telefonije, što predstavlja veliko povećanje u odnosu na 1.480.139 pretplatnika na kraju 2020.

Pokrivanje putnih pravaca na kraju 2021. iznosi 62,3% u LTE mreži, a 21,8% u UMTS mreži, što čini ukupno širokopojasno pokrivanje putnih pravaca u BiH od 84,18 %.

Pokrivenost BiH teritorije LTE mrežom na kraju 2021. iznosila je 51,47%, a zajedno sa UMTS mrežom ostvareno je širokopojasno pokrivanje teritorije od 75,96%.

Pokrivenost BiH stanovništva LTE tehnologijom je 93,91% na kraju 2021.

Nove usluge koje su uvedene u posmatranom periodu su:

- Uvođenje RLAH u WB6 po Sporazumu o korištenju roaminga u zemljama Zapadnog Balkana, Usluga usvojena: 16. 06. 2021. Primjena od: 01. 07. 2021., i
- Uvođenje dvosmjernog BULK SMS – interaktivna komunikacija sa korisnicima (A2P, P2A), Primjena usluge od: 06. 11. 2021.

TELEKOM SRPSKE

Sljedeća tabela prikazuje ispunjenje obaveza zadatih Dozvolom:

Tabela 5.

Telekom Srpske	Stanje 1. 7. 2021.	Stanje 31. 12. 2021.	Porast (%)	Obveza prema Dozvoli
Pokrivanje puteva u BiH s MBB signalom (%)	67.64%	70.10%	2.46%	70% (na kraju 3. godine)
Pokrivanje stanovništva u BiH s LTE mrežom (%)	87.80%	89.80%	2.00%	(nije definirano licencom)
Minimalna srednja brzina pristupa internetu (Mbit/s)	13.59	9.7	-3.89	3 Mbit/s (na kraju 3. godine)
Pokrivanje teritorija govornom uslugom (%)	90.20%	90.20%	0.00%	90% (na kraju 5. godine)
Pokrivanje putnih pravaca govornom uslugom (%)	97.90%	97.90%	0.00%	98% (na kraju 5. godine)
RSRP	-104	-103	0.96%	≥ -109 dBm

Telekom Srpske je u posmatranom periodu povećao pretplatnički kapacitet LTE mreže sa 300.000 na 400.000 instaliranog pretplatničkog kapaciteta, uz porast od 100.000 ili 33,33%.

Broj instaliranih eNodeB baznih stanica je bio 866 na kraju 2021., dok je sredinom iste godine iznosio 726, što iznosi porast od 19,3% u samo pola godine.

Broj pretplatnika u posmatranom periodu je porastao od 280.832 na 335.210 pretplatnika, što je veliki porast od 54.378 pretplatnika odnosno 19,36%.

Pokrivenost BiH teritorije LTE mrežom na kraju 2021. je iznosila 57,80%, dok je ukupna širokopojasna pokrivenost, znači UMTS i LTE mreže zajedno, bila 81%.

Pokrivenost BiH stanovništva LTE uslugom je porasla za 2% u promatranom periodu, sa 87,80% sredinom na 89,80% na kraju 2021. Na dan 01. 01. 2021. ona je iznosila 81,07%.

Telekom Srpske je na kraju 2021. ostvario pokrivanje putnih pravaca LTE mrežom od 70,10%, dok je zajedno sa UMTS mrežom ostvareno pokrivanje 91,26% putnih pravaca u BiH.

Nije navedeno uvođenje novih usluga u 2021.

HT MOSTAR

Ispunjene obveze zadanih Dozvolom ilustrira tablica kako slijedi:

Tabela 6.

HT Mostar	Stanje 1. 7. 2021.	Stanje 31. 12. 2021.	Porast (%)	Obveza prema Dozvoli
Pokrivanje puteva u BiH s MBB signalom (%)	54.08%	57.93%	3.85%	70% (na kraju 3. godine)
Pokrivanje stanovništva u BiH s LTE mrežom (%)	76.17%	81.11%	4.94%	(nije definirano licencom)

HT Mostar je na kraju 2021. ostvario pokrivenost teritorije BiH LTE mrežom od 48.64%, dok je ukupna pokrivenost širokopojasnom mrežom, dakle UMTS i LTE mreža zajedno, iznosila 66,74%.

LTE Outdoor pokrivanje putnih pravaca iznosi 57,93%, dok je ukupno širokopojasno mobilno pokrivanje, zajedno sa UMTS mrežom, 84,19% magistralnih cesti u BiH.

Broj instaliranih MIMO/800 na dan 31. 12. 2021. iznosio je 231 bazne stanice, uz povećanje od 21,58% u odnosu na prvo polugodište 2021. Broj instaliranih MIMO/1800 na dan 31. 12. 2021. iznosio je 331 bazne stanice, uz povećanje od 5,75% u odnosu na prvo polugodište 2021. To jasno pokazuje da se LTE mreža stalno nadograđuje i povećava njen kapacitet.

Procenat pokrivenosti stanovništva je dat za 24 grada u BiH i on iznosi približno 60%.

Nisu navedene nove usluge u posmatranom periodu.

3.1.4. JAVNE ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJSKE MREŽE

3.1.4.1. Korisnici dozvole za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža

Sa krajem 2021. u BiH je djelovalo 72 operatora, korisnika Dozvole za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža. Tokom godine izdate su dvije nove dozvole, i to za Željeznice Srpske a. d. Doboј i TG d. o. o. Sarajevo, te je izdato rješenje o proširenju područja pokrivanja mreže za operatora Telesky d. o. o. Gradačac, kao i rješenje o izmjeni naziva korisnika dozvole Ćutuk d. o. o. Žepče u Xento d. o. o. Žapče. Agencija je u toku 2021. prikupila podatke o željenim ITU kodovima mrežnih operatora shodno preporuci *“Recommendation ITU T M.1400 operator ID or ITU Carrier Code (ICC)“*. Ovi kodovi će se koristiti u daljem radu Agencije i operatora u cilju njihovog lakšeg identificiranja.

3.1.4.2. Razvoj elektronskih komunikacijskih mreža

Najveći problem daljem širenju javnih elektronskih komunikacionih mreža predstavlja nedovoljno uređena oblast instaliranja i građenja novih telekomunikacionih mreža, nepostojanje prakse, kao ni obaveze dijeljenja infrastrukture, vrlo nizak stepen digitaliziranosti katastara podzemnih instalacija entiteta, nedostatak transparentnosti lokalnih zajednica i nametanje nerazumnoj ekonomskih tereta, dugo trajanje administrativnih postupaka u cilju dobijanja odobrenja za građenje novih mreža, kao i nedosljedna i neujednačena primjena propisa o građenju.

Poseban problem predstavljaju zatečene mreže starije generacije, izgrađene prije 1992., zbog čega postoji nedovoljna dokumentiranost ovih mreža. Ovaj problem manje je prisutan kod novijih mreža, a posebno onih koje su izgrađene u skladu sa zakonom. Uz navedeno, ove mreže predstavljaju problem i za same građane jer neke od njih prelaze preko privatnih posjeda i one mogućavaju korištenje privatne imovine građana, te je nužno potrebno konačno na pravedan način urediti “pravo puta”.

Također, prepreku transparentnosti predstavlja i nedostatak mapiranja kapaciteta postojećih operatora, što uveliko onemogućava dijeljenje infrastrukture i u konačnici će dovesti do nepotrebnog dupliranja mrežnih kapaciteta. Ovakva situacija bi mogla značajno usporiti uvođenje i širenje mreža nove generacije (5G) koje će imati veoma izraženu potrebu za široko dostupnim optičkim prenosnim kapacitetima, te je u narednom periodu potrebno posvetiti ovome punu pažnju.

Primjetno je povećanje kapaciteta javnih telekomunikacionih mreža, što se ogleda u povećanju pristupnih brzina internetu putem fiksnih mreža, povećanju broja i kvaliteta (Full HD, 4K) uključenih programa u postojećim paketima kablovske televizije, kao i odličnom funkcioniranju mreža u okolnostima pandemije Covid-19 bez obzira na povećan zahtjev za internet-uslugama. Očekivati je da će se ovaj trend poboljšati ukoliko se poduzmu i dodatne mjere, poput omogućavanja i poticanja dijeljenja infrastrukture i učešću telekom operatora u građevinskim radovima i javnim površinama (izgradnja cesta, pruga, vodova i sl.), kako bi se smanjile cijene ulaganja, zatim

mapiranja kapaciteta radi povećanja transparentnosti, kao i dodatne digitalizacije katastara instalacija općina u BiH. Potrebno je smanjiti administrativne procedure za izgradnju telekomunikacionih mreža, a također uvesti jedinstvene smjernice za projektiranje javnih telekomunikacionih mreža koje bi zatim mogle biti inkorporirane u odgovarajuće propise entiteta i Brčko distrikta BiH.

Značajnu pažnju treba posvetiti povećanju otpornosti sistema komunikacija za slučaj vanrednih situacija, poput katastrofalnih poplava koje su pogodile BiH u 2014., kada je bio pogodjen i značajan broj operatora telekomunikacija.

3.1.4.3. Prijave nelegalnoga rada mreža

Tokom 2021. Agencija je razmatrala više prijava koje su se odnosile na potencijalne slučajeve pružanja usluga putem nelegalno izgrađene mreže.

Po prijavi Telekom Srpske a. d. Banja Luka od 22. 4. 2021., Agencija je po službenoj dužnosti pokrenula postupak protiv TrionTel d. o. o. Banja Luka radi počinjenja povrede iz člana 114. (Nezakonit rad mreže) "Pregleda povreda i odgovarajućih kazni koje izriče Regulatorna agencija za komunikacije". U postupku je dana 18. 06. 2021. doneseno rješenje kojim se utvrdilo da je korisnik dozvole TrionTel d. o. o. prekršio član 14. stav (1) Pravila 66/2012 o obavljanju djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža ("Službeni glasnik BiH", broj 85/12), jer je pustio u rad javnu elektronsku komunikacionu mrežu i/ili dijelove te mreže bez pribavljenje odgovarajuće Upotrebne dozvole, te mu je izrečena kazna u iznosu od 100.000,00 KM iz člana 114. stav (1) Pregleda povreda i odgovarajućih kazni koje izriče Regulatorna agencija za komunikacije ("Službeni glasnik BiH", broj 7/2017). Ovim Rješenjem je naloženo korisniku dozvole Trion Tel d. o. o. da obustavi pružanje javnih telekomunikacionih usluga na period od 3 mjeseca.

Postupajući po žalbi TrionTel d. o. o. Banja Luka, Vijeće Agencije je dana 22. 7. 2021. donjelo rješenje u kojem se žalba društva Trion Tel d. o. o. Banja Luka djelimično usvaja. U ponovljrenom postupku Agencija je rješenjem od 07. 10. 2021., a uzimajući u obzir olakšavajuće okolnosti na koje je upozorio drugostepeni organ, utvrdila konačnu kaznu u iznosu od 50.000 KM, za razliku od prethodno izrečene kazne u iznosu od 100.000,00 KM. TrionTel d. o. o. Banja Luka je uložio žabu na rješenje od 7. 10. 2021., žalba je upućena Vijeću Agencije na razmatranje.

Po prijavama TrionTel d. o. o. Banja Luka od 28. 6. 2021. i 16. 08. 2021., Agencija je po službenoj dužnosti pokrenula tri postupka protiv Mtel a. d. Banja Luka zbog navoda da društvo Telekom Srpske a. d. Banja Luka na područjima općina Banja Luka, Kneževi i Laktaši pruža usluge na telekomunikacijskoj mreži koja nije izgrađena u skladu sa zakonom. Po osnovu informacija dobijenih od nadležnih inspekcijskih službi, Agencija je utvrdila da ne postoje pravosnažna rješenja kojima se utvrđuje neko od kršenja, opisano u članu 114. "Pregleda povreda i odgovarajućih kazni koje izriče Regulatorna agencija za komunikacije" ("Službeni glasnik BiH", broj 8/17), te su u skladu sa tim izdata rješenja o obustavi postupaka.

Inicirano navedenim slučajevima, Vijeće Agencije je uzelo u razmatranje potrebu izmjena i dopuna Pravila 66/2012 o obavljanju djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža, kako bi se osigurala provjera ispunjenosti uvjeta dozvole korisnika dozvole u pogledu poštivanja relevantnih odredbi o građenju, odnosno o obaveznom pribavljanju upotrebne dozvole za puštanje u rad javne elektronske komunikacijske mreže. Javne konsultacije na Nacrt Pravila o dopuni Pravila 66/2012 provedene su u periodu 29. 10. – 13. 12. 2021.

3.1.5. USLUGA PRISTUPA INTERNETU

3.1.5.1. Korisnici dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu

U Tabeli 7. je prikazan broj korisnika Dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Internetu (ISP) u periodu 2011–2021.

Tabela 7. Broj ISP dozvola u BiH (2011–2021.)

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj ISP operatera	80	75	69	70	70	71	70	67	65	60	60

U 2021. izdata je jedna nova dozvola i to za Team Media d. o. o. Sarajevo, a ukinuta je dozvola za operatora Elnet d. o. o. Laktaši, te je izdato rješenje o izmjeni naziva korisnika dozvole Ćutuk d. o. o. Žepče u Xento d. o. o. Žapče.

3.1.5.2. Razvoj usluga pristupa Internetu

U Tabeli 8. je dat broj korisnika Interneta u periodu 2011–2021. Broj korisnika Interneta je procijenjen na osnovu broja preplatnika kojeg su dostavili ISP.

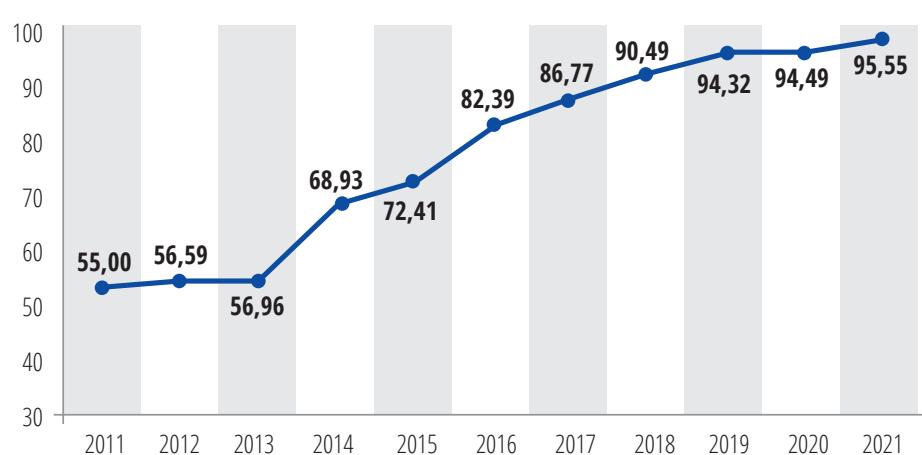
Tablica 8. Broj korisnika interneta u BiH (2011. – 2021. godine)

Godina	Broj korisnika interneta	Indeks
2011.	2.113.100	105,66
2012.	2.174.250	102,89
2013.	2.188.429	100,65
2014. ²	2.648.176	121,01
2015.	2.782.107	105,06
2016.	2.909.236	104,57
2017.	3.064.072	105,32
2018.	3.195.294	104,28
2019.	3.330.502	104,23
2020.	3.336.591	100,18
2021.	3.374.094	101,12

Zabilježen je rast broja korisnika Interneta u 2021. u odnosu na 2020. sa indeksom rasta 101,12.

² Broj korisnika Interneta za 2014. u Godišnjem izvještaju za 2014. razlikuje se od broja korisnika Interneta za 2014. u ovome Godišnjem izvještaju. Do razlike u broju je došlo uslijed korekcija podataka koje su dostavljali operatori nakon objavljivanja Godišnjeg izvještaja za 2014.

Penetracija korisnika interneta

Slika 5: Slika penetracije Internet korisnika u BiH (2011–2021.)

Broj preplatnika širokopojasnog pristupa (eng. broadband) na dan 31. 12. 2021. iznosi 792.782. Penetracija širokopojasnih preplatnika, izračunata kao odnos ukupnog broja širokopojasnih priključaka i ukupnog broja stanovnika u BiH prema popisu iz 2013. (populacija 3.531.159), iznosi 22,45%. U strukturi širokopojasnih priključaka i dalje prednjači xDSL pristup sa 52,54% od ukupnog broja širokopojasnih priključaka, uz porast kablovskog i FTTH pristupa Internetu u odnosu na prethodnu godinu.

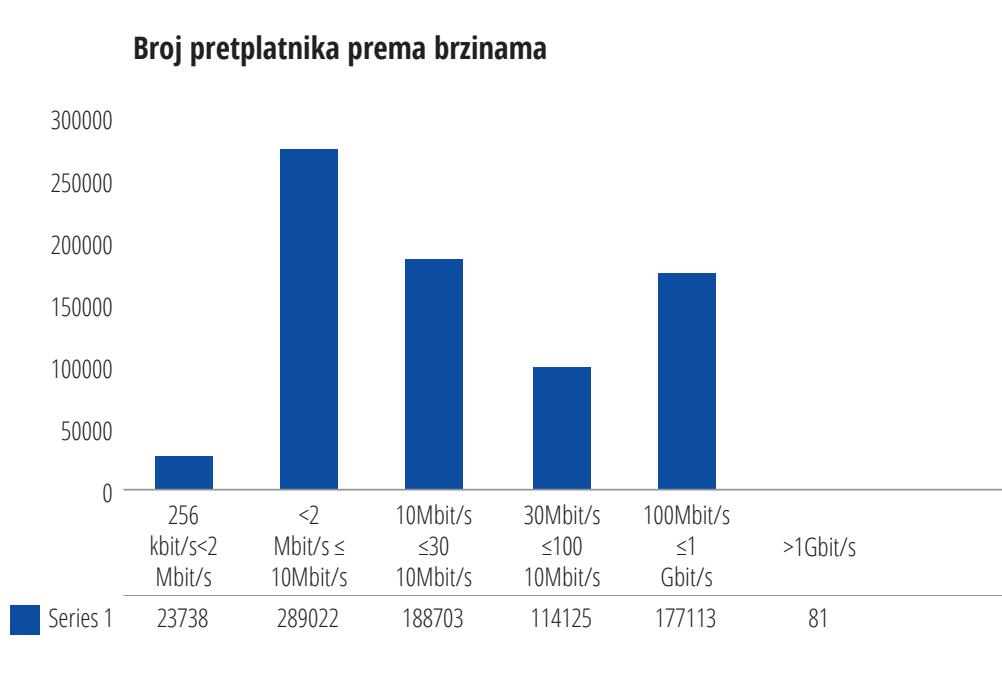
Tabela 9. Internet preplatnici po vrstama pristupa za razdoblje 2011. – 2021.

Godina	Dial-up	FWA	Kabel	xDSL	Iznajm. Linije	FTTH	Ostalo	Ukupno
2011.	85.046	65.733	114.849	248.006	1.374	278	10	515.296
2012.	84.314	62.621	127.424	277.295	1.389	315	353	553.711
2013.	3.219	65.164	153.544	294.505	1.435	297	498	518.662
2014.³	2.304	61.367	181.753	360.772	1.318	374	348	608.236
2015.	1.739	59.326	200.972	372.767	1.254	428	240	636.726
2016.	1.447	61.019	213.640	385.316	1.233	960	170	663.775
2017.	231	65.335	234.006	398.136	1.144	1.363	363	700.578
2018.	319	47.367	244.728	404.795	1.031	17.511	934	716.685
2019.	384	60.936	239.551	413.902	980	30.231	287	745.887
2020.	351	47.501	249.575	411.850	1.686	44.540	340	755.843
2021.	0	51.125	265.029	416.528	2.167	57.908	25	792.782

U 2021. godini je ostvaren rast broja xDSL preplatnika, tako da se njihov broj, u odnosu na prethodnu godinu, povećao za 1,14%. U istom razdoblju, zabilježen je rast kabelskog pristupa internetu za 6,19%, kao i rast FTTH priključaka za 30,01% i fiksnih bežičnih priključaka od 7,63%.

³ Broj korisnika interneta za 2014. u Godišnjem izvještaju za 2014. godinu razlikuje se od broja korisnika interneta za 2014. u ovome Godišnjem izvještaju. Do razlike u broju je došlo uslijed korekcija podataka koje su dostavljali operatori nakon objavljenja Godišnjeg izvještaja za 2014.

Kad je riječ o pristupnim brzinama, najviše preplatnika pristupa internetu s brzinom od 2 Mbit/s ≤ 10 Mbit/s (Slika 6).

Slika 6. Broj preplatnika prema brzini pristupa za 2021.

3.1.5.3 Razvoj usluga širokopojasnoga pristupa

U septembru 2021. Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU – International Telecommunications Union) je na osnovu zahtjeva Agencije upućenom uredu ITU za Evropu pokrenula projekat pomoći Agenciji u cilju stvaranja prepostavki za mapiranje širokopojasnog pristupa u BiH. Naziv projekta je “Povoljno okruženje za mapiranje širokopojasnog pristupa u Bosni i Hercegovini”.

Sistem mapiranja širokopojasnog pristupa smatra se neophodnim alatom za primjenu regulatornog okvira kojim se potiču ulaganja u razvoj elektronskih komunikacijskih mreža velikih brzina. Kako bi se mogle donijeti svršishodne regulatorne odluke, pratiti njihova implementaciju i kako bi se mogli uočiti novi regulatorni izazovi, neophodno je raspolagati podacima o tržištu, uključujući georeferencirane podatke o rasprostranjenosti i kvalitetu postojećih mreža i usluga.

ITU je prepoznao potrebu BiH za projektom čiji će krajnji rezultat biti izvještaj koji će, između ostalog, sadržavati pregled aktuelnog stanja po pitanju mapiranja širokopojasnog pristupa u BiH, zakonodavnog i regulatornog okvira, prijedlog saradnje između institucija, opseg i format podataka koje treba prikupljati, kao i prijedlog tehničkog rješenja.

Kao partnera za rad na ovom projektu i pružanje konsultantskih usluga, ITU je angažirao predstavnike Agencije za komunikacijske mreže i usluge Republike Slovenije (AKOS). Informacije

o aktuelnom stanju i drugu potrebnu pomoć konsultantima su pružili predstavnici Agencije, a projekat je obuhvatao i saradnju sa ostalim relevantnim učesnicima u procesu mapiranja širokopojasne infrastrukture u BiH. Predstavnici Agencije su organizirali veći broj online sastanaka na kojima su pored njih i predstavnika AKOS-a, učestvovali predstavnici Ministarstva prometa i komunikacija BiH, Agencije za statistiku BiH, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, Federalnog zavoda za statistiku, Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, BH Telecoma, Hrvatskih telekomunikacija Mostar, Telekoma Srpske i Telemacha. Sastanci su održani tokom oktobra i prve polovine mjeseca novembra, a iskorišteni su za upoznavanje svih učesnika sa značajem projekta mapiranja širokopojasne infrastrukture i načinom realizacije mapiranja širokopojasne infrastrukture u Sloveniji.

Na sastancima je naglašeno, kao što je već pokazano u evropskoj praksi, da mapiranje širokopojasnog pristupa značajno olakšava donošenje odluka prilikom investiranja u dalju izgradnju telekomunikacione infrastrukture, pri čemu se održava tržišna konkurenca, ali i podiže kvalitet same infrastrukture kao i usluga koje se preko nje pružaju.

Krajem decembra sačinjen je nacrt Izvještaja, koji sadrži preporuke za nastavak djelovanja u BiH po pitanju mapiranja širokopojasnog pristupa, a sve u funkciji daljnog razvoja elektronskih komunikacijskih mreža i usluga.

U 2022. se očekuje nastavak aktivnosti po ovom projektu, prije svega zvanični završetak prve faze i objava Izvještaja, a zatim i druga faza koja će omogućiti implementaciju datih preporuka. .

3.1.6. NUMERACIJA

Regulatorni okvir za numeričke kapacitete koji se koristi za telefonske usluge u BiH određen je Pravilom 38/2008 Plan brojeva za telefonske usluge u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 105/08, 95/11, 76/16 i 81/19) i Pravilom 39/2008 Upravljanje planom brojeva za telefonske usluge u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 105/08, 95/11, 47/12 i 76/16).

3.1.6.1. Licenciranje numeracije

U periodu od 1. 1. do 31. 12. 2021. urađeni su poslovi koji su vezani za upravljanje, korištenje i praćenje primjene telefonski brojeva i signalizacionih kodova u BiH i uslugu prenosivosti telefonskih brojeva, i to:

- izdata su 192 različita upravna akta po zahtjevima pravnih lica za dodjelu blokova telefonskih brojeva, pojedinačnih telefonskih brojeva i signalizacionih kodova u postupcima koji se odnose na izdavanja, ukidanja i produžavanja dozvola i predmetima vezanim za korištenje navedenih numeričkih kapaciteta.

- U procesu interne revizije provedene su aktivnosti na temu obračuna i naplate naknada za izdate dozvole za korištenje telefonske numeracije. Po osnovu preporuka Jedinice za internu reviziju Ministarstva saobraćaja i komunikacija BiH, urađeno je Uputstvo o postupanju u postupku dodjele numeričkih resursa, broj: 03-29-3-2174/21 od 25. 10. 2021., sa čijom primjenom se počelo njegovim donošenjem.
- Po službenoj dužnosti, a na osnovu saznanja do kojeg se došlo praćenjem dozvoljenog korištenja numeracije za pružanje fiksnih telefonskih usluga, sproveden je jedan prekršajni postupak u kojem je telekom operatoru prekršiocu rješenjem Agencije izrečena mjera usmenog upozorenja.

3.1.6.2. Prenosivost telefonskih brojeva

Regulatorni okvir za uslugu prenosivosti telefonskih brojeva u BiH određen je Pravilom 62/2012 o prenosivosti telefonskih brojeva ("Službeni glasnik BiH", broj: 47/12, 39/13 i 94/15).

Prema podacima dobijenim od Upravitelja centralne administrativne baze podataka prenesenih brojeva (Upravitelj CADB), u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2021., ukupan broj prenesenih telefonskih brojeva u telefonskoj mreži BiH je bio 21.789, i to:

- u fiksnoj telefonskoj mreži 6.534 što je za 26,19% više u odnosu na 2020.,
- u mobilnoj telefonskoj mreži 15.255, što je za 16,41% više u odnosu na 2020.

Ukupan broj prenesenih telefonskih brojeva od uspostavljanja usluge prenosivosti telefonskih brojeva do 31. 12. 2021. je:

- u fiksnoj telefonskoj mreži 100.033,
- u mobilnoj telefonskoj mreži 105.999.

Procenat prenesenih telefonskih brojeva u odnosu na ukupan broj korisnika telefonskih usluga po telefonskim mrežama u BiH iznosi:

- u fiksnoj telefonskoj mreži 14,51 %, što je za 9,59 % više u odnosu na 2020.
- u mobilnoj telefonskoj mreži 2,81% što je za 8,91% više u odnosu na 2020.

3.1.7. ANALIZA TRŽIŠTA

U 2021. su završene aktivnosti na trećoj fazi projekta Analiza tržišta elektronskih komunikacija prema metodologiji EU (Projekat). Agencija je započela Projekat u novembru 2019. u saradnji sa konsultantskom kućom Vafer. Tokom 2019. i 2020. implementirane su prve dvije faze Projekta, koje su uključivale prikupljanje podataka, njihovu obradu, sačinjavanje prijedloga analiza/Testova tri kriterija i njihovo upućivanje na javne konsultacije. Treća faza Projekta je uključivala kreiranje odgovora na pitanja i komentare pristigle u procesu javnih konsultacija, izradu finalnih verzija dokumenata analiza/Testova tri kriterija, te obuku zaposlenika Agencije. Zbog objektivnih okolnosti uzrokovanih pandemijom COVID 19, treća faza Projekta je prolongirana, te je okončana u oktobru 2021.

U okviru Projekta je provedena analiza pet relevantnih tržišta koja dosada nisu analizirana, a koja su utvrđena Pravilom 54/2011:

1. Tržište pristupa javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za fizičke i pravne osobe – maloprodajna razina;
2. Tržište poziva koji potječu iz javne telefonske mreže (generiranje poziva) i koji se pružaju na fiksnoj lokaciji – veleprodajna razina;
3. Tržište pristupa infrastrukturi mreže na razini veleprodaje (uključujući zajednički ili potpuno razvezani pristup na utvrđenoj lokaciji) – veleprodajna razina;
4. Tržište širokopojasnog pristupa – veleprodajna razina;
5. Terminalni ili zaključni segmenti iznajmljenih linija, bez obzira na tehnologiju uporabljenu na osiguranju zakupljenoga ili dodijeljenoga kapaciteta – veleprodajna razina;

Pored analiza navedenih relevantnih tržišta, koja su na Listi, u okviru Projekta je proveden Test tri kriterija za tri relevantna tržišta, koja nisu utvrđena Pravilom 54/2011:

6. Tržište distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija – maloprodajni nivo;
7. Tržište širokopojasnog pristupa Internetu – maloprodajni nivo;
8. Veleprodajno tržište pristupa i započinjanja (originacije) poziva u javnim mobilnim telefonskim mrežama.

Tokom 2019. i 2020. su implementirane prve dvije faze Projekta, koje su uključivale kreiranje upitnika, prikupljanje podataka, njihovu obradu, sačinjavanje prijedloga analiza/Testova tri kriterija, te njihovo upućivanje na javne konsultacije za osam relevantnih tržišta.

Prvobitni rok za završetak analiza/Tri kriterija testova za svih osam relevantnih tržišta je bio do kraja 2020. Međutim, zbog produžetka rokova za javne konsultacije iz razloga pandemije COVID19, treća faza Projekta je prolongirana, te je bilo potrebno ažurirati prijedloge analiza/

Testova tri kriterija sa podacima za četvrti kvartal 2019. i 2020. U svrhu ažuriranja podataka je kreiran jedinstveni skraćeni upitnik za svih osam relevantnih tržišta na osnovu kojeg su prikupljeni podaci za 2019. i 2020.

Prilikom izrade konačnih verzija dokumenata analiza/Testova tri kriterija Agencija je razmotrila prispjele komentare u postupku javnih konsultacija za svih osam relevantnih tržišta, sačinila odgovore, te ih uzela u obzir u izradi konačnih verzija. Također, konačne verzije dokumenata su ažurirane sa podacima za 2019. i 2020.

U periodu septembar–oktobar Vafer je održao posljednji edukacijski ciklus za uposlenike Agencije. Ovaj ciklus obuka za uposlenike Agencije je vezan za finalne verzije analiza/Tri kriterija testova i odgovora na komentare sa javnih konsultacija za svih osam relevantnih tržišta. Također, obuka je obuhvatila teme iz EU regulatornog okvira: analiza tržišta u skladu sa EU regulatornim okvirom, regulacija MVNO i OTT u EU, pregled Direktive (EU) 2018/1972 o Evropskom zakoniku elektronskih komunikacija (EECC) i Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacijskih mreža velikih brzina.

3.1.8. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O ROAMINGU

Nakon provedene procedure Agencija je dodijelila Dozvolu za Multipleks D pravnom licu "Dasto-Semtel d. o. o. Bijeljina". Dozvola je stupila na snagu 22. 11. 2021. sa periodom važenja od 15 godina.

Agencija je na osnovu Odluke o cijenama usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama od 20. 6. 2019., a u skladu sa Sporazumom o sniženju cijena usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama u regionu Zapadnog Balkana, dala saglasnost operatorima da do primjene pravila RLAH "roaming kao kod kuće", tj. do 30. 6. 2021., primjenjuju model jedinstvene domaće maloprodajne cijene usluga roaminga, na koju se dodaju naknade za roaming iz Odluke.

U periodu 01. 07. 2020 . – 30. 6. 2021. mobilni operatori su primjenjivali sljedeće prosječne maloprodajne cijene usluga roaminga (bez PDV-a):

- odlazni pozivi: 0,27 KM/min BH Telecom, Telekom Srpske i HT Eronet;
- dolazni pozivi 0,05 KM/min BH Telecom; 0,05 KM/min Telekom Srpske i 0,08 KM/min HT Eronet;
- SMS 0,10 KM/SMS BH Telecom, 0,11 KM/SMS Telekom Srpske, 0,11 KM/SMS HT Eronet.

Prosječna maloprodajna jedinična cijena za uslugu mobilnog interneta za sve korisnike u periodu 1. 7. 2020. – 30. 6. 2021. iznosi 0,11 KM/MB (jedinična cijena 0,08 KM/MB, plus dodatna naknada 0,0293 KM/MB).

U skladu sa članom 1. i članom 6. Sporazuma, Agencija je u 2021. donijela Pravilo o primjeni politike primjereno korištenja i procjeni održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulirane maloprodajne usluge roaminga i Odlukom o cijenama usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacijskim mrežama.

Pravilo o primjeni politike primjereno korištenja i procjeni održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulirane maloprodajne usluge roaminga propisana su detaljna pravila kako bi se osigurala dosljedna primjena politike primjereno korištenja koju operatori mogu primjenjivati na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama. Pravilom je u cilju sprječavanja zloupotrebe definirana pravedna upotreba, transparentnost i kontrola politike pravedne upotrebe, kao i način podnošenja zahtjeva, te metodologija za procjenu održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming.

Odlukom o cijenama usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama su utvrđene maksimalne prosječne veleprodajne cijene usluga roaminga u regionu Zapadnog Balkana za period od 1. 7. 2021. i dalje, kao i dinamika snižavanja cijena. Također, Odlukom je definirana maksimalna veleprodajna cijena usluga završavanja poziva u mobilnim mrežama za regulirane pozive u roamingu u regionu Zapadnog Balkana za period od 1. 7. 2021. i dalje. U cilju zaštite krajnjih korisnika, Odlukom su definirane obaveze operatora vezano za ponudu alternativnih tarifa, način obavještavanja korisnika te zaštiti korisnika od prekomjerne potrošnje.

U skladu sa Pravilom o primjeni politike primjereno korištenja i procjeni održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulirane maloprodajne usluge roaminga, operatori su definirali Posebne uvjete korištenja roaming usluga u mobilnim elektronskim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana. Posebnim uvjetima korištenja roaming usluga su definirani uvjeti i cijene za korištenje roaming usluga u regionu Zapadnog Balkana.

Prema dostavljenim podacima za drugi i treći kvartal 2021., ostvaren je značajan porast ostvarenog saobraćaja u roamingu u regionu Zapadnog Balkana u drugom i trećem kvartalu 2021., u odnosu na isti period 2020.

Tabela 10. Porast saobraćaja u roamingu u regionu Zapadnog Balkana za Q2 i Q3 2021.

Usluga	Q2 21/Q2 20	Q3 21/Q3 20
Odlazni pozivi	72%	179%
Dolazni pozivi	72%	182%
Poslane SMS poruke	129%	114%
Mobilni internet	305%	520%

3.1.9. ZAŠTITA KRAJNJIH KORISNIKA

U sklopu mjera za zaštitu korisnika, Agencija je tokom 2021. posebnu pažnju posvetila mjerama za obezbeđenje sigurnosti djece na Internetu. Zaštita djece i mladih u online svijetu je važna u istoj mjeri koliko je važna njihova zaštita u realnom svijetu, posebno imajući na umu činjenicu da djeca i mladi u današnje vrijeme provode jako puno vremena na Internetu, i to putem svih raspoloživih tehnologija, uređaja i mreža.

Agencija je u januaru 2021. na svojoj web-stranici objavila Smjernice za IKT kompanije u pogledu sigurnosti djece na internetu, koju je izdalo 2020. ITU, te je uputila dopis svim pružiocima usluga pristupa internetu sa pozivom da kao društveno odgovorne kompanije poduzmu aktivnosti iz vlastite nadležnosti na implementaciji datih preporuka.

U sklopu daljih aktivnosti, kreiran je Upitnik na temu sigurnost djece na internetu (Upitnik), koji je upućen operatorima u oktobru 2021. Svrha Upitnika je sagledavanje trenutne situacije u pogledu aktivnosti, poduzetim koracima, eventualnim mjerama i procedurama koje pružaoci usluge pristupa internetu imaju implementirane na temu sigurnost djece na internetu. U skladu sa navedenim odgovorima na Upitnik može se reći da su pružaoci usluge pristupa internetu poduzeli niz aktivnosti na temu sigurnost djece na Internetu koje se ogledaju kroz: realizaciju kampanje sigurnosti djece na internetu, promoviranje sigurnosti djece na internetu putem vlastitih web-stranica, promoviranje alata i aplikacija roditeljske kontrole/nadzora djece na internetu koje su razvile kompanije koje se bave zaštitom i sigurnošću na internetu, te razna tehnička rješenja kao mehanizam zaštite djece na internetu.

3.1.10. MONITORING MREŽA I USLUGA

U cilju praćenja brzine i kvaliteta usluge pristupa internetu, Agencija je implementirala RAK NetTest sistem mjerjenja kojim korisnici mogu ispitati brzinu i kvalitet usluge pristupa internetu, te pratiti rezultate drugih korisnika koji su vršili mjerjenja. Svi rezultati mjerjenja korisniku se pružaju u prilagođenim i detaljnim grafičkim i statističkim prikazima, te se mapiraju. Rezultati mjerjenja prikazuju se na mapi/karti unutar odabranog vremenskog perioda i parametara koji se žele prikazati. Pojedinačne tačke izvršenih mjerjenja obojene su u skladu sa semafor skalom, gdje zelena boja označava jako dobre rezultate mjerjenja, crvena boja označava loše rezultate mjerjenja, dok gradacija boja označava rezultate između ovih ekstremnih vrijednosti. Klasifikacija boja zasnovana je na definiranom rasponu vrijednosti koje je odabrala Agencija.

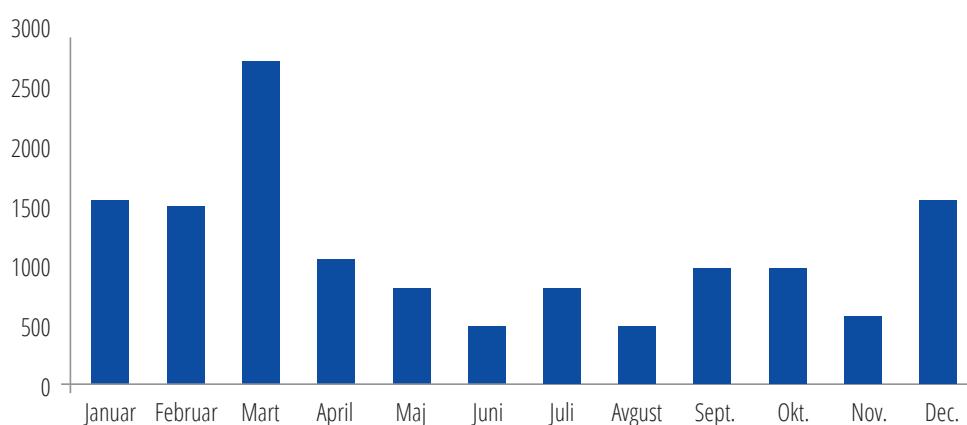
RAK NetTest daje mogućnost korištenja za fiksni i za bežični pristup Internetu. Za fiksni pristup Internetu pokretanje RAK NetTesta vrši se preko pretraživača na adresi <https://nettest.rak.ba>. Za bežični pristup Internetu RAK NetTest aplikaciju je potrebno instalirati na svoj mobilni uređaj sa Play store ili App store (u zavisnosti od operativnog sistema uređaja). Instalirana RAK NetTest aplikacija daje mogućnost mjerjenja brzina u mobilnim i WLAN mrežama sa svim predviđenim parametrima. Prilikom pokretanja RAK NetTesta za fiksni pristup ili instaliranja aplikacije RAK NetTest za bežični pristup krajnji korisnik mora potvrditi da je upoznat sa Uvjetima korištenja koji su dati, zajedno sa ostalim detaljnim informacijama, u RAK NetTest aplikaciji.

Podaci korišteni za izradu izvještaja generirani su iz RAK NetTest sistema mjerena na osnovu svih mjerena korisnika u 2021. Izvještaj obuhvata rezultate mjerena brzine i kvaliteta usluge pristupa internetu u fiksnim, mobilnim i WLAN mrežama.

Na rezultate mjerena koje vrše krajnji korisnici utječe korisničko okruženje u kojem je mjereno pokrenuto i obavljeno. Na kvalitet usluge i rezultate mjerena mogu utjecati razni faktori, kao što su: lokacija korisnika (otvoreni ili zatvoreni prostor), udaljenost korisnika od bazne stanice, konfiguracija sistema uređaja putem kojeg se vrši mjerjenje, opterećenje LAN mreže itd. Zbog toga su rezultati mjerena, dobijeni putem RAK NetTest sistema informativnog karaktera i predstavljaju trenutno stanje kvaliteta korisničkog pristupa internetu.

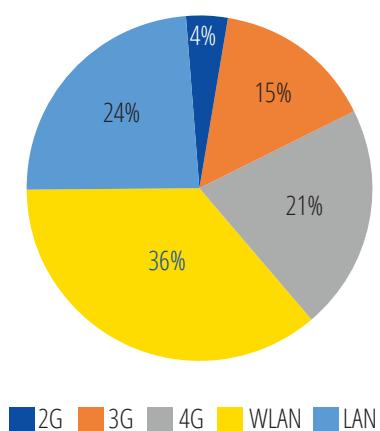
Koristeći RAK NetTest sistem mjerena kvaliteta usluge pristupa internetu u fiksnim, mobilnim i WLAN mrežama u 2021. korisnici su izvršili 13667 mjerena. U nastavku je dat grafički prikaz svih mjerena u svim mrežama po svim tehnologijama.

Broj svih mjerena tokom vremena

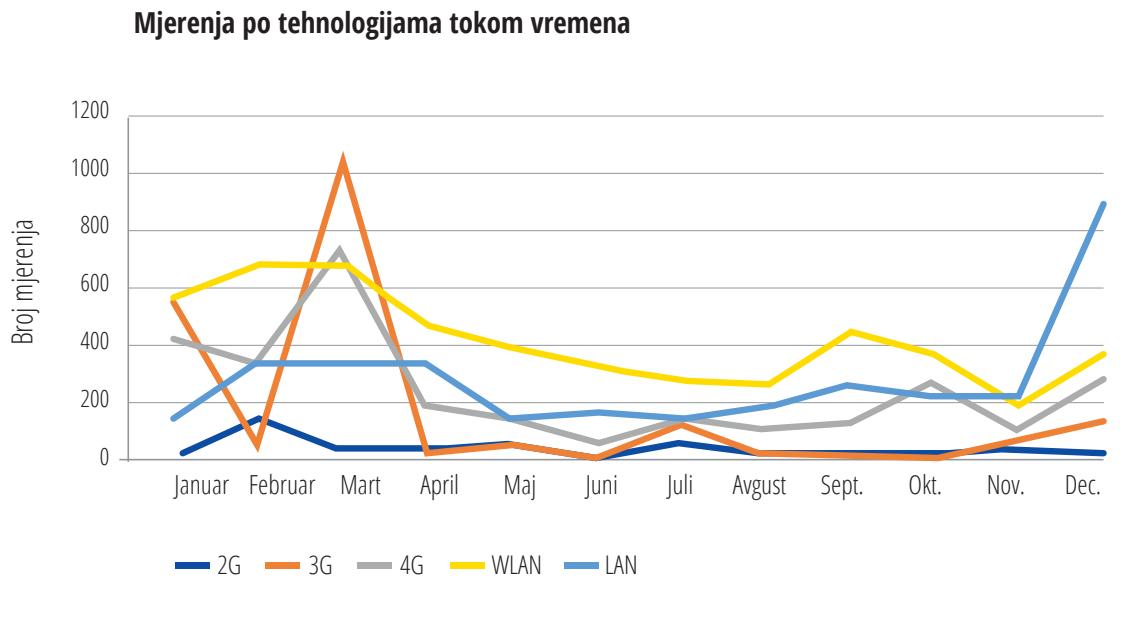

Slika 7. Broj svih mjerena tijekom vremena u 2021.

Prikaz mjerena po tehnologijama

Slika 8. Prikaz mjerena po tehnologijama u 2021.

Slika 9. Mjerenja po tehnologijama tijekom vremena u 2021.

Koristeći RAK NetTest sistem mjerena kvaliteta usluge pristupa internetu u fiksnim mrežama u 2021. korisnici su izvršili ukupno 3321 mjerenja. U posmatranom vremenskom periodu prosječna brzina preuzimanja – Download (DL) iznosila je 51.06 Mbit/s, prosječna brzina učitavanja – Upload (UL) iznosila je 24.26 Mbit/s, dok je prosječan Ping (vrijeme potrebno paketima da stignu do servera mjerenja i da se vrati nazad do uređaja) iznosio 29.31 ms.

Koristeći RAK NetTest aplikaciju za mjerjenje kvaliteta usluge pristupa Internetu u mobilnim mrežama u 2021. korisnici su izvršili ukupno 5412. Broj mjerena odnosi se na sva mjerena (2G, 3G, 4G) koja su vršena u svim mobilnim mrežama. Koristeći RAK NetTest aplikaciju za mjerjenje kvaliteta usluge pristupa Internetu u 4G mobilnim mrežama u 2021. izvršeno je 2861 mjerena. U posmatranom vremenskom periodu prosječna brzina preuzimanja – Download (DL) iznosila je 29.73 Mbit/s, prosječna brzina učitavanja – Upload (UL) iznosila je 17.8 Mbit/s, dok je prosječan Ping (vrijeme potrebno paketima da stignu do servera mjerenja i da se vrati nazad do uređaja) iznosio 42.97 ms.

Koristeći RAK NetTest aplikaciju za mjerjenje kvaliteta usluge pristupa Internetu u WLAN mrežama u 2021. korisnicu su izvršili ukupno 4934 mjerena. U posmatranom vremenskom periodu prosječna brzina preuzimanja – Download (DL) iznosila je 29.36 Mbit/s, prosječna brzina učitavanja – Upload (UL) iznosila je 8.96 Mbit/s, dok je prosječan Ping (vrijeme potrebno paketima da stignu do servera mjerenja i da se vrati nazad do uređaja) iznosio 37.12 ms.

3.1.11. SARADNJA S MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA

Agencija je u 2021. započela saradnju sa Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (Body of European Regulators for Electronic Communications – BEREC) u statusu posmatrača. Ovim aranžmanom predstavnici Agencije dobijaju mogućnost da prisustvuju sastancima Odbora regulatora (Board of Regulators – BoR) i Mreže za kontakt (Contact Network – CN), a stručnjaci Agencije priliku da aktivno učestvuju u radu ekspertskeih radnih grupa BEREC-a.

Agencija je tokom 2021. nastavila aktivno učešće u radu Evro-mediteranske regulatorne grupe (European Mediterranean Regulators Group – EMERG) članstvom u Stalnom Sekretarijatu ove organizacije, učešćem u radu ekspertskeih radnih grupa i praćenjem stručnih webinara

Dana 4. 11. 2021. Agencija je zajedno sa italijanskim regulatorom AGCOM predsjedavala zajedničkom EMERG-BEREC radionicom na temu regulacije digitalnih platformi u svjetlu novog regulatornog paketa Evropske komisije za digitalne usluge. Radionica je održana virtuelno i prisustvovalo je 60 učesnika iz 15 zemalja Evropske unije, MENA zemalja i zemalja regionala.

Agencija je, također, u sklopu EMERG delegacije prisustvovala četverolaterarnom samitu regulatornih platformi BEREC-EMERG-EaPaReg-Regulatel, koji je održan u Dubrovniku (Hrvatska) 28. i 29. 9. 2021. EMERG je platforma koju je inicijalno uspostavila Evropska komisija, a okuplja regulatore elektronskih komunikacija zemalja Mediterana, uključujući i zemlje članice Evropske unije, sa osnovnim ciljem približavanja zemalja članica regulatornom okviru EU.

3.2 PODRUČJE EMITIRANJA

3.2.1. AUDIOVIZUELNE MEDIJSKE USLUGE I MEDIJSKE USLUGE RADIJA

3.2.1.1. Korisnici dozvola za televizijsko i radijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije

U toku 2021., u okviru procesa obnove dozvola, izvršena je analiza i data stručna ocjena za 149 zahtjeva za programske dio dozvole, i to: 111 za korisnike Opće dozvole za radijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije, 3 za korisnike dozvole za neprofitni radio i 35 za korisnike dozvole za televizijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije.

U toku 2021. izdato je sedam saglasnosti za promjenu vlasničke strukture: četiri za korisnike Opće dozvole za radijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije i tri za korisnike dozvole za televizijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije

3.2.1.2. Korisnici Dozvola za televizijsko i radijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža

U skladu s Pravilom 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga u toku 2021., izdate su dvije saglasnosti za promjenu vlasničke strukture za korisnike dozvola za televizijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža. Također, izvršena je analiza i data stručna ocjena za 16 zahtjeva za programske dio Dozvola za televizijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža (od toga su četiri zahtjeva za dobijanje dozvole i 12 zahtjeva za obnovu dozvole). U navedenom periodu nije bilo zahtjeva za obradu programskog dijela za korisnike Dozvola za radijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža.

3.2.1.3. Saglasnost za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev

U skladu s Pravilom 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga u toku 2021., nije bilo zahtjeva za izdavanje nove Saglasnosti za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev. Zaključno sa 31. 12. 2021., djeluje 12 korisnika ove Saglasnosti, od čega su 3 u javnom, a 9 u privatnom vlasništvu.

3.2.1.4. Vlasnička struktura

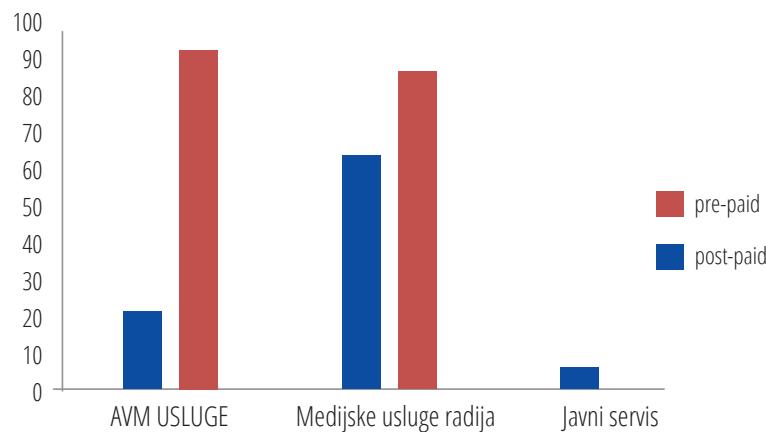
U toku 2021. izdate su četiri saglasnosti za promjenu vlasničke strukture korisnika dozvola za radijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije (Radio Kristal d. o. o. Lopare, BL PLAVI 2013 d. o. o., Radio Njoy d. o. o. Bijeljina i ZOS d. o. o. Tešanj). Također, izdate su tri saglasnosti za promjenu vlasničke strukture za dva korisnika dozvole za televizijsko emitiranje koje se

vrši putem zemaljske radiodifuzije, dvije saglasnosti za Alternativnu televiziju d. o. o. Banja Luka i jedna za NTV "JASMIN" d. o. o. Vitez, te dvije saglasnosti za korisnike dozvole za televizijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacionih mreža (Balkan Entertainment d. o. o. Sarajevo i RA – TV d. o. o. Tešanj).

U tabeli i dijagramu koji slijede dat je prikaz statusa korisnika dozvola u oblasti pružanja audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u 2021., na osnovu vlasničke strukture pravnih lica korisnika dozvola (privatne i javne).

Tablica 10. Status korisnika dozvole u oblasti pružanja audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (javne i privatne stanice)

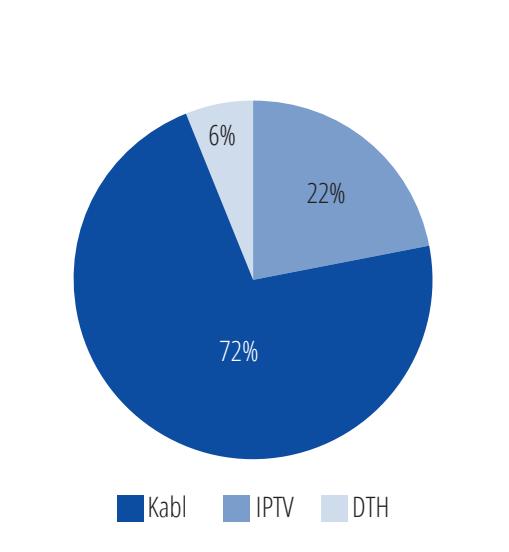
Status	Pružatelji audiovizualnih medijskih usluga			Pružatelji medijskih usluga radija				Javni servis (radio i TV)
	Dozvola za televizijsko emitiranje putem zemaljske radiodifuzije	Dozvola za televizijsko emitiranje putem drugih elektroničkih komunikacijskih mreža	Suglasnost za pružanje audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev	Opća dozvola za radijsko emitiranje (FM)	Opća dozvola za radijsko emitiranje (srednji valovi)	Dozvola za radijsko emitiranje putem drugih elektroničkih komunik. mreža	Neprofitni radio	
Javne	14	6	3	65	-	-	-	6
Privatne	24	61	9	83	2	1	3	-

Slika 10. Status korisnika dozvole u oblasti pružanja audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (javne i privatne stanice)

3.2.1.5. Korisnici dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija

U skladu sa izdatim dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (Dozvola), a shodno uvjetima dozvole propisanim Pravilom 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (Pravilo 79/2016), pravo distribucije AVM usluga i medijskih usluga radija ima ukupno 30 operatora. Posmatrajući samo učešće platformi koje koriste nosioci dozvola u pružanju usluga distribucije audiovizuelnih medijskih usluga, sedam operatora ili 22% pružaju usluge putem IPTV platforme, 23 operatora ili 72% pružaju usluge putem KDS platforme i dva operatora ili 6% u okviru izdatih dozvola pružaju usluge putem DTH (*direct-to-home*) platforme.

Slika 11. Način distribucije korisnika dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija

Bez obzira što većina operatora pruža usluge putem KDS platforme, gledajući po broju pretplatnika, IPTV tehnologija je rasprostranjenija na području BiH, tako da učešće IPTV platforme u odnosu na ukupan broj pretplatnika u BiH iznosi 42,2% (373 536 pretplatnika koji koriste IPTV platformu), učešće KDS platforme iznosi 39,3% (348 107 pretplatnika koji koriste KDS platformu) i DTH platforme 18,5% (163 977 pretplatnika koji koriste DTH platformu).

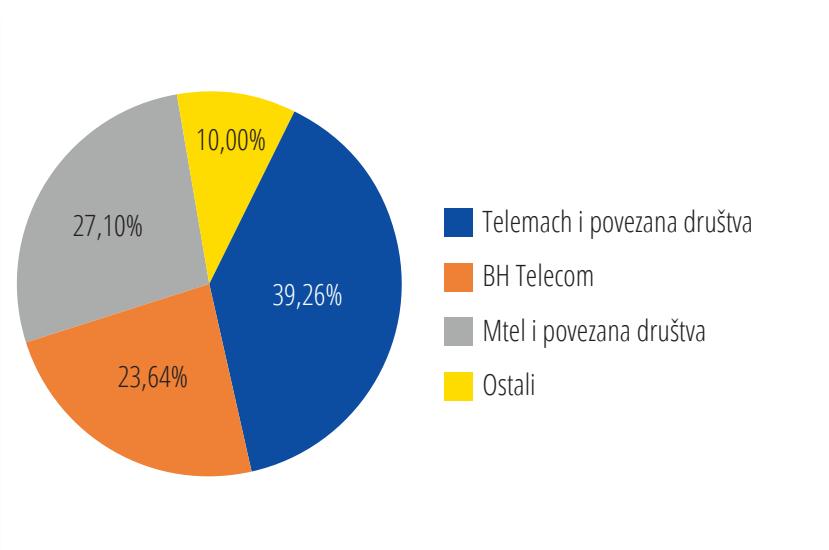
Na dan 31. 12. 2021. broj pretplatnika usluga distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija koji koriste usluge putem različitih platformi (IPTV, KDS i DTH) iznosio je 885 620. U odnosu na 2020., kada je taj broj iznosio 858 360, broj pretplatnika se uvećao za 27 260, ili 3,2%. Ukupna penetracija distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, odnosno pokrivenost domaćinstava BiH uslugama distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija iznosi 76,6%.

Rast broja pretplatnika u 2021., u odnosu na 2020., prijavilo je 20 operatera, od toga je najviše novih pretplatnika prijavio Mtel a. d. Banja Luka, 25 065 ili 21,4% više u odnosu na broj pretplatnika koji je prijavljen u prethodnoj godini, zatim slijedi BH Telecom d. d. Sarajevo sa 4535

pretplatnika ili 2,2% i Telemach d. o. o. Sarajevo sa 1164 pretplatnika ili 0,4%. Ostali operatori su prijavili zanemarljiv rast broja pretplatnika. Međutim, 9 operatora je prijavilo manji broj pretplatnika u 2021., u odnosu na 2020. Najveći pad broja pretplatnika u iznosu od 5,2% zabilježio je Blicnet d. o. o. Banja Luka, koji je izgubio 1601 pretplatnika, zatim slijede M&H Company d. o. o. Sarajevo sa 30,2%, odnosno 843 pretplatnika, te TX TV d. o. o. Tuzla sa 2,5% odnosno 571 pretplatnika.

Jedan operator je prijavio identičan broj pretplatnika kao i prethodne godine, dok je jedan operator, Dinnet d. o. o. Gračanica, dostavio podatke o broju pretplatnika za 2021. jer mu je dozvola izdata krajem 2020.

Od ukupno 30 operatera koji djeluju na području BiH, 90% tržišnog učešća otpada na tri najveća kabl/IPTV distributera sa njihovim povezanim društvima (ukupno 10), dok samo 10% učešća dijeli ostalih 20 kablovskih/IPTV operatera. Najveće procentualno učešće na tržištu distribucije, iako je zabilježio pad u odnosu na prošlu godinu, ima Telemach d. o. o. Sarajevo koji pruža usluge i putem KDS platforme i DHT platforme, (34,45%), kao samostalni nosilac Dozvole, ali je taj procenat veći i iznosi 39,26%, kada se uzmu u obzir i njegova povezana društva (HKB net d. o. o. Sarajevo, M&H Company d. o. o. Sarajevo i HS d. o. o. Sarajevo), zatim slijedi BH Telecom d. d. Sarajevo čije tržišno učešće iznosi 23,64%, što je blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, dok je Mtel a. d. Banja Luka, kao samostalni nosilac dozvole, koji pruža usluge distribucije i putem IPTV i DTH platforme, postigao znatan rast u odnosu na prethodnu godinu sa tržišnim učešćem od 16,05%, a ukupno tržišno učešće Mtel-a sa njegovim povezanim društvima (Blicnet d. o. o. Banja Luka, Elta-Kabel d. o. o. Doboj, Telrad Net d. o. o. Bijeljina i Logosoft d. o. o. Sarajevo) iznosi 27,1%.

Slika 12. Procentualno učešće broja pretplatnika na tržištu distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija

Pored usluga distribucije, šest operatora pruža i uslugu na zahtjev (Video on Demand – VoD), a to su: Hrvatske telekomunikacije d. d. Mostar, BH Telecom d. d. Sarajevo, Telemach BH d. o. o. Sarajevo, HS d. o. o. Sarajevo i HKB Net d. o. o. Sarajevo.

Broj TV-kanala na kraju posmatranog perioda, koji nosioci dozvola nude svojim preplatnicima, polazi od najmanje 9 TV-kanala (Telesky d. o. o. Gradačac) do 311 TV kanala (Mtel a. d. Banja Luka). Osim ponude osnovnih paketa programa, pojedini distributeri u ponudi imaju i dodatne (uglavnom tematske) pakete: sportski, muzički i filmski. Također, pojedini nosioci dozvola u ponudi imaju i radijske programe iz BiH i zemalja okruženja.

U skladu s Pravilom 79/2016, u toku 2021., na osnovu zahtjeva, izdat su 153 programske liste za korisnike Dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, te izvršena analiza i dato stručno mišljenje na jedan zahtjev za dozvolu za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija (SIGMA Hlorogen d. o. o. Banja Luka) u smislu odbijanja, imajući u vidu da se isti odnosio na uslugu pružanja distribucije putem OTT tehnologije, odnosno putem otvorenog interneta, a koja trenutno nije regulirana u BiH.

Tabela 11: Broj preplatnika CATV/IPTV/DTH operatora u BiH (stanje zaključno sa 30. novembrom 2021., i broj kanala koji se distribuiraju u kablovskim/IPTV sistemima)

Rb.	Naziv CATV/IPTV/DTH operatora	Broj preplatnika	Tehnologija putem koje se vrši distribucija	Broj programa
1	AMB net d.o.o. Živinice	512	CATV	137 TV programa
2	BH Telecom d.d. Sarajevo	209 418	IPTV	226 TV programa 46 Radio programa
3	Blicnet d.o.o. Banja Luka	29 054	CATV	270 TV programa 17 Radio programa
4	DSL Elektronika d.o.o. Modriča	332	CATV	16 TV programa
5	Elta-Kabel d.o.o. Doboj	47 500	CATV	223 TV programa
6	ELTA-MT d.o.o. Tuzla	82	CATV	109 TV programa
7	HKB net d.o.o. Sarajevo	26 985	CATV	Analogni: 59 Digitalni: 244 Prošireni paket: 42 Radio programi: 29
8	HS d.o.o. Sarajevo	13 697	CATV	Analogni: 59 Digitalni: 244 Prošireni paket: 42 Radio programi: 29
9	JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar	41 186	IPTV	151 TV program
10	KG-1 d.o.o. Goražde	1764	CATV	121 TV program
11	KTV EGE d.o.o. Matuzići	5582	CATV	139 TV program 5 Radio programa

12	Logosoft d.o.o. Sarajevo	4 733	IPTV	278 TV programa
13	M&H Company d.o.o. Sarajevo	1946	CATV	Analogni: 59 Digitalni: 243 Prošireni paket: 42 Radio programi: 29
14	Mediasky d.o.o. Živinice	1 957	IPTV	117 TV programa
15	MISS net d.o.o. Bihać	5 400	CATV	123 TV programa
16	Max TV d.o.o. Brčko	234	IPTV	125 TV programa Start+PINK: 55 Arabian: 16 Radio programi: 4
17	Neon Solucije d.o.o. Kalesija	4132	CATV	123 TV programa Radio programi: 3
18	Ortak d.o.o. Šipovo	780	CATV	42 TV programa 61 Pink paket
19	Stokić d.o.o. Doboj	620	CATV	66 TV programa
20	Mtel a.d. Banja Luka	IPTV: 115 936 DTH: 26 290 UKUPNO: 142 226	IPTV/DTH	IPTV: 311 DTH: 148 Radio: 9
21	Telemach BH d.o.o. Sarajevo	CATV: 167 434 DTH: 137 687 UKUPNO: 305 121	CATV/DTH	Analogni: 89 Digitalni: 263 Prošireni paket: 42 Radio programi: 30 TOTAL platforma Start: 54 Extra: 69 HBO: 3 Chinama: 2 Cinestar: 2 Club X: 4 Film Bo: 12 BN: 3 PINK: 40
22	TELRAD Net d.o.o. Bi-jeljina	16 501	CATV	278 TV programa 14 Radio programa
23	Tel-net d.o.o. Ključ	410	CATV	41 TV programa
24	Telesky d.o.o. Gradačac	64	CATV	9 TV programa
25	Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor	1886	CATV	100 TV programa
26	Teonet d.o.o. Tuzla	324	CATV	19 TV programa
27	TX TV d.o.o. Tuzla	21 579	CATV	173 TV programa
28	ZipZap d.o.o. Zenica	291	CATV	171 TV programa
29	WIRAC.NET d.o.o. Gračanica	1232	CATV	144 TV programa
30	Dinnet d.o.o. Gradačac	72	IPTV	49 TV programa 1 Radio program
Ukupan broj pretplatnika		885 620		

3.2.1.6. Distribucija audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija

Prema Kolektivnom ugovoru zaključenom između Udruge filmske industrije (UFI) i Asocijacije kablovskih distributera (AKOP) o kablovskom reemitiranju audiovizuelnih autorskih djela u BiH za period 2016–2018. ("Službeni glasnik BiH", broj: 4/19), Agencija je u 2019., postupajući u okviru ovlaštenja iz člana 3. stav 4. Zakona o komunikacijama, člana 7. stav (I) Pravila 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i člana 26. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava (ZKOAiSP), izvršila svoje obaveze u okviru poduzimanja razumnih mjera u okviru rješavanja obaveza nosilaca dozvole za distribuciju u vezi sa dokazivanjem riješenih autorskih prava u pogledu audiovizuelnih djela, na način što je prema navedenom Kolektivnom ugovoru pribavila od svih nosilaca dozvole za distribuciju dokaze o riješenim autorskim pravima (potpisane pojedinačne ugovore na osnovu navedenog Kolektivnog ugovora za 2016–2018. ili dokaze o uplati/deponiranju novčanih sredstava kod suda ili notara), a prema nosiocima dozvola koji nisu dostavili tražene dokaze izrekla odgovarajuće kazne.

Nakon isteka navedenog Kolektivnog ugovora, za period 2019. i dalje, još uvijek nije došlo do zaključivanja novog Kolektivnog ugovora između UFI i AKOP.

Posljedično navedenom, u opisanoj situaciji nepostojanja tarife i novog Kolektivnog ugovora za 2019. i dalje, po kojoj bi nosioci dozvola mogli ispuniti svoju obavezu na ime naknade za iskorištavanje autorskih prava, te nepostojanja Vijeća za autorsko pravo koje je formalno nadležno po ZKOAiSP da riješi nastalu situaciju, duljnje aktivnosti Agencije u 2021. na zaštiti autorskih prava dovedene su u pitanje u odnosu na sve nosioce dozvola za distribuciju koje izdaje Agencija, jer su obaveze kablovskih distributera prema Agenciji ostale neriješene počev od 2019.

3.2.1.7. Upravni postupci protiv distributera u vezi sa neovlaštenom distribucijom sportskih sadržaja

a) Postupajući po Presudi Suda BiH, broj: SI 3 U 033550 19 U od 17. 12. 2020., kojom je uvažena tužba United Media S.a.r.l. Luxembourg protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj: UP2-03-29-7-3/19 od 25. 06. 2019., u upravnoj stvari priznavanja svojstva zainteresirane stranke, ponovljen je postupak protiv kablovskog operatera TXTV d. o. o. Tuzla, radi ispitivanja eventualnih kršenja uvjeta dozvola i pravila Agencije, odnosno eventualne neovlaštene distribucije sportskih sadržaja na programu RTV SLO2 i RTL.de.

U okviru ponovnog postupka održano je pripremno ročište na kojem su zainteresirana stranka (United Media S.a.r.l Luksemburg) i stranka u postupku (TXTV d. o. o. Tuzla) dostavile tražene informacije, izjašnjenja i prijedloge liste pitanja, svjedoka i drugih dokaza za koje smatraju da se trebaju pretresti i raspraviti na usmenoj raspravi. Nakon održane usmene rasprave (01. 07. 2021.) i nastavka usmene rasprave (19. 11. 2021.), pripremljeni su svi dokumenti predmeta radi zakazivanja sastanka Interne komisije Agencije u cilju donošenja stručnog mišljenja i izrade prijedloga konačne odluke kojom će se predmet okončati.

b) United Media S.a.r.l. Luxemburg je podnio prijave protiv IPTV operatera Logosoft d. o. o. Sarajevo i BH Telecom d. d. Sarajevo radi neovlaštene distribucije sportskih sadržaja na programu RTL.de. U okviru ovih postupaka održana su pripremna ročića na kojem su zainteresirana stranka (United Media S.a.r.l Luksemburg) i stranke u postupku (Logosoft d. o. o. Sarajevo i BH Telecom d. d. Sarajevo) dostavile tražene informacije, izjašnjenja i prijedloge liste pitanja, svjedoka i drugih dokaza za koje smatraju da se trebaju pretresti i raspraviti na usmenoj raspravi. Nakon pripremnog ročića, održane su usmene rasprave za oba postupka. Nakon okončanih radnji postupka, interna komisija Agencije je na održanom sastanku ocijenila sve izvedene dokaze i razmotrena pitanja, te je generalni direktor dana 10. 12. 2021. donio Zaključke kojim se:

- U predmetu UP1:05-29-1-524/21 obustavlja postupak protiv BH Telecom d. d. Sarajevo, nosioca Dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, jer je utvrđeno da nije učinjeno kršenje člana 7. st. (1), (4) i (6) Pravila 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.
- U predmetu UP1:05-29-1-523/21 obustavlja postupak protiv Logosoft d. o. o. Sarajevo, nosioca Dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, jer je utvrđeno da nije učinjeno kršenje člana 7. st. (1), (4) i (6) Pravila 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.

Na gore navedene Zaključke UP1:05-29-1-523/21 i UP1:05-29-1-524/21, United Media S.a.r.l. Luxemburg je uložila žalbe koje su proslijeđene Vijeću Agencije na dalje rješavanje.

c) Postupajući po Presudama Suda BiH, Broj: S1 3 U033547 19 U od 13.05.2021. i S1 3 U033549 19 U od 08. 06. 2021., kojim se uvažavaju tužbe United Media S.a.r.l Luksemburg i Nova TV d. d. Zagreb protiv konačnih Rješenja Vijeća Agencije, UP2:03-29-7-5/19 od 25.06.2019., i UP2:03-29-7-4/19 od 25. 06. 2019., ponovljeni su postupci protiv kablovskog operatera Elta-Kabel d. o. o. Doboј, radi ispitivanja eventualnih kršenja uvjeta dozvola i pravila Agencije, odnosno eventualne neovlaštene distribucije sportskih sadržaja na programima TV-kanala Nova TV d. d. Zagreb i Das Erste HD.

U okviru ponovnog postupka, održano je pripremno ročiće 21. 07. 2021., na kojem su zainteresirane stranke United Media S.a.r.l Luksemburg i Nova TV d.d Zagreb, te stranka u postupku Elta-Kabel d. o. o. Doboј dostavile tražene informacije, izjašnjenja i prijedloge liste pitanja, svjedoka i drugih dokaza za koje smatraju da se trebaju pretresti i raspraviti na usmenoj raspravi. Agencija je dana 31. 08. 2021., donijela Zaključak kojim se predmeti UP1:05-29-1-614/21 i UP1:05-29-1-795/21 spajaju u jedan postupak. Nakon održane usmene rasprave 27. 12. 2021., pripremljeni su svi dokumenti predmeta radi zakazivanja sastanka Interne komisije Agencije u cilju donošenja stručnog mišljenja i izrade prijedloga konačne odluke kojom će se predmet okončati.

.

3.2.1.8. Slučajevi kršenja programskih standarda i uvjeta dozvole

Od ukupnog broja procesuiranih slučajeva iz oblasti emitiranja u 2021., u 16 slučajeva izrečene su izvršne mjere po osnovu utvrđenog kršenja relevantnih odredbi primjenjivih pravila i kodeksa Agencije i Izbornog zakona BiH, kako slijedi:

- 7 kršenja Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija;
- 4 kršenja Kodeksa o komercijalnim komunikacijama;
- 2 kršenja odredbi pravila i propisa koji se odnose na uvjete dozvole za emitiranje i Zakona o komunikacijama, te pravila u vezi sa distribucijom audiovizuelnih medijskih usluga;
- 3 kršenja odredbi Poglavlja 16 Izbornog zakona BiH i Pravilnika o medijskom predstavljanju političkih subjekata u periodu od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora.

Od ukupnog broja izrečenih kazni, u 4 slučaja utvrđenog kršenja izrečene su novčane kazne u iznosu od 24.000,00 KM⁴, te 11 pismenih i 1 usmeno upozorenje.

Tabela 12. Broj i vrsta izvršnih mjer u 2021. godini.

Vrsta kazne	Broj izvršnih mjera
Novčane kazne	4
Pismena upozorenja	11
Usmena upozorenja	1
Suspenzija	-
Oduzimanje dozvole	-
Ukupno	16

⁴ Nakon što je u drugostepenom postupku preinačeno jedno rješenje Agencije, ukupni iznos izrečenih novčanih kazni iznosi 20.000 KM.

U nastavku se daje pregled kršenja i izrečenih mjera po prekršenim propisima.

Tabela 13: Kršenja Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija:

PREKRŠILAC	IZVRŠNA MJERA	ODREDBA
NOVA BH	Pismeno upozorenje	Član 20. (Učešće maloljetnika u sadržajima pružalaca medijskih usluga), stav (4)
OBN	Novčana kazna u iznosu od 9.000,00 KM	Član 16. (Učešće publike u sadržajima pružalaca medijskih usluga), stav (2) i član 7. (Lažni ili zavaravajući audiovizuelni i radijski programi)
RTV BN	Pismeno upozorenje	Član 18. (Označavanje repriza, snimaka i arhivskog materijala), stav (1), član 25. (Raspored i označavanje sadržaja u svrhu zaštite maloljetnika)
Alternativna televizija	Usmeno upozorenje	Član 6. (Pravo na odgovor), stav (3) u vezi sa stavom (1)
O Kanal	Pismeno upozorenje	Član 10. (Reality i pseudoreality programi)
RTV Herceg Bosne	Pismeno upozorenje	Član 3. (Osnovni principi), st. (2), (3) i (4)
Face TV	Pismeno upozorenje	Član 17. (Zaštita privatnosti), stav (1)

Tablica 14. Kršenja Kodeksa o komercijalnim komunikacijama

PREKRŠILAC	IZVRŠNA MJERA	ODREDBA
RTV TK	Novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM	Član 3. (Opći principi komercijalnih komunikacija), st. (1) i (2)
RTV BN	Pismeno upozorenje	Član 16. (Opći principi u vezi sa sponzorstvom), st. (1) i (3) i član 18. (Opći principi u vezi sa plasmanom proizvoda)
Face TV	Pismeno upozorenje	Član 9. (Trajanje televizijskog oglašavanja i teletrgovine) stav 5
Face TV	Novčana kazna u iznosu od 6.000,00 KM	Član 9. (Trajanje televizijskog oglašavanja i teletrgovine) stav 5

Tabela 15: Kršenja Pravila o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga i Pravila o pružanju medijskih usluga radija

PREKRŠILAC	IZVRŠNA MJERA	ODREDBA
RADIO ZOS	Pismeno upozorenje	Članak 21. stavak (3) (Prijenos dozvole) Pravila 76/2015 o pružanju medijskih usluga radija
OBN TV	Pismeno upozorenje	Članak 13. stavak (5) (Programski uvjeti) Pravila 77/2015 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga

Tabela 16: Kršenja Poglavlja 16 Izbornog zakona BiH i Pravilnika o medijskom predstavljanju političkih subjekata u periodu od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora

PREKRŠILAC	IZVRŠNA MJERA	ODREDBA
BHT1	Novčana kazna u iznosu od 6.000,00 KM ⁵	Članci 16.3, 16.4 i 16.6 Izbornoga zakona BiH u okviru Poglavlja 16. Mediji u izbornoj kampanji
ALJAZEERA BALKANS	Pismeno upozorenje	Članak 9. (Implementacija) stavak (2) Pravilnika o medijskom predstavljanju političkih subjekata u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora
Studio 078	Pismeno upozorenje	Članak 9. (Implementacija) stavak (2) Pravilnika o medijskom predstavljanju političkih subjekata u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora

Što se tiče kršenja programskega standarda sadržanih u Kodeksu o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija, najveći broj utvrđenih kršenja odnosio se na odredbe u vezi sa zaštitom maloljetnika: kako zaštite od potencijalno štetnih i neprimjerenih programskih sadržaja (pogrešna primjena klasifikacijskih oznaka i termina emitiranja, emitiranje reality programa van propisanog vremenskog ograničenja), tako i vezano za učešće maloljetnika u sadržajima pružalaca medijskih usluga i zaštitu njihove privatnosti.

Također su utvrđena kršenja odredbi Kodeksa o komercijalnim komunikacijama koja ukazuju na nedovoljan stepen poznавања primjenjivih pravila u vezi sa prepoznatljivosti i identifikacijom komercijalnih komunikacija, te nedozvoljenih praksi u smislu očuvanja uredničke nezavisnosti pružalaca medijskih usluga u odnosu na komercijalni sadržaj, te nedozvoljenog utjecaja na potrošače.

⁵ U drugostupanjskom postupku preinačena u 2.000,00 KM.

Izvršne mjere koje su u 2021. izrečene na osnovu utvrđenih kršenja Poglavlja 16. Mediji u izbornoj kampanji Izbornog zakona BiH i Pravilnika o medijskom predstavljanju političkih subjekata od dana raspisivanja Izbora do dana održavanja izbora, odnose se na medijsko praćenje lokalnih izbora u BiH koji su održani 15. 11. 2020., te lokalnih izbora za Grad Mostar održanih dana 20. 12. 2020.

Kršenja pravila i propisa koji se odnose na uvjete dozvole za emitiranje tokom 2021. su se odnosila na nepoštovanje programskega uvjeta, odnosno nedovoljne zastupljenosti vlastitog programa i vlastite produkcije u ukupnom emitiranom programu, te kršenje obaveze traženja prethodne saglasnosti Agencije za promjenu vlasničke strukture veće od 5% udjela u vlasništvu nosioca dozvole.

Pored godišnjih izvještaja o kršenjima pravila i propisa, Agencija je, u cilju povećanja transparentnosti utvrđivanja regulatornih mera, nastavila objavljivati periodične publikacije – pregledne slučajeva iz oblasti emitiranja. Cilj ovih publikacija je da, kroz analizu i ilustraciju slučajeva, na edukativan i transparentan način predstavi procesuirane slučajeve potencijalnog kršenja pravila i kodeksa iz oblasti emitiranja, kao i postupanja Agencije po zaprimljenim prigovorima fizičkih ili pravnih lica.

3.2.1.9. Praćenje obveza u svezi s evropskim djelima i evropskim djelima neovisnih producenata

U skladu s odredbama Pravila 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga, te u skladu sa Instrukcijom o načinu izvještavanja o udjelu evropskih djela i evropskih djela nezavisnih producenata u programskim sadržajima, Agencija je propisala obavezu korisnicima dozvola za televizijsko emitiranje da, na način i u formi propisanoj za to pripremljenim obrascem, vode evidenciju o udjelu evropskih djela i evropskih djela nezavisnih producenata u svojim programskim sadržajima.

Agencija je po službenoj dužnosti, u skladu s relevantnim propisima, odredila sedamnaest (17) korisnika dozvola, koji imaju obavezu dostavljanja izvještaja Agenciji. To su: BHT1, RTRS, FTV, Alternativna televizija, FACE TV, Al Jazeera Balkans, TV TK, TV USK, TV SA, TV Goražde, TV BN, TV BN SAT, Nova BH, TV Hayat, TV Hayat +, O Kanal i OBN.

3.2.2. MEDIJSKA I INFORMACIJSKA PISMENOST

U toku 202., jedna od centralnih aktivnosti Područja emitiranja je bila uspostava tematske stranice www.medijskapismenost.ba, koju je Agencija izradila u saradnji i uz podršku UNESCO-a. Web-stranica je namijenjena bh. javnosti, a sadrži informacije i materijale aktera iz vladinog i nevladinog sektora i međunarodnih organizacija aktivnih u oblasti medijske i informacijske pismenosti (MIP), a njeno dodatno umrežavanje putem web-platforme SEEMIL će omogućiti kontinuiran pristup i razmjenu informacija i materijala iz ove oblasti. Od uspostavljanja web-stranice, objavljeno je više od 70 tekstova na različite teme iz oblasti MIP-a. Stranica www.medijskapismenost.ba je od druge polovine 2021. dostupna javnosti.

U okviru aktivnosti na promociji medijske i informacijske pismenosti, Agencija je u protekljoj godini prvi put organizovala kampanju "Dani medijske i informacijske pismenosti", u saradnji i uz učešće organizacija i institucija aktivnih u oblasti medijske i informacijske pismenost pod motom *Prilike i izazovi u digitalnom okruženju* u periodu od 24. 10. do 31. 10. 2021. Svrha kampanje je bila zajednička promocija MIP-a, poticanje društvene rasprave o značaju ove teme, pogotovo u oblasti obrazovanja, te promocija konkretnih resursa izrađenih u ovoj oblasti, kao što su različite studije, materijali za nastavnike, djecu i roditelje, ali i sve građane. U okviru kampanje održana su dva online događaja, Sajam MIP-a 25. 10. 2021. na kojem je, između ostalog, predstavljena i web-stranica www.medijskapismenost.ba, te brojni resursi na teme iz oblasti MIP partnerskih organizacija. U saradnji sa Vijećem Evrope na online događaju 27. 10. 2021. predstavljeni su rezultati istraživanja "Medijske navike odraslih u BiH" koje je provedeno na inicijativu Vijeća Evrope i Agencije.

U saradnji sa Mediacentrom Sarajevo realizirvane su aktivnosti na izradi Smjernica o korištenju medija, informacijsko-komunikacijskih tehnologija i vremenu koje djeca provode pred ekranom, uz učešće stručnjaka iz oblasti razvoja djece, psihologije, pedagogije, komunikologije i informacijsko-komunikacionih tehnologija, te predstavnici Agencije. U periodu izvještavanja nastavljeno je vođenje facebook-stranice Medijska i informacijska pismenost u Bosni i Hercegovini na kojoj se objavljaju sadržaji raznih formata na različite teme iz oblasti medijske i informacijske pismenosti, kao i vođenje zatvorene facebook-grupe pod nazivom "Medijska i informacijska pismenost – grupa eksperata u BiH". Posebna pažnja je bila posvećena Danu sigurnijeg interneta i temi online sigurosti, provedena je kampanja na temu zastupljenosti žena na rukovodećim pozicijama u medijima, kao i kampanja o razlikama u korištenju medija između djevojčica i dječaka na osnovu podataka iz istraživanja Agencije u saradnji sa UNICEF-om. U toku kampanje, na društvenim mrežama uz pomoć angažirane agencije za digitalni marketing objavljeno je 18 postova sa ukupnim dosegom objava od 104.000 i 1.487 angažmana na objavama, te su objavljena i dva događaja sa ukupnim dosegom od 25.000. U ovoj godini objave je vidjelo 113.450 osoba sa ukupnim brojem linkova na stranicu od 1.700.

3.2.3. IZMJENE REGULATIVE I HARMONIZACIJA S EU LEGISLATIVOM

Vijeće Agencije je u maju 2021. usvojilo Kodeks o izmjeni Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija. Izmjene Kodeksa se odnose na ukidanje vremenskog ograničenja za emitiranje sadržaja koji nisu namijenjeni maloljetnicima ispod 12 godina. Ovi sadržaji i dalje podliježu obavezi označavanja odgovarajućom grafičkom oznakom.

Početkom 2021., Agencija je izvršila mapiranje sadržaja koje televizijske stanice u BiH pružaju putem interneta. Na osnovu prikupljenih informacija zaključeno je da značajan broj korisnika dozvola objavljuje sadržaje pod svojim logom i na internet-stranicama. Iako regulacija internet-portala nije u njenoj nadležnosti, kada su u pitanju sadržaji koje kreiraju korisnici dozvola Agencije, Agencija je kroz praksu primijetila da se ovakvi sadržaji često dovode u vezu upravo sa emitiranim programom, bilo da se na njih poziva u programu ili da detaljnije obrađuju određenu vijest iznesenu u emitiranom programu.

U tom smislu, identificirana je potreba da se korisnici dozvola obavežu na bazični stepen uredničke odgovornosti u cilju sprječavanja pružanja najštetnijeg sadržaja poput širenja diskriminacije i mržnje, ugrožavanja javnog reda i mira, te narušavanja dobrobiti maloljetnika, te su pripremljeni nacrti Pravila o izmjeni i dopunama Pravila 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga i Pravila 76/2015 o pružanju medijskih usluga radija, a kojima je predloženo proširenje odgovornosti korisnika dozvola Agencije za televizijsko i radijsko emitiranje na sadržaje koji se objavljaju na internet-stranicama pod logom korisnika dozvola.

S obzirom na kompleksnost pitanja uređenja i regulacije online prostora, održana su dva kruga javnih konsultacija na nacrte ovih pravila, kao i webinar na temu "Regulacija štetnih sadržaja u online prostoru". Na osnovu reakcija stručne javnosti ukazala se i potreba šire javne rasprave i sveobuhvatnijeg rješavanja pitanja regulacije online sadržaja u BiH, što je proces koji će se nastaviti u 2022.

Tokom 2021. nastavljene su aktivnosti na izradi nacrta izmjena i dopuna kodeksa i pravila iz oblasti emitiranja u cilju njihove harmonizacije sa revidiranom EU Direktivom o audiovizuelnim medijskim uslugama (EU 2018/1808).

3.2.4. NABAVKA INFORMACIONOG SISTEMA ZA MAŠINSKO PREPOZNAVANJE GLASOVA I RIJEČI U AUDIOVIZUELNUOM MEDIJSKOM PROSTORU I MEDIJSKOM PROSTORU RADIJA U BIH

U skladu sa strateškim ciljem 5.18. Razvojnog srednjoročnog plana 2019–2021., Agencija je provela nabavku Sistema za mašinsko prepoznavanje glasova i riječi u audiovizuelnom medijskom prostoru i medijskom prostoru radija u BiH. U cilju potpune implementacije projekta provode se testiranja i dodatna poboljšanja funkcioniranja dijela projekta koji se odnose na pretvaranja govora u tekst i aplikacije za praćenje poslovnih procesa.

Nakon što postane potpuno funkcionalan, novi sistem će omogućiti kvalitativno i kvantitativno praćenje medijskog prostora u BiH, te znatno povećati stepen praćenja poštovanja uvjeta dozvola, pravila i propisa Agencije, a u cilju dodatne profesionalizacije medija.

3.2.5. NABAVKA CENTRALIZIRANOGA SUSTAVA ZA MONITORING BROJA KORISNIKA KOD KABLOVSKIH OPERATERA U BOSNI I HERCEGOVINI

U smislu unaprjeđenja regulatornih aktivnosti i kontrole korisnika dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a skladu sa strateškim ciljem 5.19 Razvojnog srednjoročnog plana 2019–2021., Agencija je pokrenula postupak za nabavku Centraliziranog sistema za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatora u BiH za potrebe Agencije. U cilju potpune implementacije projekta, provode se aktivnosti na kreiranju servisa i dostavi odgovarajućih adresa za prikupljanje podataka od nosilaca dozvola.

Centralizirani sistem će omogućiti praćenje stvarnog broja korisnika kod svih kablovskih operatora koji potпадaju pod nadležnost regulatora. Podaci će se koristiti za verificiranje podataka o broju korisnika za svakog od operatora.

3.2.6. PRELAZAK S ANALOGNOG NA DIGITALNO ZEMALJSKO EMITIRANJE

Agencija već dugi niz godina poduzima sve aktivnosti koje su u njenoj nadležnosti u realizaciji projekata prelaska sa analognog na digitalno zemaljsko emitiranje digitalizacije u BiH, odnosno od 2004., kada je počela aktivnosti koje su prethodile potpisivanju Sporazuma GE 06 u Ženevi 2006. Od dana potpisivanja sporazuma Agencija je obavještavala i sprovela niz projekata kojim je bosanskohercegovačku javnost uputila u značaj uvođenja digitalnog emitiranja u BiH. Učestvovala je u donošenju Strategije prelaska sa analognog na digitalno emitiranje u BiH, učestvovala u kampanjama kojim se promovirala potreba uvođenja digitalnog signala i bila nosilac aktivnosti u pojedinim segmentima implementacije Prve faze digitalizacije. Tokom ovog perioda Agencija je ukazivala na važnost implementacije finalizacije projekta, a prvenstveno iz razloga frekvencije na kojima radi analogna televizija u BiH, od 17. 6. 2015. nisu dio plana GE06, međunarodnih frekvencijskih planova Glavnog međunarodnog registra frekvencija ITU-a (MIFR – *Master International Frequency Register*) te se shodno tome ne mogu koristiti za rad analogne televizije, upozoravajući da će prijave interferencija susjednih administracija dovesti do izdavanja naloga za gašenjem analognih predajnika, dovodeći time u pitanje opstanak televizijskih stanica u BiH.

Prvi međunarodni prigovor o štetnoj smetnji, uputila je dana 1. 4. 2021. Hrvatska regulatorska agencija za mrežne djelatnosti – HAKOM. Agencija je obavještena da analogna televizija uzrokuje smetnje u opsegu 700 MHz kojeg Hrvatska namjerava dodijeliti za potrebe 5G servisa. Kako frekvencije na kojima radi analogna televizija u BiH, od 17. 6. 2015. nisu dio plana GE06 i MIFR, shodno tome i nemaju pravo na rad. Prema zahtjevu, navedenom listom je obuhvaćen ukupno 171 predajnik, na kojima rade kako javni servisi u BiH, tako i komercijalne TV-stanice.

Budući da je Agencija je 19. 06. 2021. prijevremeno oduzela dozvolu Multipleks operatoru "Multipleks Service BiH" za MULTIPLEKS C, radi neispunjavanja uvjeta dozvole, u cilju nastavka aktivnosti za prelazak sa analognog na digitalno zemaljsko emitiranje, Agencija je dana 27. 05. 2021. raspisala Javni poziv za dodjelu Dozvole za korištenje radiofrekveničkog spektra za pružanje usluge upravljanja elektronskom komunikacijskom mrežom u digitalnoj zemaljskoj radiodifuziji u BiH – MULTIPLEKS D.

Nakon sprovedene procedure, Agencija je dozvolu Dozvole za Multipleks D pravnom licu "Dasto-Semtel d. o. o. Bijeljina". Dozvola je koja je stupila na snagu 22. 11. 2021., sa periodom važenja od 15 godina. Nakon dodjele Dozvole za Multipleks D, Agencija je dana 16. 12. 2021. raspisala Javni poziv za dostavljanje zahtjeva pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga za pristup otvorenom Multipleksu D, u svih devet digitalnih regija za pokrivenost digitalnim televizijskim signalom (Prvi javni poziv). Zaključno sa rokom podnošenja prijava na Prvi javni poziv, 24. 12. 2021., Agencija je zaprimila 13 zahtjeva pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga za pristup otvorenom Multipleksu D. U narednom periodu, Agencija će nastaviti na provođenju aktivnosti kako bi osigurala nesmetan rad televizijskih stanica, u najboljem interesu građana BiH.

3.3. PODRUČJE RADIOKOMUNIKACIJA

3.3.1. FIKSNA SLUŽBA

3.3.1.1. Mikrotalasni linkovi

U prijenosnim mrežama dominantnih telekom operatera najveći dio aktivnosti bilježi se na linkovima za infrastrukturnu podršku mobilnim mrežama. Aktivnosti operatera uglavnom se odnose na značajna povećanja širine korištenih radiofrekvenčkih kanala, što je uvjetovano zahtjevima za većim brzinama prenosa mobilnih 4G mreža, kao i sve značajnije korištenje funkcionalnosti dual prenosa signala (istovremeni prenos horizontalno i vertikalno polariziranog talasa). Najveći porast broja veza bilježi se u opsezima 23 GHz i 26 GHz, a evidentno se povećava korištenje tzv. E opsega (70/80 GHz) koji sa širinama radiofrekvenčkog kanala od 250 MHz i 500 MHz omogućava velike kapacitete prijenosa na kratkim radiodionicama.

Broj izdatih dozvola po operatorima u 2021.:

- BH Telecom d. d. Sarajevo, 93 (izmijenjenih 16, novih 77)
- JP HT d. d. Mostar, 24 (izmijenjenih 11, novih 13)
- Telekom Srpske a. d. Banja Luka, 90 (izmijenjenih 45, novih 45)

Broj otkazanih dozvola po operatorima u 2021.:

- BH Telecom d. d. Sarajevo, 17
- JP HT d. d. Mostar, 42
- Telekom Srpske a. d. Banja Luka, 42

U 2021. nastavljen je trend smanjenja aktivnosti u prenosnim mrežama komercijalnih mrežnih operatera, pružalaca internet-usluga, zatvorenih grupa korisnika, Javnih RTV servisa i RTV stanica. Aktivnosti u mrežama ovih korisnika ograničene su uglavnom na produženja važenja dozvola i djelimične izmjene.

Ukupno su u 2021. za ove korisnike:

- izdate 54 dozvole (produženja važenja 45, novih 4, izmijenjenih 5);
- otkazane 2 dozvole.

Nakon potpisivanja izmijenjenog Aneksa Sporazuma Ministarstva sigurnosti BiH i Agencije o korištenju spektra za potrebe Ministarstva i upravnih organizacija u njegovom sastavu u 2020., tokom 2021. ne bilježe se značajnije aktivnosti u mreži Ministarstva sigurnosti BiH. U 2021. podnesen je zahtjev za izdavanje saglasnosti za dvije nove veze.

Po zahtjevu Ministarstva odbrane BiH za korištenje dijela spektra namijenjenog civilnim korisnicima, Ministarstvu odbrane BiH produžena je saglasnost za korištenje radiokanala iz frekvencijskog opsega 10.15–10.65 GHz za potrebe uspostave sedam mikrotalasnih veza za ko-

munikaciju između glavnih tačaka EUFOR aviokomunikacijske mreže. Saglasnost je produžena na dodatni period od godinu dana. Po isteku datog perioda, Agencija će daljnje produženje sa-glasnosti na novi period tretirati ravnopravno zahtjevima ostalih korisnika, tj. izdati dozvole s rokom važenja pet godina uz naplatu naknada prema važećim propisima Agencije. EUFOR, kao i Oružane snage BiH i Ministarstvo odbrane BiH, upućeni su na korištenje vojnog dijela spektra.

Ukupne aktivnosti u mrežama organa sigurnosti i odbrane u 2021.:

Izdate suglasnosti:

- IDDEEA, saglasnosti za dvije veze u opsegu 18 GHz;
- Ministarstvo odbrane BiH, produžena saglasnost za sedam mikrotalasnih veza u opsegu 10.15-10.65 GHz za potrebe EUFOR aviokomunikacijske mreže.

Povučene saglasnosti:

- IDDEEA, saglasnost za jednu vezu u opsegu 7 GHz.

Tabela 17. u nastavku daje brojčani pregled mikrotalasnih veza po frekvencijskim opsezima i različitim kategorijama korisnika (dominantni telekom operateri, ostali mrežni operateri, Javni RTV servisi, komercijalne RTV-stanice, posebne kategorije korisnika) zaključno s krajem 2021.:

Tabela 17: Broj mikrotalasnih linkova* po kategorijama korisnika i opsezima

RF opseg	Dominantni telekom operateri	Ostali mrežni operateri	Javni RTV servisi	RTV stanice	Posebne kategorije**	UKUPNO
do 400 MHz				92/92	2/2	94/94
do 1.5 GHz				58/58	8/8	66/66
2 GHz			13/32	7/7		20/39
3.4-3.8 GHz			4/13		2/2	6/15
3.8-4.2 GHz			19/-44			19/44
6L (5.9-6.4 GHz)	4/14	2/4	2/5		36/36	44/59
6U (6.4-7.1 GHz)	11/38	18/32				29/70
7L (7.1-7.4 GHz)	10/15		1/2		14/19	25/36
7U (7.4-7.7 GHz)			5/10		64/94	69/104
8 (7.7-8.5 GHz)	80/117	6/6	11/38			97/161
10-10.68 GHz			4/11	52/53	7/7	63/71
11(10.7-11.7GHz) GGH-GH GHz			14/26	20/20	98/98	132/144
13 GHz	138/141	8/9			17/21	163/171
15 GHz	258/261				5/5	263/266
18 GHz	722/732	7/7			58/58	787/797
23 GHz	814/817	3/3			1/2	818/822
26 GHz	294/294				14/14	308/308
38 GHz	48/48					48/48
70 GHz	19/22					19/22
Mobilni linkovi			6/6		6/6	12/12
UKUPNO:	2398/2499	44/61	79/187	229/230	332/372	3082/3349

* U tabeli je dat broj radiotrasa/broj radiokanala.

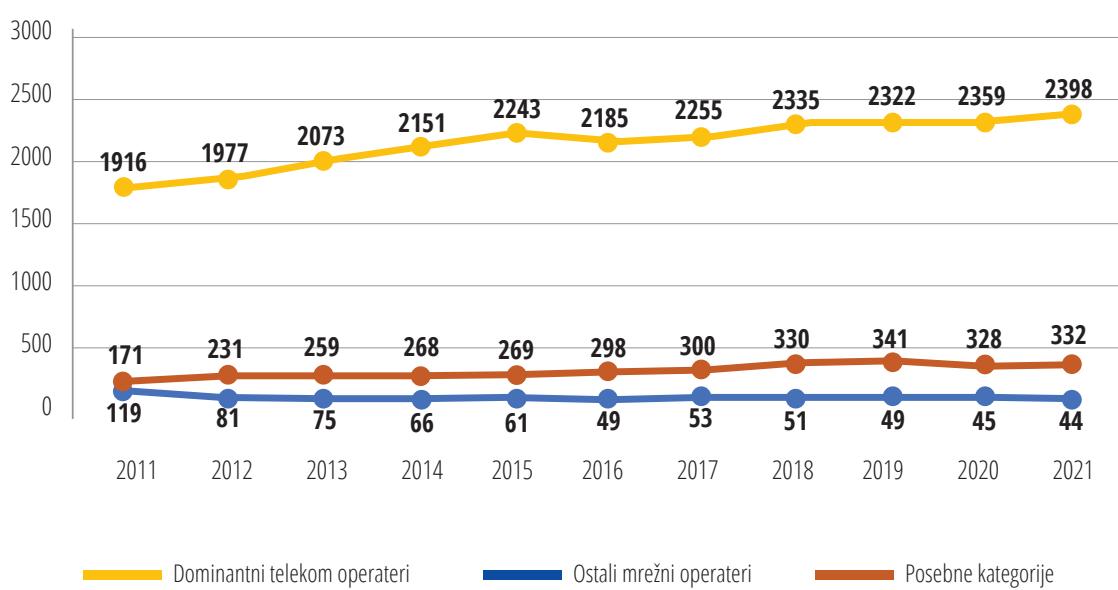
** Posebnim kategorijama korisnika ne izdaju se obavezno pojedinačne dozvole za radiouređaje. U ovu grupu spadaju Oružane snage, Ministarstvo sigurnosti BiH, IDDEEA (ex CIPS), policije, službe državne sigurnosti, EUFOR, EUPM, zatvorene grupe korisnika i sl.

U Tabeli 18. dat je uporedni prikaz broja linkova u periodu 2016–2021. na karakterističnim backbone opsezima (6L, 6U, 8G) i infrastrukturnim opsezima (13 GHz, 18 GHz, 23 GHz, 26 GHz, 70/80 GHz). Iz uporednog prikaza očito je nepostojanje većih fluktuacija, što potvrđuje da aktivnosti u prijenosnim mrežama imaju ustaljenu godišnju dinamiku, uz nešto značajnije korištenje opsega 70/80 GHz.

Tabela 18: Uporedni prikaz broja linkova u opsezima 6–80 GHz u periodu 2016–2021.

RF opseg/godina	6L (5.9-6.4 GHz)	6U (6.4-7.1 GHz)	8G (7.7-8.5 GHz)	13 GHz	18 GHz	23 GHz	26 GHz	70/80 GHz
2016.	14/46	39/113	108/190	125/136	811/822	726/736	212/212	0/0
2017.	14/46	39/111	107/189	129/140	838/848	750/762	243/243	0/0
2018.	45/74	32/82	105/177	147/158	829/839	799/809	256/256	8/8
2019.	43/61	31/79	103/177	153/161	834/844	780/788	260/260	9/9
2020.	44/59	29/70	94/141	162/170	822/833	778/782	287/287	14/14
2021.	44/59	29/70	97/161	163/171	787/797	818/822	308/308	19/22

Grafikon na Slici 13. prikazuje dinamiku broja linkova u desetogodišnjem periodu 2011–2021., za tri skupine korisnika (dominantni/mobilni telekom operateri, ostali mrežni operateri, posebne kategorije korisnika). Iz prikazane dinamike vidljivo je da ne postoje znatnije varijacije po različitim kategorijama korisnika.

Slika 13. Mikrotalasni linkovi – dinamika rasta u periodu 2011–2021. za tri kategorije korisnika

3.3.1.2. Multimedijalni distributivni sistemi (MMDS) u opsegu 11.7 – 12.5 GHz

U sklopu aktivnosti na licenciranju MMDS sistema u opsegu 11.7–12.5 GHz, u 2021. podnijeti su zahtjevi za:

- prestanak važenja dozvola za korištenje blokova frekvencija na području deset općina i prestanak važenja dozvola za ukupno trinaest baznih stanica po zahtjevima tri korisnika (ELTA-KABEL d. o. o. Doboј, TELINEA d. o. o. Bihać, TXTV d. o. o. Tuzla);
- jedan zahtjev za izdavanje dozvole (NEON SOLUCIJE d. o. o. Kalesija).

U korištenju opsega 11.7–12.5 GHz za MMDS sisteme evidentan je nastavak trenda stagnacije i otkaza korištenja. Uzroci ovakvih procesa su višestruki, između ostalih: u evropskim okvirima zanemarivo korištenje, što povlači i manju ponudu uređaja na tržištu, široka zastupljenost satelitskog servisa u ovom opsegu i prisutne smetnje između MMDS baznih stanica i prijemnih satelitskih stanica na zajedničkim objektima, način pružanja usluge putem jednosmjernog kanala, te nepostojanje povratnog kanala od strane korisnika, razmjerno visoka cijena naknade za korištenje spektra.

S obzirom na pobrojane otežavajuće faktore, procjena je da će se nastaviti trend stagnacije do vjerovatnog potpunog ukidanja servisa.

3.3.1.3. Satelitske komunikacije

U toku 2021. nije bilo povećanja broja dozvola za satelitske komunikacije; Izdate su dozvole sa izmijenjenim tehničkim parametrima za zemaljske satelitske stanice: ALJAZEERA Balkans, 011TTC001 i 011TTC002, Radioteleviziju Bosne i Hercegovine BHRT: 001TTC001 te nova dozvola za SNG stanicu Hayat TV 014TTC002, a dozvola za zemaljsku satelitsku stanicu Hazat TV 014TTC001 je otkazana sa 22. 1. 2021. Ostali korisnici su nastavili da koriste ovu vrstu komunikacija pod istim uvjetima.

- Upućen odgovor kompaniji SES vezano za implementaciju ECC odluke (15)04 u vezi sa korištenjem ESOMP NGSO FSS – Ka opseg;
- Upućen odgovor kompaniji OneWeb vezano za autorizaciju i licenciranje satelitskih komunikacijskih mreža u BiH;
- Analiza proširenih opsega namijenjenih fiksnim i mobilnim satelitskim sistemima u skladu sa Evropskim planom namjene, ECA i Finalnim aktom Svjetske radiokonferencije WRC-19;
- Analiza zahtjeva za dvosmjerni satelitski internet i mogućnost korištenja frekvencijskih opsega namijenjenih za terminalnu opremu i zemaljske satelitske stanice;
- Analiza novih CEPT odluka koje se odnose na korištenje satelitskih sistema.

3.3.1.4. BSS i FSS planovi

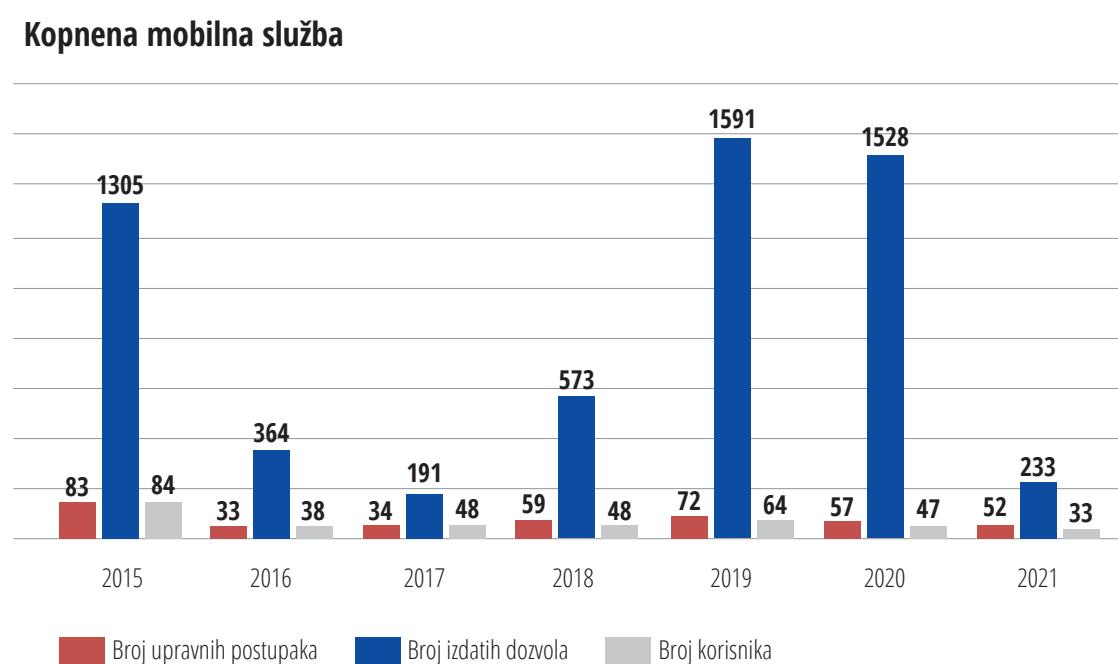
- Nakon analize prijedloga ITU-a vezano za novu orbitalnu poziciju za FSS mrežu, izvršena prijava i u BRIFIC-u 2941 od 9. 3. 2021. AP 30B/A&A/607 objavljeni su podaci o novoj BIH FSS mreži BIH00000 na orbitalnoj poziciji 46E čime počinje četveromjesečni period koordinacije ove mreže.
- Upućeni su dopisi putem ITU platforme e-communication za koordinaciju BIH_SAT mreže na orbitalnoj poziciji 26.5W u administracije sljedećih zemalja: Qatar ART 4 i R2 FSS, Španija ART 4 i R2 FSS, Francuska ART 4 i ART. 2A, Luxemburg ART 4 i R2 FSS, Švedska ART 4, Iran ART 2A, Izrael R2 FSS, Japan Art.4, Libija Art 4 i Maroko Art. 4. U skladu sa uputama Radiokomunikacijskog biroa ITU-a, na ovaj način je pokrenuta koordinacija rada sa mrežama navedenih zemalja u cilju postizanja saglasnosti za neometan rad BIH_SAT mreže;
- Analiza odgovora administracija koje su poslale komentare redovnom korespondencijom i putem e-communications platforme ITU-a za puštanje u rad i koordinaciju BSS mreže BIH_SAT na 26.5W;
- Analiza odgovora administracija koje su poslale komentare za koordinaciju FSS mreže BIH00000 na 46E, objavljene u ITU Special Section br. AP30B/A6A/607 ITU BR IFIC 2941 od 9. marta 2021.
- Analiza softverskih alata ITU-R, Space Com vezano za proces koordinacije BSS i FSS planova koji omogućavaju praćenje, analizu i proračune kompatibilnosti rada satelitskih sistema.

3.3.2 MOBILNA SLUŽBA

3.3.2.1. Kopnena mobilna služba

U 2021. nastavljene su aktivnosti na uređenju radiofrekveničkog spektra za potrebe kopnene mobilne službe koje uključuju analizu, planiranje i izdavanje dozvola usaglašenih sa Pravilom 50/2010 o korištenju opsega 29.7–68 MHz, 68–87.5 MHz, 146–174 MHz, 380–399.9 MHz, 406.1–430 MHz, 440–470 MHz, 862–876 MHz, 915–921 MHz ZA PMR/PAMR. Najveći dio aktivnosti na licenciranju korisnika vrši se u opsezima od 29.7 MHz do 470 MHz u skladu sa harmoniziranim korištenjem propisanim preporukom ECC T/R 25-08.

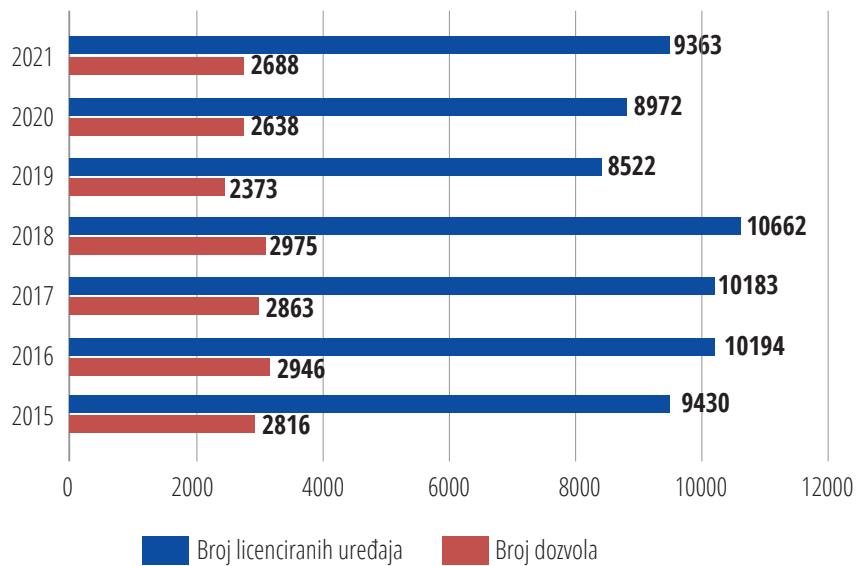
U pokrenuta 52 postupaka u 2021., izdate su ukupno 233 dozvole za 33 korisnika. Na Slici 14. prikazana je dinamika licenciranja za kopnenu mobilnu službu u periodu 2015–2021. Neujednačeni broj izdatih dozvola po godinama rezultat je izdavanja dozvola u petogodišnjim ciklusima u skladu sa propisanim trajanjem dozvola na period od 5 godina.

Slika 14. Dinamika licenciranja za kopnenu mobilnu službu u periodu 2015–2021.

Zaključno s krajem 2021. u bazi podataka Agencije nalazi se 2688 aktivnih dozvola koje obuhvataju 9363 licencirana radiouređaja u oblasti kopnene mobilne službe. Na Slici 15. dat je uporedni prikaz broja dozvola i licenciranih uređaja u periodu od 2015. godine do 2021.

Broj dozvola i licenciranih uređaja

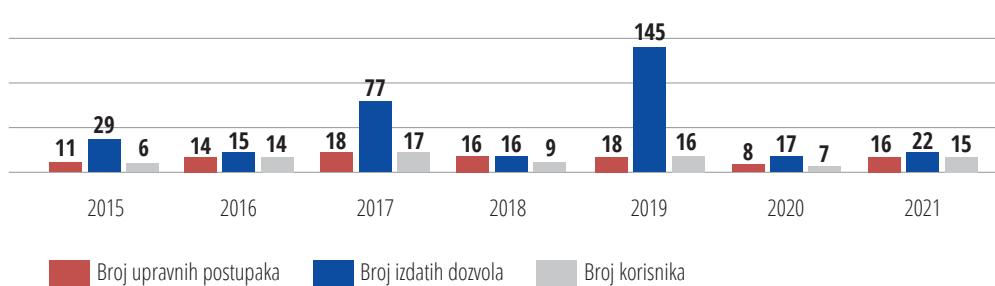

Slika 15. Broj dozvola i licenciranih uređaja u području kognitivne mobilne službe u razdoblju 2015. –2021. godine.

3.3.2.2. Vazduhoplovna, pomorska služba i služba radioteterminacije i radionavigacije

U 2021. pokrenuto je 16 upravnih postupaka u kojima su izdate 22 dozvole za 15 korisnika u oblasti vazduhoplovne službe, pomorske službe i službe radiodeterminacije i radionavigacije. Na Slici 16. prikazana je dinamika licenciranja u periodu 2015–2021.

Zrakoplovna, pomorska služba i služba radiodeterminacije i radionavigacije

Slika 16. Dinamika licenciranja za vazduhoplovnu, pomorsku i službu radiodeterminacije i radionavigacije u periodu 2015–2021.

Zaključno sa krajem 2021. u bazi podataka Agencije nalazi se 235 aktivnih dozvola u oblasti vazduhoplovne službe, pomorske službe i službe radiodeterminacije i radionavigacije.

3.3.3. RADIODIFUZNA SLUŽBA

3.3.3.1. Analogna radiodifuzija – Radio

Bolje iskorištenje dodijeljenih resursa – za 2 stanice.

Izmijenjeni tehnički uvjeti za 20 stanica na 29 lokacija.

Završeno izdavanje novih 456 dozvola za radiodifuzne predajnike za 134 FM radiostanice. Tom prilikom je dodijeljen RDS PI kod za sve stanice koje koriste ove dodatne servise unutar FM signala.

Svi pružaoci medijskih usluga radija putem zemaljske radiodifuzije dobili cirkularni dopis u vezi sa prestankom upotrebe linkova u opsegu 370–380 MHz.

Pokrenuta je procedura rješavanja kršenja uvjeta dozvola za 10 korisnika dozvola za radijsko emitiranje (Radio FBIH, Kalman radio i dvije obavijesti Bobar radio, BH radio 1, Otvorena mreža, Radio Glas Drine, Radio Herceg-Bosne, RSG radio) na osnovu rezultata mjerena koje je pokrenuto u okviru kampanje provjere parametara dozvola za radiodifuziju.

3.3.3.2 Analogna radiodifuzija – TV i gašenje analognih TV odašiljača u BiH

Iako je sporazumom GE-06 predviđeno potpuno gašenje analogne televizije 17.6.2015, televizijske stanice u BiH su nastavile sa analognom radiodifuzijom.

Agencija je od Hrvatske Administracije dobila obavještenje da u opsegu 700 MHz, namijenjenom za 5G, u BiH postoji određeni broj analognih predajnika (ukupno 171) koji svojim radom mogu izazvati neželjene smetnje, a koji od 17. 6. 2015. nisu sastavni dio međunarodnog frekvenčiskog plana GE06, te nemaju pravo na rad.

Dostavljena je lista svih predajnika za koje se očekuje da će izazvati neželjene smetnje, sa dinamikom dokada bi trebali biti ugašeni. Predajnici su podijeljeni u tri prioriteta, zavisno od datuma gašenja:

- 1. juli, 1. septembar i 1. oktobar 2021.,
- 31. decembar 2021., i
- Na zahtjev.

Analiza je pokazala da su navedenom listom obuhvaćeni predajnici koje trenutno koriste javni servisi BHRT – BHT 1, RTRS — Televizija RS, i RTVFBiH — Televizija FBiH, kao i komercijalne TV stanice Al Jazeera Balkans, Alternativna Televizija, Hayat, Herceg televizija, Hrvatska televizija Oscar-C, MTV Igman, Nezavisna televizija 101, Nezavisna televizija Amna, Nezavisni TV-Studio Arena, NOVA BH, O Kanal, Obiteljska TV Valentino, Radiotelevizija Herceg-Bosne, Televizija Alfa, Televizija Bel Kanal, Televizija BN, Televizija Cazin, Televizija Goražde, Televizija Kanal 3, Televizija

Kantona Sarajevo, Televizija OBN, Televizija OSM, Televizija Prijedor, Televizija Slon extra, Televizija Tuzlanskog kantona i TV Unsko-sanskog kantona.

Pored navedenog gašenja, zbog neželjenih smetnji koje uzrokuju analogni signali sa Kozare koji su u radu u zoni servisa MULTIPLEKSA D, u Banjoj Luci su ugašeni signali TVBEL i VIKOM .

Zbog višestrukog pokrivanja tj. duplog pokrivanja digitalnim i analognim signalom, naloženo je gašenje analognih predajnika i to:

- BHT1: Kozara, Banja Luka, Mostar Potoci, Velež, Hum, Trebević i Sarajevo,
- RTRS: Kozara, Banja Luka, Banja Luka Šibovi i Trebević,
- FTV: Velež, Mostar 1, Kijevo i Hum,
- HAYAT: Sarajevo Grdonj i Pale H,
- NOVA BH: Trebević,
- O KANAL: Mostar Fortica,
- OBN: Mostar, Sarajevo, Trebević i
- TELEVIZIJA BN: Banja Luka.

I pored navedenih gašenja u BiH i dalje radi oko 600 analognih TV-predajnika koji nisu u skladu sa međunarodnim sporazumom GE06 iz 2006. S tim u vezi, ovi predajnici predstavljaju izvore mogućih smetnji, kako u BiH tako i u susjednim zemljama. Sve zaprimljene žalbe su riješene privremenim gašenjem ili promjenom parametara emitiranja.

Agencija je izdala Dozvolu sistema koja se sastoji od: Dozvole za Javni radiotelevizijski servis Bosne i Hercegovine (BHRT), Dozvole za Radioteleviziju Federacije Bosne i Hercegovine (RTV FBiH) i Dozvole za Radioteleviziju Republike Srpske (RTRS) u kojima je navedeno da sve frekvencije za analognu zemaljsku radiodifuziju televizijskog programa, koje su javnim RTV servisima dodijeljene Tehničkim uvjetima za emitiranje do dana izdavanja Dozvole, nisu u skladu sa Planom namjene i korištenja radiofrekvencijskog spektra u BiH, pa se kao takve neće štititi u skladu sa Završnim aktima Regionalne konferencije (RRC-06). Agencija će dozvoliti emitiranje prema navedenim parametrima u Tehničkim uvjetima za emitiranje do potpunog gašenja analogne televizije, jedino pod uvjetom da ne izazivaju štetne smetnje korisnicima spektra koji imaju dozvolu Agencije. U suprotnom, kao i u slučaju međunarodnog prigovora, Agencija će naložiti prekid rada na frekvencijama koje izazivaju smetnju.

Komercijalnim televizijskim stanicama su produžene Dozvole za televizijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije do 31. 12. 2022., uz uvjet da mogu nastaviti sa korištenjem frekvencije za analognu radiodifuziju televizijskog programa, sve do pojave štetne smetnje ostalim korisnicima spektra ili stvaranja mogućnosti za potpuno gašenje analognog emitiranja.

3.3.3.3. Srednjevalna radiodifuzija

U decembru 2021. izdate su obnovljene dozvole za radiodifuzne predajnike srednjetalasnih radiostanica na period od narednih 10 godina:

- Radio 1503 Zavidovići, frekvencija 1503 kHz i
- JU Centar za kulturu i informiranje Banovići, frekvencija 792 kHz.

Na osnovu međunarodne koordinacije koja se obavlja na bilateralnom nivou, administracija BiH je primila samo jedan zahtjev od administracije Italije za modifikaciju tehničkih parametara jednog srednjetalasnog predajnika na frekvenciji 1.584 MHz, a koji je upisan u Plan GE75.

3.3.3.4. Digitalna radiodifuzija – TV

Ni u 2021. nije zabilježen značajniji pomak u prelasku sa analognog na digitalno zemaljsko emitiranje, iako je rok za prelazak sa analognog na digitalno zemaljsko emitiranje televizijskog programa istekao 16. 07. 2015.

Na osnovu Strategije prelaska s analognog na digitalno zemaljsko emitiranje, Agencija je 10. 05. 2010. donijela Odluku o načinu korištenja MUX-A za potrebe zemaljskog digitalnog televizijskog emitiranja u BiH u tranzicijskom periodu. Ovom odlukom Javni radiotelevizijski servisi su stekli pravo i obavezu na digitalno zemaljsko emitiranje vlastitih televizijskih programa na teritoriji cijele BiH kroz zajedničku izgradnju i korištenje sinhronih mreža u digitalnim područjima prema propisanim tehničkim uvjetima.

Međutim, Javni RTV servisi nisu ispunili svoje obaveze, a DVB-T testni signal je pušten 14. 10. 2016. samo u dijelovima tri od devet regija i to u Sarajevu, Banjoj Luci i Mostaru, dok u ostalih šest od devet digitalnih regija MUX A još nije počeo sa emitiranjem.

Vijeće ministara BiH je 2016. donijelo odluku kojom je predviđena primjena DVB-T2 standarda, a da bi se osigurali potrebni kapaciteti za javne RTV servise BiH i ostale radiotelevizijske stanice u BiH, javnim RTV servisima BiH dodijeljen je i MUX B. Odbor Sistema javnih RTV servisa BiH je zadužen da u roku od 30 dana od stupanja ove odluke na snagu registrira tijelo, u skladu sa Zakonom o javnom RTV sistemu BiH, koje će osigurati koordinaciju korištenja i upravljanja tehničkim resursima prenosne i emisione infrastrukture MUX A i MUX B. Međutim javni servisi nisu postigli dogovor, odnosno nisu ispoštivali Odluku Vijeća ministara BiH.

U cilju pružanje podrške provođenju tranzicije u zemaljskoj radiodifuziji televizijskog signala u BiH, nakon sprovedenog Javnog poziva, Agencija je 01. 11. 2019. dodijelila Dozvolu za korištenje RF spektra za pružanje usluge upravljanja elektronskom komunikacijskom mrežom u digitalnoj zemaljskoj radiodifuziji u BiH – MULTIPLEX C, pravnom licu “MULTIPLEX SERVICE BH” d. o. o. Sarajevo. Međutim, zbog neispunjavanja uvjeta iz dozvole Agencija je 19. 08. 2021. donijela Rješenje o prijevremenom prestanku važenja Dozvole za MUX C.

Nakon provedenog javnog poziva, Agencija je 15. 11. 2021., društvu Dasto Semtel d. o. o. izdala dozvolu za korištenje radiofrekvenčijskog spektra za pružanje usluge upravljanja elektronskom komunikacijskom mrežom u digitalnoj zemaljskoj radiodifuziji – MULTIPLEX D, za digitalno emitiranje televizijskog DVB-T2 signala u SFN mrežama sa otvorenim pristupom, koji omogućava nekodirano emitiranje signala, te sloboden prijem od krajnjeg korisnika. Za realizaciju MULTIPLEKSA D dodijeljeni su potrebni radiofrekvenčni resursi po digitalnim regijama, kako bi se postiglo ukupno pokrivanje BiH. Po dostavljenoj dinamici predviđen je početak emitiranja u roku od 6 mjeseci u svim regijama, postizanje 50% pokrivanja za oko 9 mjeseci i postizanje 90% pokrivanja za dvije godine.

3.3.3.5. Replaniranje VHF III opsega

Ženevskim planom GE06, na teritoriji BiH, u predmetnom opsegu, predviđeno je jedno TV-pokrivanje (DVB-T) i tri radijska pokrivanja (T-DAB). Članica zemalja EU pokrenule su proces replaniranja ovog opsega u skladu sa novim tehnologijama.

Replaniranje se paralelno odvija u dvije grupe: Adriatic-Ionian grupa (ALB, BIH, GRC, HRV, ITA, MNE, SVN) i grupe država (AUT, BIH, HNG, HRV, ROU, SRB, SVN).

Za potrebe replaniranja dodjela u VHF opsegu, pokrenuta je kampanja mjerena u VHF opsegu na cijeloj teritoriji BiH. Prvi dio kampanje se odnosi na mjerena utjecaja od Italije i Hrvatske sa južne strane na BiH.

Nedostatak strateške odluke o načinu korištenja VHF opsega 174-230 MHz otežava rad po ovom pitanju, jer nisu postavljeni ciljevi u pogledu potreba za pokrivanjem.

3.3.3.6. Radio-amaterski servis

Na počeku 2021. stupilo je na snagu novo Pravilo 92/2020 o radio-amaterskoj službi, koje je zamijenilo prethodno Pravilo 28/2007. Novim Pravilom definiran je način dodjele radio-amaterskih pozivnih znakova u BiH na trajnoj osnovi, bez ograničenja.

Izdato je ukupno 517 dozvola za radio-amaterske znakove u 2021., kao i 13 dozvola za specijalne i takmičarske znakove i dva HAREC certifikata za BiH radio-amatore u inozemstvu. Izdata su i dva rješenja za jednoslovne znakove i 10 dozvola za amaterske repetitore.

3.3.4. MEĐUNARODNA KOORDINACIJA FREKVENCIJA

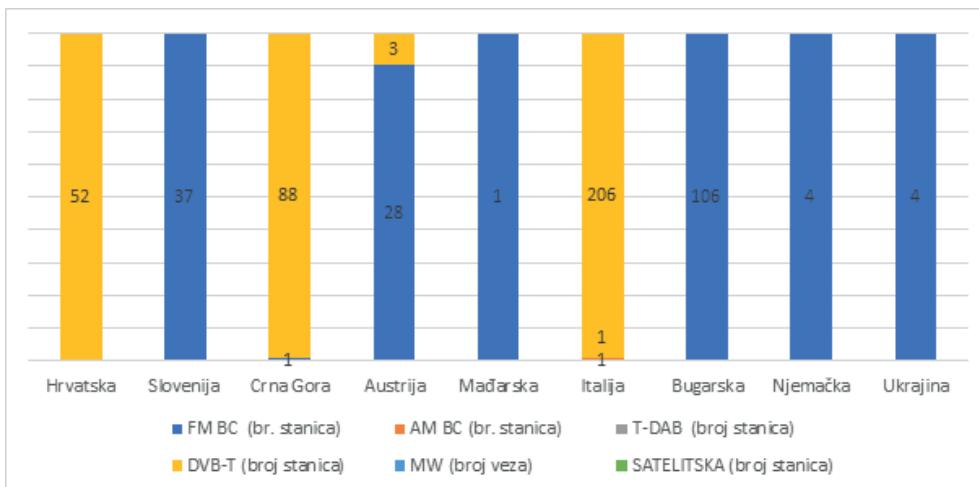
3.3.4.1. Međunarodna koordinacija, radiodifuzija

U cilju osiguravanja jednakih prava na pristup RF spektru kao ograničenom prirodnom resursu, međunarodna koordinacija radiofrekvencija je jedan od osnovnih segmenta upravljanja radiofrekvencijskim spektrom. Dokumenti ITU i CEPT su osnova za međunarodnu koordinaciju koja se obavlja na bilateralnom, multilateralnom ili regionalnom nivou. Provjera kompatibilnosti rada stanica susjednih zemalja sa stanicama na teritoriji BiH, te provjera usklađenosti rada naših stanica sa radom planiranih stanica susjednih zemalja i stanica koje se puštaju u rad ili modificiraju tehničke parametre, kao i analiza objavljenih baza podataka stanica u informacijskom sistemu ITU-R-a BRIFIC u smislu provjere zajedničkog rada bez štetnih smetnji, stalna su aktivnost Područja radiokomunikacija. U toku 2021. napravljene su analize BRIFIC-a brojevi: od 2937 do 2961. U okviru redovnih aktivnosti je prijava i slanje u proces koordinacije naših stanica susjednim zemljama, kao i poslovi prijave frekvencijskih dodjela u ITU Master registar frekvencija.

U skladu sa navedenim, a na osnovu pristiglih zahtjeva za koordinaciju frekvencija, te provedene analize utjecaja na rad bh. stanica, obrađeni su zahtjevi i upućeni odgovori susjednim administracijama i ITU-u kao što je prikazano u Tabeli 19:

Tabela 19: Zahtjevi i prigovori susjednim administracijama

Administracija	FM BC	AM BC	T-DAB	DVB-T
	(broj stanica)	(broj stanica)	(broj stanica)	(broj stanica)
Hrvatska				52
Slovenija	37			
Crna Gora	1			88
Austrija	28			3
Mađarska	1			
Italija	1	1		206
Bugarska	106			
Njemačka	4			
Ukrajina	4			
Makedonija	290			
Rumunjska	1			
Švicarska	11			

Slika 17. Zahtjevi susjednih zemalja za koordinaciju frekvencija

Pored obrade i analiza zahtjeva susjednih administracija, BiH je pokrenula proces međunarodne koordinacije za 73 FM BC stanice na lokacijama na području BiH.

3.3.4.2. Međunarodna koordinacija, satelitska

Nakon analize potencijalnog utjecaja rada satelitskih mreža objavljenih u informacionim bazama Radiokomunikacijskog biroa ITU , BRIFIC-ima 2937-2961 u kojima su objavljeni podaci za satelitske mreže koje su u zoni koordinacije naše zemlje, upućeni su dopisi ITU Radiokomunikacijskom birou sa odgovorom na zahtjeve vezano za plan BSS koji ima utjecaj na postojeću orbitalnu poziciju od 56E za sljedeće mreže:

- satelitska mrežu NSS-BSS-G3 57E;
- satelitsku mrežu F-SAT-BSS 28W;
- satelitsku mrežu NSS-BSS G3 22W.

Upućen je dopis Radiokomunikacijskom birou ITU-a i administraciji Španije vezano za uključivanje u servisnu zonu satelitske mreže HISPASAT-1-61W objavljenoj u BRIFIC-u 2936 u skladu sa članom 4. dodataka 30 i 30A ITU RR;

Upućen je dopis Radiokomunikacijskom birou ITU-a i administraciji Holandije vezano za utjecaj satelitske mreže NSS-BSS G3 22W na rad BiH mreže BIH_BSS 26,5W i potencijalno ometanje čiji podaci su objavljeni u BRIFIC-u 2936 a u skladu sa članom 4. dodataka 30 i 30A ITU RR;

Završena je procedura koordinacije sa administracijama Rumunije i Danske u vezi sa koordinacijom BiH BSS mreže BIH_SAT na 26.5W na osnovu rezolucije 559;

Upućeni su odgovori administracijama F, UAE, D, UK i IND vezano za ITU RR App 30B, Article 6.6., uključivanje u servisnu zonu slijedećih satelitskih mreža: YAHSAT-FSS2-52.5E (UAE), F-SAT-30B-1-10E (F), ODYSSEY FSS-68.5E (D), UK FSS-18W-A (UK), IDRSS-PFSS-42.5E (IND), F-SAT-E-30B-7E (F), F-SAT-E-30B-9E (F) i F-SAT-E-30B-28.5E (F);

Upućen je dopis administraciji Srbije u kojem prihvatomo prijedlog i inicijativu da budemo supotpisnica kontribucije za Agenda Item 7, Topic E za WRC-23 vezano za FSS plan i radni dokument "Allotment in the RR Appendix 30B FSS plan". Nakon usvajanja zajedničke inicijative, 7. 7. 2021. je objavljen dokument 7 zemalja sa detaljnom tehničkom analizom pokrivanja svih mreža, te prijedlog da se usvoji procedura koja je važila do 2007., a izmijenjena na WRC-19 vezano za pristupanje novih zemalja planovima za FSS. Također, upućena je saglasnost administraciji Srbije za učešće u kontribuciji za potrebe ITU sastanka grupe WP4A koji se odnosi na izmjene u koordinacijskim kriterijima za nove FSS planove.

Nastavljeno je kontinuirano praćenje i analiza odgovora administracija koje su poslale komentare redovnom korespondencijom i putem e-communications platforme ITU-a za koordinaciju BSS mreže BIH_SAT na 26.5W i FSS mreže BIH00000 na 46E.

Završena je analiza procedura koordinacije frekvencija za satelitske sisteme u skladu sa ITU Radio Regulations Appendix 30, 30A i 30B.

3.3.4.3. Međunarodne smetnje i prigovori

Upućen je dopis mađarskom regulatoru vezano za otklanjanje smetnje na frekvenciji 379.2 MHz.

Na osnovu prijave smetnje hrvatske administracije, nakon izvršene analize i mjerena, upućen je dopis HAKOM vezano za aktivnosti na otklanjanju smetnje na frekvenciji 122 MHz namijenjenoj vazduhoplovnoj radionavigaciji.

Dostavljen je dopis HAKOM vezano za smetnju na TV-kanalu 43, lokacija Slavonski Brod.

Na osnovu prijave smetnje mađarske administracije, nakon izvršene analize i mjerena, dostavljen je dopis NMHH-u vezano za aktivnosti na otklanjanju smetnje na frekvenciji 5635 MHz namijenjenoj meteorološkim radarima.

Upućen je odgovor hrvatskom regulatoru HAKOM vezano za prijavu smetnje na VHF III opsegu zbog smetnje koju prouzrokuju analogni TV-predajnici digitalnom radijskom signalu T-DAB.

3.3.5. MEĐUNARODNI SASTANCI

Praćenje rada CEPT radnih grupa (sastanci radnih grupa u 2021. održani su online zbog pandemije koronavirusa):

- Radna grupa PT1 (grupa koja radi na pripremi odluka, preporuka, studija kompatibilnosti i izvještaja vezanih za mobilne pristupne sisteme): 67. sastanak (januar 2021), 68. sastanak (april 2021), 69. sastanak (septembar 2021);
- Radna grupa WGFM (krovna CEPT grupa za upravljanje radiofrekvencijskim spektrom): 98. sastanak (februar 2021), 99. sastanak (maj 2021), 100. sastanak (oktobar 2021);
- Učešće na Worshop-u Radiokomunikacijskog biroa ITU-a od 9–12. 3. 2021. za ATU Res. 559 submissions koji je prilagođen zemljama koje su na osnovu Rezolucije 559 aplicirale za novu orbitalnu poziciju – Special Workshop on Satellite Frequency Coordination for Resolution 559 (WRC-19) Submissions;
- Učešće na ITU BR sastanku radne grupe ITU-R Working Party 4A – Efficient orbit/spectrum utilization for the fixed-satellite service (FSS) and broadcasting-satellite service (BSS) u periodu 22.2 do 3.3. 2021.;
- Učešće na WEBINAR-u Radiokomunikacijskog biroa ITU-a vezano za ART 7 RR koji se odnosi na podnošenje zahtjeva za mrežu FSS;
- Učešće na sastanku ITU radne grupe WP4A (Efficient orbit/spectrum utilization for the fixed-satellite service (FSS) and broadcasting-satellite service (BSS)) u periodu 14–28. 7. 2021.;
- Učešće na sastanku ITU radne grupe WP4A (Efficient orbit/spectrum utilization for the fixed-satellite service (FSS) and broadcasting-satellite service (BSS)) u periodu od 27. 10. 2021. do 05. 11. 2021., i
- Učešće na web-meetingu u vezi sa korištenjem opsega 6GHz za 5G.

3.3.6. OSTALE AKTIVNOSTI

- Priprema prijedloga za izmjenu Pravila o dozvolama, Pravila o podnošenju zahtjeva i Pravila o naknadama (nositelj aktivnosti Sektor za dozvole i naknade) i dostava komentara na pripremljene Nacrte Sektora za dozvole i naknade;
- Priprema prijedloga iz oblasti radiokomunikacija za novu Politiku sektora komunikacija
- Izvršena je analiza novog prijedloga Pravila o dozvolama – stavovi i mišljenja upućeni Sektoru za dozvole i naknade;
- Upućen je dopis Institutu za građevinarstvo "IG" Banja Luka vezano za dostavljanje podataka za izradu Plana područja posebne namjene Aerodrom Trebinje;
- Nakon analize primjene odluke ECC/DEC (16)02 upućen je odgovor njemačkoj administraciji vezano za korištenje opsega za PPDR u BiH;
- Rad na reviziji Plana namjene i korištenja radiofrekvencijskog spektra u BiH u skladu sa zaključcima WRC-19 i novom verzijom zajedničke evropske tabele ECA, te primjenom novih odluka CEPT/ECC.

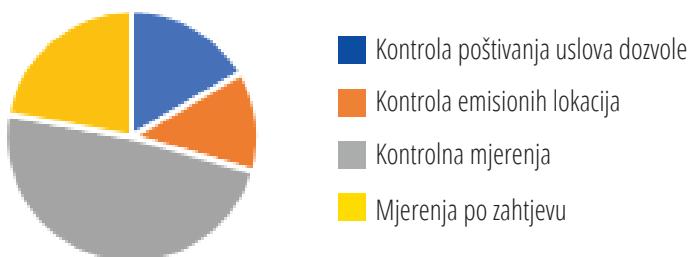
Poslovi kontrole i monitoringa RF spektra se obavljaju u skladu sa odgovarajućim tehničkim propisima, domaćim i međunarodnim standardima, uz poštovanje odluka i preporuka ITU-a, Evropske konferencije administracije za poštu i telekomunikacije (CEPT) i drugih nadležnih međunarodnih organizacija i institucija.

U skladu sa gore navedenim, vrši se planiranje, razvoj i unapređuje sistem kontrole i monitoringa RF spektra, koji se sastoji od mreže stacionarnih, portabilnih i mobilnih kontrolno-mjernih stanica, senzora, opreme za monitoring i goniometriranje signala, softvera, informaciono-komunikacione opreme i druge opreme neophodne za rad sistema.

U cilju zaštite ljudskog zdravlja od djelovanja nejonizirajućeg elektromagnetskog polja kojeg stvaraju nepokretne radiostanice u opsegu frekvencija 9 kHz-300 GHz, vrši se nadzor, mjerenja i odgovarajući proračuni sa ciljem provjere poštivanja ograničenja vrijednosti određenih veličina elektromagnetskog polja u skladu sa važećim propisima.

U toku 2021. realiziran je niz aktivnosti samostalno i u saradnji sa drugim organizacionim jedinicama Agencije. Zbirni pregled objavljenih aktivnosti Sektora za monitoring je prikazan na grafikonu (Slika 18.).

Udio obavljenih aktivnosti iz nadležnosti Sektora u 2021.godini

Slika 18.

3.3.7. RADIOMONITORING

Aktivnosti monitoringa radiofrekvencijskog spektra se provode na osnovu definiranog plana koji uključuje: redovna mjerena, monitoring kampanje i kontrole emisionih lokacija. Pored navedenog, vrši se monitoring na osnovu zahtjeva kao što su: prijave, žalbe, zahtjevi organizacijskih jedinica unutar Agencije, Vijeća Agencije i dr.

Veoma važan segment u radu Odsjeka predstavlja priprema zaposlenika za upotrebu mernih uređaja, ažuriranje baze podataka i prikupljanje podataka od interesa za monitoring, analizu rezultata, trening zaposlenika te upoznavanje sa novim tehnologijama i procedurama mjerena.

Ukupan broj provedenih aktivnosti na rješavanju predmeta iz oblasti radiomonitoringa u 2021. je 136. Ove aktivnosti uključuju višednevna mjerena i analitičku obradu rezultata mjerena za donošenje adekvatnih zaključaka. Zaprimljena su 34 (tridesetčetiri) zahtjeva/žalbe i to u vezi sa smetnjama u/od:

Tabela 21.

VRSTA SERVISA	BROJ ZAHTJEVA
FM radiodifuzija	9
Radionavigacija vazduhoplovna komunikacija	2
Amaterska služba (Radioamateri)	1
Mobilna kopnena služba (PMR)	1
Zemaljska radiodifuzija (TV-signal)	4
Mobilna radiokomunikacijska služba	6
Uređaji kratkog dometa, ERC Rec. 70-03 (RLAN)	1
Radiodifuzija satelitska služba (Mikrotalasni distribucijski sistemi u više tačaka, MMDS)	1
Elektromagnetno zračenje	5
Ostali upiti (elektromagnetno zračenje, solarne elektrane)	4
UKUPNO	34

Pored gore navedenog, završeni su preostali zahtjevi iz 2020., u vezi sa smetnjama u opsegu dodijeljenom za mobilnu službu i korespondenciji vezanoj za elektromagnetno zračenje. Pripremljena su dva odgovora u vezi sa zahtjevima fizičkih lica o pristupu informacijama.

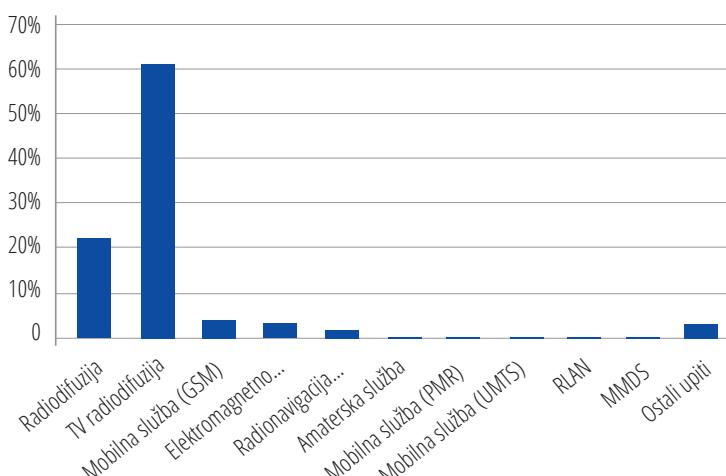
Prethodno navedene aktivnosti uključuju višednevna mjerena i analitičku obradu rezulta mjerena za donošenje adekvatnih zaključaka.

Osim gore navedenih mjerena, nakon sprovedene kampanje kontrole emisionih lokacija i mjerena RF signala nosioca dozvola za zemaljsko radiodifuzno emitiranje i naloženih mjera Agencije stanicama, te na osnovu zahtjeva Sektora za radiofrekvencijski spektar u prvom kvartalu 2021., Odsjek za radiomonitoring, izvršena je kontrola 21 emisione lokacije.

Posebno je važno istaći da se nakon naloga Agencije za prekid emitiranja terestrijalnog analognog televizijskog signala sa predajnika krenulo u kontrolu korisnika dozvole, te je urađeno 79 mjerena širom BiH. Između ostalog, izvršena je kontrola rada MUX-A, koja je uključivala pregled opreme za multipreksiranje i emitiranje, te mjerjenje emitiranog DVB signala.

Procentualni udio radiomonitoring aktivnosti prema vrsti radiokomunikacijskih servisa u 2021. je dat na grafikonu (Slika 19.).

Procentualni udio radiomonitoring aktivnosti prema vrsti radiokomunikacijskih servisa u 2021.

Slika 19.

3.3.7.1. Mreža monitoring stanica u BiH

U skladu sa definiranim planovima izgradnje i održavanja mreže monitoring stanica pokrenut je niz aktivnosti sa ciljem održavanja postojeće funkcionalnosti, te unaprjeđenju ove mreže. Pokrenuta je procedura za javnu nabavku usluga tekućeg održavanja mreže radiomonitoring stanica. Ovo je veoma važan projekat za Agenciju, imajući u vidu da je identificiran veći broj uređaja u predmetnom sistemu koji zahtijevaju tehnički pregled, popravak i/ili kalibraciju sa ciljem stavljanja u upotrebu. Potpisani je ugovor o tekućem održavanju mreže radiomonitoring stanica, koji će biti realiziran u narednom periodu.

U toku 2021. potpisana je i ugovor u vezi projekta izgradnje senzorske mreže (15 RF senzora) sa ciljem povećanja kapaciteta Agencije za mjerjenje zauzetosti radio-frekvencijskog spektra, detekcije interferencija i geo-lociranje emisija.

Dodatno, potpisana je ugovor u vezi projekta nabavke i instalacije sistema za kontrolu nejonizirajućeg elektromagnetskog zračenja čime se značajno unaprjeđuje postojeći sistem za provjedu poštivanja ograničenja vrijednosti određenih veličina elektromagnetskog polja s ciljem zaštite ljudskog zdravlja od djelovanja nejonizirajućeg elektromagnetskog polja kojeg stvaraju nepokretnе radiostanice u opsegu frekvencija 9 kHz – 300 GHz. Nakon što je izvršena nabavka 25 širokopasna i 3 selektivna mjerna senzora, postavljeni su na školske objekte širom BiH. U narednom periodu planirano je stavljanje u funkciju portala EMP, u prvoj fazi za korisnike unutar Agencije, a potom i za eksterne korisnike, te po potrebi premještanje senzora na nove lokacije.

Realizacijom gore navedenih aktivnosti, Agencija će povećati svoje kapacitete kontrole te na efikasniji način izvršavati poslove iz svoje nadležnosti.

3.3.7.2. Regulativa u području mjerjenja i kontrole

U okviru redovnih poslova, vršena je obrada i provjera pristiglih Izvještaja o mjerenuju odnosno Izjava o ispunjavanju uvjeta o ograničavanju elektromagnetskog zračenja nosioca izdatih Dozvola prema Pravilu 37/2008 o ograničavanju emisija elektromagnetskog zračenja ("Službeni glasnik BiH", broj 80/08). U navedenom periodu izvršeno je izdavanje 1335 potvrda o ispunjavanju uvjeta o ograničavanju elektromagnetskog zračenja za nosioca dozvole Agencije. Podjela po broju izdatih Potvrda po servisima: Mobilna radiokomunikacijska služba – 1296, FM radiodifuzija – 36 i TV radiodifuzija – 3.

Finalizirane su aktivnosti na izradi novog Pravila 94/2021 koje su uključivale niz radnih sastanaka, pripremu materijala, obrazloženja, izvještaja za Vijeće Agencije i odgovora prema Direkciji za evropske integracije. Pravilo 94/2021 "Pravilo o zaštiti od djelovanja elektromagnetskog polja u frekvencijskom opsegu od 9 kHz do 300 GHz" počinje sa primjenom od 1. 4. 2022. Pravilom se propisuju posebni uvjeti upotrebe nepokretnih radiostanica, koje odašiljaju radiosignal u frekvencijskom opsegu od 9 kHz do 300 GHz na način da se ograničava izloženost stanovništva elektromagnetnim poljima sa ciljem zaštite zdravlja.

Primjenom propisa i edukacijom stanovništva o djelovanju nejonizirajućeg elektromagnetskog polja u opsegu od 9 kHz do 300 GHz će se omogućiti bolja zaštita zdravlja i izgradnja većeg povjerenja javnosti u sistem zaštite od utjecaja izloženosti stanovništva elektromagnetnim poljima. Pravilo 94/2021 je usklađeno sa ITU preporukama o izloženosti ljudi elektromagnetnim poljima kao i domaćim, evropskim i međunarodnim standardima, te kao takvo nije zamišljeno kao restriktivan propis koji će onemogućiti tehnološki napredak, posebno razvoj telekomunikacione i druge infrastrukture.

Tokom 2021., održan je veći broj sastanaka i proveden je niz aktivnosti na izradi podzakonskih akata: o postupku vršenja nadzora i kontrole koje provodi Agencija, drugog koji pobliže propisuje tehničko-eksploatacione uvjete pod kojima se mogu koristiti radiostanice sa frekven-

cijskom modulacijom (FM) za pružanje medijske usluge radija putem zemaljske radiodifuzije, te podzakonskog akta internih procedura za potrebe efikasnijeg vođenja baze podataka unutar Odjeljka.

3.3.7.3. Kontrola poštivanja uvjeta dozvole

Izvršeno je 7 kontrola nosilaca dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, radi provjere programa koji se distribuiru krajnjim korisnicima, te uvida u dokumenta koji su u direktnoj vezi sa dozvolama koje se koriste.

U okviru redovnih aktivnosti, izvršeno je 20 kontrola dostavljenih podataka nosilaca dozvole (tzv. off site kontrola) za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.

Vršeno je praćenje izvršenja donesenih rješenja o korisnicima dozvola i razmatranje pristiglih prigovora i dopisa, i nastavljena redovna kontrola usklađenosti rada korisnika sa legislativom.

3.4. PODRUČJE OPĆIH, PRAVNIH I FINANCIJSKIH POSLOVA

3.4.1. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

3.4.1.1. Podatci o ostvarenim prihodima

Ukupno ostvareni prihodi Agencije za period 01. 01. – 31. 12. 2021., prikazani na obrascu 1, iznose 10.181.922 KM ili 96% u odnosu na stvarno planirane. Dio ovih prihoda u ukupnom iznosu od 8.537 KM uplaćen je na JRT i prema Zakonu o komunikacijama ne predstavlja prihode Agencije. Drugi dio ovih prihoda, u iznosu od 10.173.385 KM, predstavlja vlastite prihode Agencije koji su i uplaćeni na transakcioni račun Agencije.

Ukupno ostvareni prihodi u 2021. su manji od ukupno ostvarenih prihoda u 2020. za 194.560 KM, a razlog je smanjenje iznosa obračunatih i fakturiranih naknada za dozvole Agencije, a kao posljedica trenutnog stanja na tržištu telekomunikacija i elektronskih medija.

U Pregled nisu uključeni naplaćeni prihodi po osnovu naknade za korištenje radiofrekven-tog spektra i novčanih kazni jer predstavljaju prihode Budžeta institucija BiH i uplaćuju se na Jedinstveni račun trezora. Prihodi po osnovu naknada za korištenje spektra frekvencija, ostvareni u 2021. iznose 23.757.553 KM odnosno 99,24 % u odnosu na plan.

Prihodi od novčanih kazni ostvareni su u iznosu od 142.500 KM i veći su za 100.000 KM u odnosu na ostvarene prihode po ovom osnovu u 2020.

3.4.1.2. Podatci o ostvarenim rashodima

Ukupno ostvareni rashodi Agencije u 2021. iznose 8.451.076 KM, pri čemu se na rashode opće potrošnje odnosi iznos od 5.953.449 KM, dok se na rashode programa posebne namjene odnosi iznos od 2.497.627 KM.

Rashodi opće potrošnje su ostvareni u procentu od 84,1%, u odnosu na odobrene rashode u skladu sa Odlukama o privremenom finansiranju institucija BiH.

Utrošena sredstva za putne troškove u 2021. iznose 51.832 KM. U odnosu na planirana i odobrena sredstva u skladu sa Odlukama o privremenom finansiranju, realizacija ovih troškova je manja za 31.168 KM, odnosno 62,4% u odnosu na odobrene rashode, na šta je utjecala pandemija Covid- 19 i nemogućnost odlaska na planirane konferencije, seminare, radne sastanke i sl. U odnosu na ostvarene rashode za putne troškove u 2020., realizacija u 2021. je manja za 3,9%.

Procenat izvršenja na poziciji Izdaci za tekuće održavanje iznosi 46,2% u odnosu na odobrene rashode opće potrošnje, odnosno 169,4% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće odstupanje se javilo na pozicijama Materijal za opravku i održavanje opreme (4,7% u odnosu na plan) i Usluge opravki i održavanje opreme (11,4% u odnosu na plan), zbog toga što je u 2021. potpisana ugovor za usluge tekućeg održavanja specijalne monitoring opreme, koji važi do kraja maja 2022.

Ukupan broj zaposlenih na dan 31. 12. 2021. iznosio je 124. Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, Agenciji je odobren ukupan broj od 126 zaposlenih. Manji broj zaposlenih na kraju godine u odnosu na odobreni broj je posljedica odlaska tri zaposlenika u penziju, tokom četvrtog kvartala. Ukupan broj zaposlenih na dan 31. 12. 2020. iznosio je 125.

3.4.1.3. Revizija materijalno-finansijskog poslovanja Agencije

Informacija o realizaciji preporuka interne revizije

Internu reviziju u Agenciji obavlja Jedinica za internu reviziju Ministarstva komunikacija i transporta BiH. Tokom 2021. obavljene su tri interne revizije, i to: "Revizija obračuna naknada po osnovu izdatih dozvola za numeraciju", "Revizija obračuna naknada za korištenje radiofrekventnog spektra/Kontrola prihoda" i naknadni revizorski pregled "Revizije obračuna naknada po osnovu izdatih dozvola za numeraciju". Izvještajem Jedinice za internu reviziju je utvrđeno da su sve preporuke usaglašene i realizirane, osim onih čija će se realizacija utvrditi naknadnom revizijom.

Prema Izvještaju o finansijskoj reviziji Regulatorne agencije za komunikacije za 2020. Kancelarije za reviziju institucija BiH, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31. 12. 2020., i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Uporedno sa revizijom finansijskih izvještaja Agencije za 2020., izvršena je i revizija usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Kancelarija za reviziju finansijskog poslovanja institucija BiH je dala mišljenje da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2020. u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za datu reviziju.

3.4.2. PRAVNI POSLOVI

U okviru koordinacije poslova na aktivnostima prema Direkciji za evropske integracije u cilju postupanja u skladu sa Odlukom o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva BiH sa pravnom tekovinom Evropske unije ("Službeni glasnik BiH", br. 75/16 i 2/18) i pružanja stručne pomoći organizacionim jedinicama Agencije koje u okviru svoje nadležnosti pristupaju izradi novog propisa koji se usklađuje sa pravnom tekovinom Evropske unije, vršena je koordinacija unutar Agencije kao i korespondencija sa Direkcijom za evropske integracije na usklađivanju Pravila o primjeni politike primjerenog korištenja i procjeni održivosti ukidanja dodatnih naknada za regulirane maloprodajne usluge roaminga i Odluke o cijenama usluga roaminga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana, te Pravila o zaštiti od djelovanja elektromagnetnog polja od 9 kHz do 300 GHz. U skladu sa Odlukom o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva BiH sa pravnom tekovinom Evropske unije, na predmetne propise pribavljeno je mišljenje Direkcije za evropske integracije o njihovoj usklađenosti sa pravnom tekovinom EU.

Po zahtjevima organizacionih jedinica Agencije u vezi sa pitanjima primjene zakona i drugih propisa, kao i u najsloženijim pravnim pitanjima iz nadležnosti Agencije, Sektor za pravne poslove je dao 18 pravnih mišljenja.

U okviru aktivnosti na pružanju stručne pomoći organizacionim jedinicama Agencije u vezi sa metodološkom ujednačenošću u izradi prednacrta pravila i drugih općih akata, Sektor za pravne poslove je izvršio pripremu, pregled i nomotehničku obradu dva prednacrta, odnosno prijedloga pravila te 56 drugih internih propisa i drugih akata. U skladu sa Poslovnikom o radu Vijeća ministara BiH i drugim aktima u vezi sa izradom akata koje usvaja Vijeće ministara BiH na prijedlog Agencije, Vijeću ministara BiH, radi razmatranja i usvajanja, dostavljena su tri akta za koje je sprovedena propisana procedura. Također, pripremljeno je više akata vezanih za sprovođenje postupaka javnih nabavki u okviru projekata koje realizira Agencija, te sačinjeno više dopisa kojima je vršena korespondencija sa drugim institucijama BiH i organizacijama u BiH, vezano za izvršavanje poslova iz nadležnosti Agencije. U skladu sa članom 9. stav (4) Uputstva za sprovođenje i realizaciju nabavki Regulatorne agencije za komunikacije, tokom 2021. kontrolirana su i parafirana 34 ugovora iz oblasti javnih nabavki.

U 2021. pokrenuto je ukupno 122 prijedloga za izvršenje po rješenjima po osnovama naknada za dozvole, naknada za korištenje radiofrekventnog spektra i izrečenih kazni u ukupnom iznosu od oko 773.000,00 KM, od čega se na potraživanja na ime naknada za dozvole odnosi iznos od 20.000,00 KM, na naknade za korištenje radiofrekventnog spektra iznos od 750.000,00 KM, a na izrečene kazne iznos od 3.000,00 KM.

Od ukupnog iznosa naprijed navedenog duga, Agencija je tokom 2021. u izvršnim postupcima, prinudnim putem, naplatila iznos od oko 250.017,00 KM od čega je 235.902,00 KM na ime duga po osnovu naknada za korištenje radiofrekventnog spektra, 14.115,00,00 KM na ime duga po osnovu naknade za izdate dozvole 3.000,00 na ime novčanih kazni, kao i iznos od 3.000,00 KM na ime potraživanja zakonske zatezne kamate na neplaćeni iznos glavnog duga, od dana dospjeća obaveze pa do isplate glavnog duga.

Pripremljeno 192 nacrta Rješenja o visini dugovanja (oko 1.370.000,00 KM) po osnovama naknada za dozvole, naknada za korištenje radiofrekventnog spektra.

Pripremljeno 19 Rješenja o povratu pogrešno uplaćenih sredstava.

U 2021. u okviru aktivnosti u postupcima po pritužbama krajnjih korisnika telekomunikacijskih usluga zaprimljeno je ukupno 138 predmeta, a 376 pojedinačnih pritužbi (u okviru predmeta po pritužbama korisnika na postupanje operatora Telemach d. o. o. Sarajevo, povodom obustavljanja emitiranja televizijskih kanala "Arena Sport", zaprimljeno 228 pojedinačnih pritužbi i u okviru predmeta po pritužbama korisnika na postupanje operatora Mtel a.d. Banja Luka, povodom obustavljanja emitiranja televizijskih kanala "Sport Club", zaprimljeno 12 pojedinačnih pritužbi) i okončano 127 predmeta, a 365 pojedinačnih pritužbi.

Tabela 21: PREGLED Ostvarenja prihoda po izvorima od 01. 01. 2021. – 31. 12. 2021.

R.b.	Izvor prihoda	Ekonomski kod	Planirani prihodi za 2021. godinu	Rebalans (+,-)	Korigovani plan (4+,-5)	Ostvareno u tekućem periodu	Index (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Ostali prihodi od fin. i nemater. imovine	721219				1.251	-
2	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	721511				5	-
3	Prihodi od zahtjeva, molbi i dr. podnesaka	722101				2.010	-
4	Prihodi od žalbi protiv rješenja	722102				225	-
5	Prihodi od rj.za koje nije propisana pos.nak	722103				5.530	-
6	Prihodi od izdatih uvjerenja	722104				30	-
7	Prihodi od ovjere potpisa i pečata	722105				62	-
8	Naknade od dozvola za emitovanje	722501	390.000		390.000	335.370	86 %
9	Naknade od doz. za operadora fix.telefonije	722502	9.268.000		9.268.000	8.674.998	94 %
10	Naknade za adm.-teh. obradu zahtjeva	722503				95.064	-
11	Naknade za dozv. u radiokomunikacijama	722504	979.000		979.000	1.027.672	105 %
12	Nakn.za dozv. davaoca pristupa internetu	722505					
13	Nakn.za dozv. operatora elek.-kom. mreža	722506					
14	Nakn.od dozv. operatora mob.komunikacija	722507					
15	Nakn.od dozv. za blokove u mobil.mreži	722508					
16	Nakn.od dozv. za pruž.audio viz.medij.usl.	722509					
17	Nakn.od dozv. za negeograf. i kr. brojeve	722510					
18	Nakn.od dozv. za blokove u fix. telefoniji	722511					
19	Nakn.od dozv. za pruž.fiks.telefon. usluga	722512					
20	Nakn.od dozv. za TV emit. el.-kom.mreža	722513					
21	Nakn.od dozv. za pruž.usluga na UMTS	722514					
22	Naknade po Zakonu o slobodi pristupa informac.	722577				10	-
23	Ostali prihodi	722791				27.013	-
24	Novčane kazne za prekršaje	723104				550	-
25	CRA-Prihodi od kazni za prekršaje	723107				120	-
26	Prinici od prodaje prometnih vozila	811114				12.012	-
UKUPNO			10.637.000		10.637.000	10.181.922	96 %

Tabela 22: PREGLED Izvršenje rashoda po ekonomskim kategorijama od 01. 01. 2021. – 31. 12. 2021.

R.b.	Vrsta Rashoda	Ekonomski kod	Budžet za 2021. godinu	Izmjene: Odluka VM, prestrukturizacija (+,-)	Korigovani Budžet (4+,-5)	Ostvareni iznos rashoda 01.01.-31.12.	Index (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Tekući izdaci		6.260.000	91.000	6.351.000	5.953.449	93,7%
1.	Bruto plate i naknade	6111	4.550.000	76.000	4.626.000	4.612.026	99,7%
2.	Naknade troškova zaposlenih	6112	428.000	47.000	475.000	471.393	99,2%
3.	Putni troškovi	6131	183.000	-100.000	83.000	51.832	62,4%
4.	Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	116.000	0	116.000	81.886	70,6%
5.	Izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	116.000	0	116.000	87.940	75,8%
6.	Nabavka materijala	6134	75.000	-20.000	55.000	39.456	71,7%
7.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	54.000	0	54.000	39.252	72,7%
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	6136	95.000	0	95.000	77.775	81,9%
9.	Izdaci za tekuće održavanje	6137	290.000	0	290.000	133.879	46,2%
10.	Izdaci osiguranja bank.usl.i plat. prom.	6138	70.000	20.000	90.000	42.879	47,6%
11.	Ugovorene i druge posebne usluge	6139	283.000	68.000	351.000	315.131	89,8%
II	Kapitalni izdaci		817.000	-91.000	726.000	0	0%
1.	Nabavka građevina	8212	80.000	-80.000	0	0	0%
2.	Nabavka opreme	8213	571.000	-11.000	560.000	0	0%
3.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	8215	166.000	0	166.000	0	0%
III	Programi posebne namjene			4.251.741	4.251.741	2.497.627	58,7%
1.	Metodologija rač.odvajanja i troš.rač	0704180		233.975	233.975	210.585	90,0%
2.	Kontrola i provjera poštivanja uslova dozvole i benchmarking mobilnih mreža u Bosni i Hercegovini - Mobilne mreže	0704190		37.331	37.331	19.761	52,9%
3.	Mjerenje kvaliteta širokopojasnog pristupa Internetu u Bosni i Hercegovini	0704200		345	345	0	0%
4.	Centralizovani sistem za monitoring broja korisnika usluga kod svih kablovskih operatora	0704210		1.100.000	1.100.000	1.023.750	93,1%
5.	Informacioni sistem za elektronsko praćenje mrežnih resursa i korisnika	0704220		650.000	650.000	-	-
	dozvoja u telekomunikacijama u nadležnim institucijama putem Geografskog informacionog sistema (GIS)						
6.	Zaštita djece na Internetu u sistemima korisnika dozvola Regulatorne agencije za komunikacije	0704230		450.000	450.000	-	-
7.	Centralizovani DMS sistem (Document Management System)	0704240		300.000	300.000	116.953	39%
8.	Izgradnja senzorske mreže za pokrivanje urbanih sredina u velikim gradovima u Bosni i Hercegovini za mjerenje zauzetosti radiofrekvencijskog spektra, detekciju interferencija i geolociranje izvora emisije	0704250		145.550	145.550	5.453	3,7%
9.	Kontrola nivoa nejonizirajućeg elektromagnetsnog zračenja u cilju zaštite ljudi	0704260		84.540	84.540	42.312	50%
10.	Izrada regulatornog okvira za radiofrekvencijske opsege koje koriste dronovi radi zaštite postojećih korisnika frekvencija	0704270		100.000	100.000	-	-
11.	Informacioni sistem za mašinsko prepoznavanje glasova i riječi u medijskom TV i radio prostoru Bosne i Hercegovine	0704280		1.150.000	1.150.000	1.078.813	93,8%
UKUPNO			7.077.000	4.251.741	11.328.741	8.451.076	74,6%

3.5. PODRUČJE ZA STRATEGIJU I PLANIRANJE

Područje za strategiju i planiranje Agencije je formirano početkom zadnjeg kvartala u 2021., sa djelokrugom rada definiranim u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Regulatorne agencije za komunikacije. U skladu s tim Područje je u IV kvartalu 2021. provelo aktivnosti kako slijedi:

Izrada prijedloga Srednjoročnog plana rada Agencije za period 2022–2024.

U cilju izrade Srednjoročnog plana rada Agencije za period 2022–2024. generalnom direktoru je dostavljena Inicijativa za izradu srednjoročnog plana rada sa prijedlogom metodologije o načinu izrade koja je usaglašena sa Odlukom Vijeća ministara BiH o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 62/14) i Metodologijom u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine. Generalni direktor je usvojio prijedlog i formirana je Radna grupa za izradu Srednjoročnog plana rada Agencije za period 2022–2024.

Radna grupa je završila sve aktivnosti u predviđenim rokovima, te dostavila prijedlog Srednjoročnog plana rada Agencije za period 2022–2024. godine.

Izrada prijedloga Godišnjeg plana rada Agencije za 2022.

Po okončanju aktivnosti na izradi Srednjoročnog plana rada, Područje je pristupilo izradi Godišnjeg plana i programa rada Agencije za 2022., primjenjujući metodologiju iz Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 94/14). Godišnji plan i program rada je usaglašen sa ranije donesenim budžetom Agencije za 2022. Pored ograničenja uzrokovanih pandemijom Covid-19 i ova aktivnosti je izvršena u zadatim rokovima.

Izrada prijedloga Godišnjeg plana rada Vijeća Agencije za 2022.

Izrada ovog dokumenta teče paralelno sa Godišnjim planom i programom rada Agencije za 2022. Uspostavljena metodologija izrade i struktura Godišnjeg plana rada Vijeća Agencije za 2022. godinu je harmonizirana sa Srednjoročnim planom rada Agencije i Godišnjim planom Agencije čime se uspostavlja efikasnost u planiranju aktivnosti, praćenju realizacije planiranih aktivnosti, te izvještavanju o (ne)realiziranim aktivnostima. Prijedlog će biti dostavljen Vijeću Agencije na razmatranje.

Uspostavljanje i ažuriranje baze podataka svih nosilaca dozvola Agencije

U skladu sa svojim djelokrugom rada na uspostavljanju i ažuriranju baze podataka svih nosilaca dozvola Agencije, Područje za strategiju i planiranje je izradilo prijedlog softverskog modela za objedinjavanje podataka u Agenciji. Na prijedlog Područja za strategiju i planiranje, Generalni direktor je 15. 12. 2021. donio Instrukciju o uspostavi, strukturi, načinu vođenja i ažuriranja jedinstvene baze podataka nosilaca dozvola Regulatorne agencije za komunikacije. Područje za strategiju i planiranje je 16. 12. 2021. objavilo inicijalnu verziju baze u vidu registra nosilaca dozvola i detaljnog registra dozvola koje je Agencija izdala.

Nakon provedene analize izvora podataka o nosiocima dozvola identificirane su kategorije podataka specifične za svaku organizacionu jedinicu Agencije. Očekuje se da će prvi rezultati nakon konsolidacije podataka biti raspoloživi u prvom kvartalu 2022. Na ovaj način će se prvi put od osnivanja Agencije formirati objedinjen pregled svih korisnika i njima pripadajućih dozvola. Paralelno sa navedenim razvijaju se softverski moduli koji će omogućiti kontinuiranu provjeru svih podataka kako o nosiocu dozvole tako i njima pripadajućim dozvolama.

4. SAMOSTALNI SEKTORI

4.1. SEKTOR ZA DOZVOLE I NAKNADE

Sektor za dozvole i naknade je sektor u okviru Agencije koji je preuzeo je poslove izdavanja, izmjena, suspenzije, prijenosa i/ili prijevremenog prestanka korištenja dozvole.

Svi postupci u vezi sa izdavanjem, izmjenom, prijenosom ili prijevremenim prestankom važenja dozvole pokrenuti su i vođeni su u skladu sa relevantnim zakonima i pravilima Agencije koja reguliraju navedene postupke. Zavisno iz koje oblasti je podnesen zahtjev po kojem se postupalo, proslijeden je području za emitiranje i području za telekomunikacije na stručno mišljenje, a području radiokomunikacija na stručnu tehničku analizu i tehničku obradu zahtjeva. Dozvole su izdate u saradnji i koordinaciji sa nadležnim područjima Agencije u dijelu koji se odnosi na tehničke parametre dozvole i programski sadržaj.

U skladu sa navedenim, izvršen je obračun naknada za administrativno-tehničku obradu zahtjeva, obračun naknada za dozvole u skladu sa Pravilom 89/2018 o naknadama za dozvole Agencije ("Službeni glasnik BiH", broj: 92/18 i 50/19) te tačkom III Odluke o visini stope i vrijednosti boda za obračun godišnje naknade za dozvole ("Službeni glasnik BiH", broj 86/19 i 22/20), i obračun naknada za korištenje radiofrekvencijskog spektra u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH o naknadi za korištenje radiofrekvencijskog spektra u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 15/14).

U toku 2021. pokrenuto je ukupno 730 upravnih postupaka, od toga 285 postupka po službenoj dužnosti za obračun godišnjih naknada za dozvole Agencije i 445 postupka po zahtjevu stranke za izdavanje, izmjenu ili prijevremeni prestanak važenja dozvola u oblasti emitiranja, telekomunikacija i radiokomunikacija.

Obračun naknada za administrativno-tehničku obradu zahtjeva vršen je u okviru postupka za izdavanje novih dozvola ili izmjenu postojeće dozvole prema svakom zahtjevu stranke koji podliježe plaćanju propisanih naknada. Na osnovu izdatih novih dozvola u 2021. izvršen je obračun naknada za dozvolu od dana izdavanja do kraja tekuće godine, kao i naknade za korištenje radiofrekvencijskog spektra u periodu važenja dozvole, onih nosilaca dozvole koji podliježu plaćanju. Obračunate su navedene naknade i izdato je 511 pojedinačnih naloga za fakturiranje.

Agencija je izdala rješenja korisnicima dozvola kojim je izvršen obračun visine akontacije naknade za dozvole iz oblasti telekomunikacija i rješenja kojim je izvršen obračun visine ukupne godišnje naknade za dozvole iz oblasti telekomunikacija i emitiranja za 2021. Kontinuirano se pratilo da li korisnici dozvola poštuju rokove plaćanja naknada, utvrđenim u rješenjima za obračun godišnjih naknada za dozvole korisnicima dozvola u emitiranju i telekomunikacijama. Proslijedeno je 50 rješenja Sektoru za pravne poslove radi pokretanja postupaka prinudne naplate potraživanja pred Sudom BiH.

Za dozvole iz oblasti radiokomunikacija, Sektor je izvršio obračun godišnjih naknada za predmetne dozvole u 2021., putem zbirnog naloga za fakturiranje.

4.1.1. DOZVOLE

Odsjek za dozvole je u 2021. vodio 445 upravna postupka po zahtjevu stranke koja su imala za rezultat izdavanje dozvola iz oblasti radiokomunikacija, emitiranja i telekomunikacija. Po osnovu izdavanja navedenih dozvola izvršen je obračun naknada za administrativno-tehničku obradu zahtjeva i naknada za izdavanje dozvola.

4.1.1.1. Dozvole iz područja emitiranja

Sektor za dozvole se u 2021. susreo sa reizdavanjem velikog broja dozvola za radijsko i televizijsko emitiranje, naime najveći broj dozvola je isticao sa 31. 12. 2021.

Pristiglo je 190 zahtjeva za obnovu dozvola, od kojih: 38 zahtjeva TV-stanica, 18 zahtjeva nosilaca dozvola za TV-emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža, 130 zahtjeva FM radiostanica, te zahtjev dvije AM srednjetalasne radiostanice i tri neprofitne radio-stanice.

Svi zahtjevi su obrađeni u korespondenciji sa područjem emitiranja i područjem radiokomunikacija. Okončanjem ove procedure, omogućeni su preduvjeti za nesmetan rad i emitiranje programa nosilaca dozvola iz oblasti emitiranja i za naredni višegodišnji period.

U toku 2021. Agencija nije izdavala nove dozvole za televizijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije, ali je izdala šest izmjena tehničkih parametara u sklopu tehničkih uvjeta za emitiranje. Obnovljene su sve dozvole koje su imale rok važenja do 31. 12. 2021. i Agencija je korisniku dozvole dozvolila emitiranje prema ranije dodijeljenim parametrima bez dodjele novih ili izmijene tehničkih uvjeta za emitiranje.

Agenciju je u julu 2021. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti – HAKOM obavijestila da u Hrvatskoj planiraju dodijeliti spektar na 700 MHz za potrebe mobilnih mreža nove generacije – 5G, te da će rad TV-stanica u BiH koje emitiraju analogni signal u opsegu 700 MHz izazvati štetne smetnje radu navedenih mreža.

Sektor je na osnovu primljene obavijesti izdao rješenja i izvršio gašenje 106 analognih predajnika za 21 korisnika televizijskog emitiranja koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije.

Zaključno sa 31. 12. 2021., pored javnih RTV servisa BiH, djeluje 38 korisnika Dozvole za televizijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije.

Pored javnih RTV servisa BiH, trenutno djeluje 149 korisnika Opće dozvole za radijsko emitiranje, od čega 2 na srednjim talasima. Pored toga, zaključno sa 31. 12. 2021. djeluju ukupno 3 korisnika Dozvole za neprofitni radio.

Tabela 22. Ukupan broj korisnika dozvola za televizijsko i radijsko emitiranje

TV	Opća dozvola za radijsko emitiranje (FM)	Opća dozvola za radijsko emitiranje (srednji vali)	Neprofitni radio	RTV JAVNI SERVIS	Opća dozvole za TEKM	Opća dozvole za REKM
38	149	2	3	6	67	1

Zaključno sa 31. 12. 2021., djeluje 67 korisnika Dozvole za televizijsko emitiranje koje se vrši putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža.

U skladu sa Pravilom 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga, u toku 2021. izdate su 4 nove Dozvole za televizijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža, dok su 3 dozvole prestale važiti na zahtjev korisnika, a jedna zbog kršenja pravila i propisa Agencije.

U skladu sa Pravilom 76/2015 O pružanju medijskih usluga radija, a zaključno sa 31. 12. 2021., djeluje jedan korisnik Dozvole za radijsko emitiranje putem drugih elektronskih komunikacijskih mreža.

U skladu sa Pravilom 79/2016 O dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, u toku 2021. nije bilo novih dozvola za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a 3 dozvole su prestale da važe na zahtjev korisnika. Zaključno sa 31. 12. 2021. ukupan broj korisnika dozvole za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija iznosi 31.

4.1.1.2. Dozvole iz područja telekomunikacija

U 2021. nije bilo novih dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga, te je na kraju 2021. na tržištu BiH djelovalo 14 davalaca fiksnih javnih telefonskih usluga.

U BiH djeluju tri licencirana mobilna operatora:

- JP BH Telecom d. d. Sarajevo (BH Telecom);
- Telekomunikacije RS a. d. Banja Luka (Telekom Srpske) i
- JP Hrvatske telekomunikacije d. d. Mostar (HT Mostar).

Pored tri dominantna operatora, drugi pružaoci mobilnih usluga imaju mogućnost da sklanjam komercijalnih ugovora pružaju mobilne telefonske usluge sa nosiocima GSM/UMTS/LTE dozvola u BiH. Zaključno sa 31. 12. 2021. na tržištu mobilne telefonije rade četiri operatora.

U 2021. su izdate dvije nove dozvole za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža, a izvršena su dva proširenja postojećih dozvola za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža, te je broj mrežnih operatora koji djeluju na teritoriji BiH na dan 31. 12. 2020. iznosio 72 operatora.

U 2021. Agencija je izdala jednu novu dozvolu za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa internetu, te zaključno sa 31. 12. 2021. na teritoriji BiH djeluje 61 operatora davalaca pristupa internetu.

Dozvola za korištenje radiofrekveničkog spektra za pružanje usluge upravljanja elektronskom komunikacijskom mrežom u digitalnoj zemaljskoj radiodifuziji MULTIPLEX C je poništena, jer korisnik dozvole nije ispunio uvjete dozvole, multipleks operator nikada nije započeo sa digitalnim emitiranjem televizijskog signala.

Nakon sprovedenog Javnog poziva, dodijeljena je Dozvola za korištenje radiofrekveničkog spektra za pružanje usluge upravljanja elektronskom komunikacijskom mrežom u digitalnoj zemaljskoj radiodifuziji u Bosni i Hercegovini za MULTIPLEKS D.

4.1.1.3. Dozvole iz područja radiokomunikacija

U 2021. ukupno je izdato 514 dozvola uz obradu 26 zahtjeva, a otkazano 230 dozvola za mikrotalasne linkove u vezi tačka – tačka. U sklopu aktivnosti na licenciranju MMDS sistema u opsegu 11.7–12.5 GHz, u 2021. izdata su rješenja o prestanku važenja dozvola za korištenje blokova frekvencija na području za tri korisnika i prestanku važenja dozvola za ukupno 9 baznih stanica po zahtjevu tri korisnika.

U kopnenoj mobilnoj službi u 2021. obrađeno je 28 zahtjeva, od kojih je 2 odbijeno, izdato 210 dozvola za 24 korisnika, a otkazana dvije dozvola.

U 2021. obrađeno je 16 zahtjeva u vazduhoplovnoj službi od toga je izdata 12 dozvola, a ukinute dvije dozvole i odbijena dva zahtjeva.

Što se tiče radiodifuzne službe, izdato je 445 dozvola za 130 korisnika u sklopu reizdavanja obnovljenih dozvola za radijsko emitiranje i 50 dozvola tokom godine u sklopu izmještanja pre-dajnika, promjeni lokacije, izmjene dozvola itd.

U 2021. su izdate tri nove dozvole za zemaljsku satelitsku radiostanicu.

Izvršene su i ekonomske analize zahtjeva za dodjelu dozvola za emitiranje koje se vrši putem drugih elektronskih komunikacija, kao i ekonomska analiza finansijskog poslovanja korisnika dozvole u postupku zahtjeva za prenos dozvole Agencije.

Također, u 2021. kontinuirano je prikupljana dokumentaciju o dokazima za riješene imovinsko-pravne odnose nosioca dozvola za mikrotalasne linkove u vezi tačka-tačka za svaku pojedinačnu baznu i emisionu stanicu, te je pregledano ukupno 2100 dokumenata, zemljišno-knjižni izvod iz ZK i saglasnosti vlasnika objekta.

Sva navedena dokumentacija o riješenim imovinsko pravnim odnosima za navedene dozvole su dodatno evidentirane u ICS Manageru/Network licences.

4.2. SEKTOR ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU

4.2.1. MEDIJI I JAVNOST

U toku 2021. Sektor za odnose s javnošću obavljao je tekuće poslove koji su uključivali komunikaciju sa novinarima, nosiocima dozvola i krajnjim korisnicima. Pružana je redovna podrška kabinetu generalnog direktora, područjima, sektorima i odjelima u Agenciji. Objavljena su 42 saopćenja za javnost, koja su uključivala redovne aktivnosti Agencije, izradu Godišnjeg izvještaja, izradu kvartalnih izvještaja, Pregleda slučajeva iz oblasti emitiranja, objavljivanje Izvještaja o procesuiranim slučajevima iz područja Agencije, objavljivanje javnih konsultacija na Nacrt pravila usvojenih na Vijeću. U toku 2021. objavljeno je više od 4000 medijskih objava na teme Agencije, u štampanim medijima, na internet-portalima, TV i radiostanicama u BiH.

Sektor za odnose s javnošću je tokom 2021. odgovorio na 34 zahtjeva za pristup informacijama u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, i na 12 zastupničkih pitanja.

4.2.2. Suradnja na projektima, integracijama i aktivnosti na društvenim mrežama

Sektor za odnose s javnošću je u toku izvještajnog perioda učestvovao u radu Projektnog savjetodavnog tima/odbora "Zaustaviti nasilje nad djeecom: Prevencija i rad na sprječavanju seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece u digitalnom okruženju u BiH", koju provode organizacije UNICEF, MFS Emmaus i Save the Children (BiH konzorcij za zaštitu djece). Agencija je partner ovog projekta. Provođene su stalne aktivnosti na unaprjeđenju web-stranice Agencije kako bi na najbolji način odgovorila potrebama krajnjih korisnika, kao i promocija aktivnosti Agencije putem društvenih mreža (LinkedIn, Facebook). Putem društvenih mreža, Agencija je u toku 2021. objavljivala informacije koje su distribuirane na web-stranici Agencije, informacije koje su medijima distribuirane putem saopćenja za javnost, kao i informacije sa važnih događaja koje je organizirala ili na kojima je učestvovala Agencija, (uključujući pripremu, obradu i objavu teksta o aktivnostima Agencije). Agencija je tokom 2021. kontinuirano vršila unos i objave saopćenja i dnevni press clipping putem portala "Intranet".

Koordinirane su aktivnosti iz oblasti evropskih integracija koje uključuju dostavljanje podataka za izradu godišnjih izvještaja, u skladu sa Akcijskim planom za realizaciju prioriteta iz analitičkog izvještaja Evropske komisije, uključujući pripremu i dostavljanje pisanih dokumenata za sastanke Pododbora/Odbora za inovaciju i informacijsko društvo i socijalnu politiku između EU i BiH.

Tokom 2021. pružana je podrška Području radiokomunikacija prilikom realizacije projekta za kontrolu nivoa nejonizirajućeg elektromagnetskog zračenja u cilju zaštite ljudi (formiranje i slanje dopisa za privremeno postavljanje mjernih senzora na objektima osnovnih škola u BiH, u cilju mjerjenja intenziteta nejonizirajućeg zračenja).

Redovno su održavane konsultacije u okviru web-redakcije Agencije, zajedno sa ovlaštenim predstavnicima područja rada i Sektora za dozvole i naknade.

4.2.3. VIZUELNI IDENTITET AGENCIJE

Generalni direktor Agencije je u julu 2021. donio Odluku o skraćenom nazivu, logotipu i službenom memorandumu Agencije, na osnovu čega je Sektor za odnose s javnošću pristupio kreiranju Knjige grafičkih standarda (KGS) za novi vizuelni identitet Agencije u svim softverskim i hardverskim aplikacijama koje institucija koristi. Primjena novog vizuelnog identiteta nastavljena je do kraja kalendarske 2021. i aktivnosti na njenoj primjeni bit će preneseni i u prvo polugodište 2022., kada se u skladu sa dinamičkim planom očekuje okončanje ove aktivnosti.

4.3. SEKTOR ZA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

U toku 2021. Sektor za informacione tehnologije je uporedo sa redovnim aktivnostima imao niz posebnih aktivnosti, koje se odnose na proces razvoja, nadogradnje i modernizacije informacionog sistema Agencije.

4.3.1. HARDVERSKA/MREŽNA INFRASTRUKTURA

Završena je rekonstrukcija kompletne računarske mreže na lokaciji Sime Milutinovića 4 u Sarajevu.

Implementirana je nova mrežna infrastruktura na lokaciji Mehmeda Spahe 1 u Sarajevu. Nakon skeniranja postavki postojeće mrežne infrastrukture, kreiranja terminskog plana implementacije i isporuke opreme, završene su sljedeće aktivnosti:

1. Instalacija mrežne opreme i Access pointa i povezivanje putem RJ45 i optičkih kablova,
2. Nadogradnja mrežne opreme na posljednju verziju firmwarea,
3. Isporuka i ugradnja ostalih komponenti (kablovi, konektori i sl.),
4. Uvezivanje patch panela, serverske infrastrukture i storagea sa novom mrežnom opremom,
5. Konfiguracija VLAN i sigurnosnih politika za komunikaciju između VLAN-ova, uključujući migraciju postojećih konfiguracija sa stare na novu opremu,
6. Konfiguracija spanning-tree protokola za brzu konvergenciju STP po VLAN-ovima na centralnoj lokaciji,
7. Konfiguracija prioriteta za STP,
8. Konfiguracija redundantnih linkova prema core switchu i povećanje propusnosti,
9. Konfiguracija access switcheva za korisnički pristup i povezivanje sa patch panelima,
10. Konfiguracija data centar switcheva za serverski pristup,
11. Konfiguracija pristupa mrežnim uređajima,
12. Konfiguracija sigurnosnog pristupa mreži putem port securityja,
13. Konfiguracija sigurnosnih politika za suzbijanje neautoriziranog DHCP servera,
14. Konfiguracija NetFlow protokola na core switchu,
15. Konfiguracija sysloga,
16. Podizanje i konfiguracija Network Monitoring servera,
17. Preusmjeravanje syslog-a i Netflowa na server za monitoring,
18. Testiranje i detaljna analiza rada svih novih uređaja,
19. Konfiguracija wireless access pointa,
20. Kreiranje VLAN-ova za wireless mreže i postavljanje pristupnih politika internoj mreži,
21. Optimizacija pokrivenosti prostorija wireless radiosignalom na 2,4 GHz i 5 GHz,
22. Instalacija i prilagođavanje softverskog rješenja za monitoring mreže.

Uz završenu analizu stanja informacionog sistema, kreirane su preporuke za nadogradnju servera i licenci za *Windows*, pregled mrežne infrastrukture i nadogradnja IOS-a na mrežnoj opremi. Analiziran je rad i izvršena dodatna konfiguracija OP Manager softverskog rješenja.

Završeni su dodatna konfiguracija firewalla i mrežne infrastrukture, konfiguracija Exchange servera: podešene DMARC, DKIM i SPF verifikacije, ažuriranje firmwarea na kompletnoj serverskoj infrastrukturi i kreirane Reverse Lookup Zone na svim VLAN-ovima. Urađene su konfiguracije: EndPoint protection pravila, klijentata i polisa, Reporting servisa na SCCM i kreirani VPN tuneli za udaljene pristupe. ESXi hostovi su izmješteni u novi VLAN i dodatno je konfiguriran pristup hostovima. Kreirane su SSL VPN grupe sa dvofaktorskom autentifikacijom i urađeno readresiranje serverskog VLAN-a i prebacivanje servisa.

Izvršena je rekonfiguracija dostupnosti servisa putem javnih IP adresa, na način da se u RDP (remote desktop) zatvori na svim Windows serverima, a SSH pristup na Linux serverima, u cilju podizanja sigurnosti Informacionog sistema Agencije, ograničen je FTP, HTTP i HTTPS pristup na IP adrese iz BiH na svim servisima, koji ne zahtijevaju pristup sa šireg geografskog područja i implementirani dodatni servisi za sigurnost na mreži (*ACL, DHCP snooping, Port security, DTP i DAI*).

Konfigurirani su servisi na novoj verziji Microsoft Endpoint Configuration Managera, koji omogućavaju upravljanje, implementaciju i sigurnost uređaja i aplikacija (kreiranje kolekcija i softverskih biblioteka, konfiguracija i upravljanje ažuriranjem operativnog sistema na serverima i radnim stanicama, Endpoint Protection Definition). U istom periodu je završena konfiguracija i testiranje sistema za snimanje TV-sadržaja (podešavanje rekordera, dodavanje izvora, ažuriranje grupa korisnika i njihovih uloga, dodavanje novih TV-kanala).

Završeno je aktiviranje i implementacija TAMC licence, testirani i provjereni firepower servisi, i urađena analiza i monitoring Standby Failover moda.

Urađena je replikacija korisničkih podataka sa Office na Fileserver serversku infrastrukturu, pomoću DFS replikacije i rezervacija IP adresa uz kreiranje eksterne RDP konekcije prema ETL uređaju, koji koristi Područje za radiokomunikacije za različite vrste mjerena.

4.3.2. SOFTVERI

Softver za backup i replikaciju

Završena je implementacija softvera za *backup* i replikaciju. U okviru ovih aktivnosti isporučeno je sljedeće:

- *Veeam Backup & Replication univerzalne licence za 10 virtualnih mašina (2 komada),*
 - *Veeam Backup for Microsoft Office 365 (160 korisničkih nalogi),*
- kao i sljedeće usluge:*
- *Povezivanje Veeama s hipervizorima,*
 - *Konfiguracija backup repositorija,*
 - *Konfiguracija tape uređaja (Napomena: napravljen detaljni plan naknadnog povezivanja uređaja i način bekapiranja na isti),*
 - *Konfiguracija backup I/O kontrole,*
 - *Konfiguracija e-mail notifikacija,*
 - *Konfiguracija backup zadataka za virtuelne mašine,*
 - *Priprema Microsoft Active Directoryja za backup,*
 - *Postavke protekcijskih grupa,*
 - *Kreiranje Agent backup zadataka,*
 - *Kreiranje Recovery medija za Bare Metal Recovery,*
 - *Kreiranje backup copy zadataka,*
 - *Konfiguracija SureBackup zadataka,*
 - *Konfiguracija bekapa za Office 365 accounte.*

Softver za fakturiranje

Završena je izrada konceptualnog dizajna i definiranje specifičnih funkcionalnosti za softver za fakturiranje. Održani su sastanci na kojim su definirane specifičnosti svakog od procesa. Nakon toga je implementirano testno i produkciono okruženje za instalaciju softvera, kreirane virtuelne mašine, VPN konekcija i korisnički nalozi za pristup isporučiocu sistema, dodatne instance na SQL serveru i završeno dodjeljivanje potrebnih prava pristupa korisnicima (kroz *group policy*). Implementacija softvera za fakturiranje na produktionom okruženju je završeno i sistem je pušten u zvanični rad, čime je omogućen potpuni prelazak na evidentiranje računa i praćenja naplate potraživanja elektronskim putem u Sektoru za finansijsko-računovodstvene i opće poslove.

4.3.3. INTRANET

Nakon izrade konceptualnog dizajna Intranet portala i puštanja testne faze portala u produkcionom okruženju, instalirane su dodatne instance na SQL serveru, kreirana VPN konekcija i korisnički nalozi za pristup isporučiocu sistema, kao i dodjeljivanje prava pristupa (kroz group policy).

Uneseni su svi neophodni sadržaji (novosti, pravni akti, novinski isječci, zahtjevi za korištenje godišnjeg odmora, telefonski imenik i slično) i intranet portal je zvanično pušten u rad 19. 8. 2021. Dodatno je konfiguriran i ažuriran intranet portal, kreirane nove korisničke naloge i prava pristupa, i izvršene potrebne izmjene i dorade u cilju optimizacije portala.

4.3.4. CENTRALIZIRANI SISTEM ZA MONITORING BROJA KORISNIKA KOD KABLOVSKIH OPERATORA

Projekat Centralizirani sistem za monitoring broja korisnika kod kablovskih operatora koji se odvijao u tri faze, uspješno je završen.

U prvoj fazi završena je procedura izbora testnog operatora, kao i aktivnosti vezano za uspostavljanje REST API servisa nad billing bazom podataka, servis je uspješno uspostavljen i potpisani su NDA Ugovori.

Druga faza je obuhvatala instaliranje i testiranje hardverskog i softverskog rješenja.

Treća faza projekta obuhvatala je obuku za zaposlenike Agencije

Time je kompletan projekat uspješno realiziran i sistem je pušten u rad u mjesecu julu 2021.

4.3.5. INFORMACIONI SISTEM ZA MAŠINSKO PREPOZNAVANJE GLASOVA I RIJEČI U AUDIOVIZUELНОM MEDIJSKOM PROSTORU I MEDIJSKOM PROSTORU RADIJA U BIH

U prvoj fazi završena je isporuka hardvera u prostorije Agencije sa pratećim softverom. Uz to, uspješno je završena i procedura izbora dobavljača za isporuku sadržaja TV-kanala, čiji sadržaj će se monitorirati i snimati kroz ovaj sistem.

Druga faza je obuhvatala instaliranje i testiranje hardverskog i softverskog rješenja.

Treća faza projekta obuhvatala je obuku za zaposlenike Agencije

Time je kompletan projekat uspješno realiziran i sistem je pušten u rad u mjesecu julu 2021.

4.3.6. Centralizirani DMS sistem (engl. Document Management System)

U izvještajnom periodu su uspješno okončane prve dvije faze projekta i u toku je implementacija treće faze projekta.

Prva faza je obuhvatala aktivnosti vezane za pripremu projektne dokumentacije i projektnog tima, definiranje radne grupe i ključnih korisnika.

U okviru druge faze projekta, održane su radionice, vezane za implementaciju Centraliziranog DMS sistema. Definirani su ciljevi, karakteristike, zadaci, urađen dizajn aplikativnog rješenja (UML dijagram), definirane tabele i metapodaci, uloge korisnika, strukture svih šifrarnika, dokumenti grupa i tipova, izrađen konceptualni dizajn sistema i dostavljen zapisnik.

Treća faza, koja je počela u oktobru 2021. i trenutno je u toku, obuhvata razvoj i implementaciju aplikativnog softverskog rješenja.

4.4. REGIONALNI SEKTORI BANJA LUKA I MOSTAR

Tokom izvještajne 2021. regionalni sektori Banja Luka i Mostar nastavili su pružati podršku svim ključnim segmentima rada Agencije, kako u osnovnim oblastima rada (telekomunikacije, emitiranje i radiokomunikacije), tako i u svim ostalim aktivnostima koje podrazumijevaju kontakte sa strankama i nosiocima dozvola, vladinim institucijama i organizacijama, medijima i nevladinim sektorom.

Poseban dio redovnih aktivnosti činio je radio-amaterski referat u Regionalnom sektoru Banja Luka, kao detaširani referat Područja radiokomunikacija, van sjedišta Agencije.

Aktivnosti Regionalnog sektora Mostar podrazumijevale su zajedničku koordinaciju poslova na monitoring stanici Gubavica (kontrola i mjerjenje RF spektra, koordinacija planiranja frekventnih resursa, terenski monitoring i sl.)

U oba regionalna sektora, zaposleni su bili angažirani u pojedinačnim radnim grupama i komisijama Agencije, koje je formirao generalni direktor, ili u onim radnim grupama koje su bile aktivne u područjima rada: telekomunikacija, emitiranja i radiokomunikacija.

Bitan segment rada Agencije u Banjoj Luci i Mostaru predstavlja mogućnost neposrednog kontakta sa nosiocima svih vrsta dozvola i partnerima Agencije (vladine institucije, nevladin sektor, mediji, udruženja građana), po ukazanoj potrebi.

Promjenama u unutrašnjoj organizaciji Agencije, koje su nastupile polovinom 2021., ova dva regionalna sektora dobila su po četiri nove unutrašnje organizacione jedinice, i to odsjeke za:

- Telekomunikacije
- Emitiranje
- Radiokomunikacije
- Opće i finansijske poslove.

Izmjenama unutrašnje organizacije dva regionalna sektora, intenzivnije je nastavljeno njihovo organizaciono kapacitiranje, sa ciljem podizanja stručnih kapaciteta i svakodnevnog prisustva Agencije u odnosu na nosioce dozvola i na javnost, što treba da predstavlja kontinuitet regionalnog prisustva Agencije i u narednom periodu.

5. PRILOG I PREGLED TUŽBI, SUDSKIH POSTUPAKA I PRESUDA

U 2021. je po tužbama protiv Agencije pokrenuto ukupno 17 sudskega postupaka od kojih: jedan pred Ustavnim sudom BiH, 15 pred Sudom BiH, od kojih: 14 upravnih sporova pred Vijećem za upravne sporove i jedan postupak pred Apelacionim vijećem po vanrednom pravnom lijeku – zahtjevu za preispitivanje prvostepene presude, te jedan parnični postupak pred Općinskim sudom u Sarajevu.

Po tužbama iz 2020. aktuelan je još jedan parnični postupak pred Općinskim sudom u Sarajevu.

5.1. PREGLED AKTIVNIH SUDSKIH POSTUPAKA PO TUŽBAMA IZ 2021. GODINE

- Tužbom od 18. 01. 2021. tužitelja United Media S.a.r.l Luxembourg zast. po punomoćnicima Sijerčić Nihadu, Milanović-Lalić Mirni i Suljović Jasmini, advokatima iz Sarajeva, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor zbog administrativne šutnje, odnosno zbog nedonošenja rješenja po žalbi tužitelja od 18. 09. 2020. i urgenciji za rješavanje žalbe od 19. 11. 2020. izjavljenoj na prvostepeni zaključak, broj UP1: 03-29-5-1190/19 od 31. 08. 2020. Prvostepenim zaključkom, donesenim u ponovnom postupku po presudi Suda BiH, broj: S1 3 U 29156 18 U od 30. 10. 2019., obustavljen je postupak protiv kablovskog/IPTV operatera TX TV d. o. o. Tuzla radi ispitivanja eventualnog kršenja uvjeta dozvole ili propisa Agencije u vezi sa distribucijom utakmica Eurobasket 2017;
- Tužbom od 18. 01. 2021. tužitelja United Media S.a.r.l Luxembourg, zast. po istim punomoćnicima, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor zbog administrativne šutnje, odnosno nedonošenja rješenja po žalbi tužitelja od 18. 09. 2020. i urgenciji za rješavanje žalbe od 19. 11. 2020., izjavljenoj na prvostepeni zaključak, broj UP1: 03-29-5-1194/19 od 31. 08. 2020. Prvostepenim zaključkom, donesenim u ponovnom postupku po presudi Suda BiH, broj: S1 3 U 29156 18 U od 30. 10. 2019., obustavljen je postupak protiv kablovskog/IPTV operatera Telrad Net d. o. o. Bijeljina radi ispitivanja eventualnog kršenja uvjeta dozvole ili propisa Agencije u vezi sa distribucijom utakmica Eurobasket 2017;
- Tužbom od 18. 01. 2021. tužitelja United Media S.a.r.l Luxembourg, zast. po istim punomoćnicima, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor zbog administrativne šutnje, odnosno nedonošenja rješenja po žalbi tužitelja od 18. 09. 2020. i urgenciji za rješavanje žalbe od 19. 11. 2020. izjavljenoj na prvostepeni zaključak, broj UP1: 03-29-5-1195/19 od 31. 08. 2020. Prvostepenim zaključkom, donesenim u ponovnom

postupku po presudi Suda BiH, broj: S1 3 U 29156 18 U od 30. 10. 2019., obustavljen je postupak protiv kablovskog/IPTV operatera Blicnet d. o. o. Banja Luka radi ispitivanja eventualnog kršenja uvjeta dozvole ili propisa Agencije u vezi sa distribucijom utakmica Eurobasket 2017;

- Tužbom od 18. 01. 2021. tužitelja United Media S.a.r.l Luxembourg, zast. po istim punomoćnicima, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor zbog administrativne šutnje, odnosno nedonošenja rješenja po žalbi tužitelja od 18. 09. 2020. i urgenciji za rješavanje žalbe od 19. 11. 2020. izjavljenoj na prvostepeni zaključak, broj UP1: 03-29-5-1196/19 od 31. 08. 2020. Prvostepenim zaključkom, donesenim u ponovnom postupku po presudi Suda BiH, broj: S1 3 U 29156 18 U od 30. 10. 2019., obustavljen je postupak protiv kablovskog/IPTV operatera Elta – Kabel d. o. o. Doboj radi ispitivanja eventualnog kršenja uvjeta dozvole ili propisa Agencije u vezi sa distribucijom utakmica Eurobasket 2017.

U svim upravnim sporovima po tužbama United Medije, Agencija je najprije obavijestila postupajući sud da je Vijeće Agencije, u svojstvu drugostepenog tijela tužene, zbog epidemioloških mjera i situacije uzrokovane virusom Covid-19, riješilo određeni broj zaprimljenih žalbi na 54. sjednici održanoj dana 22. 12. 2020., te da će preostale žalbe biti riješene na narednoj sjednici zakazanoj za 11. 02. 2021.

Nakon donošenja, potpisivanja i dostavljanja drugostepenih rješenja punomoćnicima tužitelja, Agencija je o tome obavijestila postupajući sud sa prijedlogom da u svim sporovima, na osnovi člana 27. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, pozove tužitelja da se izjasni da li je zadovoljan donesenim rješenjima ili ostaje pri tužbi i u kojem obimu, odnosno da li tužbu proširuje i na nove upravne akte (drugostepena rješenja). Po navedenom prijedlogu Sud je obavijestio Agenciju da je tužitelj u svim sporovima proširio tužbu i na naknadno donesene konačne upravne akte, sa nalogom Agenciji da u ostavljenom roku dostavi odgovore na tužbe sa aktima prvostepenog i drugostepenog postupka;

- Tužbom od 09. 03. 2021. tužitelja JP Radio-televizije Republike Srpske, zast. po punomoćniku Saši Grabežu, advokatu iz Banje Luke, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 03-29-7-18/19 od 11. 02. 2021., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj: UP1-03-29-7-18/19 od 11. 02. 2021., uz preinačenje prвobitno izrečene novčane kazne na iznos od 10.000,00 KM. Prvostepenim rješenjem tužitelju je izrečena jedinstvena novčana kazna u iznosu od 16.000,00 KM zbog kršenja člana 3. i 5. Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija ("Službeni glasnik BiH", broj 3/16);
- Tužbom od 09. 03. 2021. tužitelja JP Radio-televizije Republike Srpske, zast. po punomoćniku Saši Grabežu, advokatu iz Banje Luke, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 05-29-8-1/20 od 22. 12. 2020., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj: UP1-03-29-5-1299/19 od 24. 12. 2019., kojim je odbačena kao nedopuštena

žalba tužitelja izjavljena na dopis pomoćnice direktora za emitiranje, broj: 03-29-774-8/19 od 19. 11. 2019., po zahtjevu tužitelja za donošenje odluke o troškovima postupka;

- Tužbom od 29. 03. 2021., tužitelja "Elta Media Group" d. o. o. Banja Luka, zast. po direktoru Rakita Dejanu pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj: UP2-05-29-8-7/20 od 22. 12. 2020., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj: UP1-05-29-1-528/20 od 05. 05. 2020., a kojim je utvrđeno da tužitelj ne zadovoljava ekonomski kriterije u takmičenju za dodjelu frekvencijskih resursa, odnosno dobijanje Opće dozvole za radijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije. Navedeno rješenje doneseno je u ponovnom postupku, po presudi Suda BiH, broj: S1 3 U 028159 18 U od 06. 02. 2020., kojim je uvažena tužba tužitelja protiv konačnog rješenja Vijeća, broj UP2: 03-29-7-17/17 od 14. 12. 2017. godine, kojim je odbijena žalba tužitelja protiv prvostepenog zaključka, broj: UP1-03-29-2-789/17 od 28. 08. 2017., a kojim je odbačena njegova prijava na Javni poziv za takmičenje za dodjelu raspoloživih frekvencijskih resursa za radijsko emitiranje koje se vrši putem zemaljske radiodifuzije u VHF opsegu 87.5-108 MHz;
- Tužbom od 09. 04. 2021., tužitelja "TXTV" d. o. o. Tuzla, zast. po punomoćniku Telalović Mirzi advokatu iz Tuzle, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor radi poništenja konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 05-29-8-13720 od 11. 02. 2021., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog zaključka, broj UP1: 03-29-5-1190/19 od 31. 08. 2020. Prvostepenim zaključkom, donesenim u ponovnom postupku po presudi Suda BiH, broj: S1 3 U 29156 18 U od 30. 10. 2019., obustavljen je postupak protiv tužitelja po zahtjevu United Media S.a.r.l Luxembourg radi ispitivanja eventualnog kršenja uvjeta dozvole ili propisa Agencije u vezi sa distribucijom utakmica Eurobasket 2017;
- Tužbom od 04. 06. 2021. tužitelja RTV BN d. o. o. Bijeljina, zast. po punomoćniku Stojanović Miodragu i dr. advokatima iz Bijeljine, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 04-29-8-2/21 od 09. 03. 2021., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj: UP1-04-29-1-1099/20 od 25. 01. 2021., uz preinačenje prвobitno izrečene novčane kazne na iznos od 3.000,00 KM. Prvostepenim rješenjem tužitelju je izrečena novčana kazna u iznosu od 4.000,00 KM zbog kršenja tehničkih uvjeta dozvole iz člana 16. st. (1) i (2) Pravila 76/2015 o pružanju medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", broj 3/16);
- Apelacijom od 12. 07. 2020. JP Radio-televizije Republike Srpske, zast. po punomoćniku Saši Grabežu, advokatu iz Banje Luke, pred Ustavnim sudom pokrenut je postupak protiv prvostepene presude Suda BiH, broj: S1 3 U 027913 18 U od 21. 05. 2019. i drugostepene presude Apelacionog odjeljenja istog suda, broj: S1 3 U 027913 19 Uvp od 11. 12. 2019., kojim je odbijena tužba a potom i vanredni pravni lijek – zahtjev za preispitivanje prvostepene presude tužitelja protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 03-29-7-22/17 od 14. 12. 2017., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog zaključka o obustavi postupka, broj UP1: 03-29-5-733717 od 27. 11. 2017.;

- Tužbom od 09. 09. 2021. tužitelja RTV BN d. o. o. Bijeljina, zast. po punomoćniku Stojanović Miodragu i dr. advokatima iz Bijeljine, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 04-29-8-6/21 od 05. 07. 2021., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj: UP1-04-29-1-210/21 od 02. 04. 2021., uz preinačenje prвobitno izrečene novčane kazne na iznos od 7.000,00 KM. Prvostepenim rješenjem tužitelju je izrečena novčana kazna u iznosu od 12.000,00 KM zbog kršenja tehničkih uvjeta dozvole iz člana 16. st. (1) i (2) Pravila 76/2015 o pružanju medijskih usluga radija ("Službeni glasnik BiH", broj 3/16);
- Tužbom od 09. 09. 2021. tužitelja RTV BN d. o. o. Bijeljina, zast. po punomoćniku Stojanović Miodragu i dr. advokatima iz Bijeljine, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 04-29-8-4/21 od 05. 07. 2021., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj: UP1-04-29-1-131/21 od 23. 03. 2021., uz preinačenje prвobitno izrečene novčane kazne na iznos od 5.000,00 KM. Prvostepenim rješenjem tužitelju je izrečena novčana kazna u iznosu od 6.000,00 KM zbog kršenja tehničkih uvjeta dozvole iz člana 16. st. (1) i (2) Pravila 76/2015 o pružanju medijskih usluga radija;
- Tužbom od 20. 09. 2021. tužitelja Trion Tel d. o. o. Banja Luka, zast. po punomoćniku Čustović Plamenku, advokatu iz Sarajeva, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 04-29-8-11/21 od 22. 07. 2021., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj: UP1-03-29-1-567/21 od 25. 06. 2021. Prvostepenim rješenjem odbijeni su zahtjevi tužitelja za prekid i obustavu postupka, broj: 03-29-1-567/21 koji je, po službenoj dužnosti, pokrenut protiv tužitelja zbog kršenja člana 14. stav (1) Pravila 66/2021 o obavljanju djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža ("Službeni glasnik BiH", broj 85/12);
- Tužbom od 08. 10. 2021. tužitelja Trion Tel d. o. o. Banja Luka, zast. po punomoćniku Čustović Plamenku, advokatu iz Sarajeva, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 04-29-8-8/21 od 22. 07. 2021., kojim je djelimično usvojena žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj UP1: 03-29-1-567/21 od 18. 06. 2021. godine, te prvostepeno rješenje poništeno u tač. (2), (3), (4), (5), (6) i (7) dispozitiva i u tom dijelu predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak, dok je u pogledu tačke (1) dispozitiva žalba odbijena kao neosnovana. Prvostepenim rješenjem tužitelju je izrečena novčana kazna u iznosu od 100.000,00 KM zbog utvrđenog kršenja člana 14. stav (1) Pravila 66/2012 o obavljanju djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža ("Službeni glasnik BiH", broj 85/12), uz nalog za obustavu pružanja javnih telekomunikacijskih usluga kroz relevantne dijelove mreže na period od tri mjeseca;
- Po vanrednom pravnom lijeku – zahtjevu za preispitivanje sudske odluke od 13. 10. 2021., tužitelja JP Radio-televizije Republike Srpske, zast. po punomoćniku Saši Grabežu, advokatu iz Banje Luke, pred Apelacionim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je postu-

pak preispitivanja prvostepene presude istog suda, broj: S1 3 U 035020 20 U od 21. 09. 2021., kojom je odbijena tužba tužitelja protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj UP2: 03-29-7-8/19 od 20. 11. 2019., a kojim je odbijena žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj UP1: 03-29-5-814/18 od 02. 07. 2019., uz preinačenje prвobitno izrečene novčane kazne na iznos od 25.000,00 KM.

- Prvostepenim rješenjem tužitelju je izrečena jedinstvena novčana kazna u iznosu od 35.000,00 KM zbog utvrđenog kršenja člana 5. st. (2) i (3) Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija (“Službeni glasnik BiH”, broj 3/16) i čl. 16.2, 16.3 i 16.4 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine;
- Tužbom od 12. 11. 2021. tužitelja: 1) Nova BH d. o. o. Sarajevo i 2) Radio i televizija BN d. o. o. Bijeljina, zastupanim po punomoćnicima Sijerčić Nihadu, Đugum Amini, Popara Lejli, Odobašić Nihadu, Hota Almi i Kapidžić Fuadu, advokatima iz Sarajeva, pred Upravnim odjeljenjem Suda BiH pokrenut je upravni spor radi preispitivanja općeg akta Regulatorne agencije za komunikacije – Pravila o izmjeni pravila 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga (“Službeni glasnik BiH”, broj 67/21). U predmetnoj tužbi je, pored ukidanja navedenog Pravila, postavljen zahtjev da Sud po hitnom postupku donese rješenje za odgodu provođenja osporenog Pravila do okončanja upravnog spora, radi sprječavanja nastanka štete za tužitelje;
- Tužbom od 17. 12. 2021. tužitelja “S-LIST” d. o. o. Sarajevo, zast. po punomoćniku Veselinović Bojanu, advokatu iz Sarajeva, pred Općinskim sudom u Sarajevu pokrenut je parnični postupak protiv Agencije radi isplate duga u iznosu od 2.340,00 KM po osnovu neugovorene isporuke zakona i propisa na CD-ima za 2019. O predmetnoj tužbi Agencija je dana 24. 12. 2021. obavijestila Pravobranilaštvo BiH, u svojstvu zakonskog zastupnika institucija BiH u parničnim postupcima pred nadležnim sudovima, uz dostavu izjašnjenja na tužbu sa relevantnim dokazima.

5.2. PREGLED AKTIVNIH SUDSKIH POSTUPAKA PO TUŽBAMA IZ PRETHODNIH GODINA

- Tužbom od 25. 06. 2020. tužitelja "S-LIST" d. o. o. Sarajevo, zast. po punomoćniku Kočo Damiru, advokatu iz Sarajeva, pred Općinskim sudom u Sarajevu pokrenut je parnični postupak protiv Agencije radi isplate duga u iznosu od 2.340,00 KM, po osnovu neugovorenog isporuke zakona i propisa na CD-ima za 2018. S obzirom na vrstu postupka, Agencija je o predmetnoj tužbi pravovremeno obavijestila Pravobranilaštvo BiH, uz dostavu izjašnjenja na tužbu sa relevantnim dokazima.

5.3. PREGLED OKONČANIH POSTUPAKA I SUDSKIH ODLUKA

U 2021. je u sporovima protiv Agencije i po tužbama Agencije doneseno ukupno 13 sudske odluke, od kojih: 10 presuda Suda BiH – jedna presuda Apelacionog odjeljenja po vanrednom pravnom lijeku – zahtjevu za preispitivanje prvostepene presude, 4 presude po tužbama u upravnom sporu, 5 presuda po tužbama i žalbama u parničnom postupku, kao i 3 rješenja od kojih: jedno rješenje Vijeća za upravne sporove Suda BiH po zahtjevu za odgodu izvršenja pobijanog akta do okončanja upravnog spora, jedno rješenje Višeg privrednog suda u Banja Luci i jedno rješenje Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci u istom parničnom postupku po tužbi Agencije, i to:

- Presudom Vijeća za upravne sporove Suda BiH, broj: S1 3 U 033470 19 U od 21. 01. 2021., odbijena je tužba tužitelja JP Radio-televizija Republike Srpske, zast. po punomoćniku Grabež Saši, advokatu iz Banje Luke, protiv konačnog zaključka Vijeća Agencije, broj UP2: 03-29-7-11/17 od 25. 06. 2019., kojim je odbijen kao neosnovan zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka;
- Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci, broj: 57 0 Mals 094843 11 Mals od 04. 05. 2021., odbijen je kao neosnovan zahtjev tužene Republike Srpske – Ministarstva finansija iz Banje Luke (u nastavku: Ministarstvo finansija) za naknadu troškova parničnog postupka po tužbi Agencije. Protiv navedenog rješenja tuženi je dana 19. 05. 2021., putem Pravobranilaštva Republike Srpske, izjavio žalbu koju je postupajući sud dostavio Agenciji na odgovor.

Predmetni postupak prvo bitno je pokrenut tužbom Agencije od 28. 07. 2011. protiv Ministarstva finansija radi isplate duga u iznosu od 707,20 KM u kojem je tužba povučena odmah nakon uplate cijelokupnog iznosa duga, o čemu je doneseno rješenje Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci od 11. 05. 2012. sa odlukom da svaka stranka snosi svoje troškove postupka. Protiv navedenog rješenja tuženi je podnio žalbu koja je odbijena rješenjem istog suda od 25. 03. 2013. protiv kojeg je tuženi, također, izjavio žalbu koja je potom uvažena rješenjem Višeg privrednog suda u Banjoj Luci od 14. 11. 2014., uz ukidanje prvostepenog rješenja i vraćanje predmeta pr-

vostepenom sudu na ponovni postupak. U ponovnom postupku Okružni privredni sud donio je naprijed naznačeno rješenje od 04. 05. 2021. kojim je tuženi ponovo odbijen sa zahtjevom za naknadu troškova parničnog postupka, a protiv kojeg je tuženi 19. 05. 2021. podnio novu žalbu koja je konačno odbijena rješenjem Višeg privrednog suda u Banjoj Luci, broj: 57 O Mals 094843 21 Pž 2 od 16. 11. 2021.;

- Presudom Vijeća za upravne sporove Suda BiH, broj: S1 3 U 033547 19 U od 13. 05. 2021., usvojena je tužba od 13. 09. 2019. tužitelja "NOVA TV" d. d. Zagreb, R. Hrvatska zast. po punomoćnicima Čampara Maudi i Crnovršanin Mirsadu, advokatima iz Sarajeva, poništeno rješenje Vijeća Agencije, broj UP2: 03-29-7-5/19 od 25. 06. 2019., kojim je odbijena žalba tužitelja protiv prvostepenog zaključka, broj UP1: 03-29-5-379/19 od 05. 03. 2019. i predmet vraćen Agenciji na ponovni postupak, uz obavezu naknade troškova upravnog spora tužitelju. Prvostepenim zaključkom tužitelju nije priznato svojstvo zainteresirane stranke u postupku, po službenoj dužnosti, protiv Elta – Kabel d. o. o. Dobojs;
- Presudom Vijeća za upravne sporove Suda BiH, broj: S1 3 U 033549 19 U od 08. 06. 2021., usvojena je tužba od 13. 09. 2019. tužitelja United Media S.a.r.l Luxembourg zast. po punomoćnicima Čampara Maudi i Crnovršanin Mirsadu, advokatima iz Sarajeva, poništeno rješenje Vijeća Agencije, broj UP2: 03-29-7-4/19 od 25. 06. 2019. kojim je odbijena žalba tužitelja protiv prvostepenog zaključka, broj UP1: 03-29-5-956/18 od 05. 03. 2019. i predmet vraćen Agenciji na ponovni postupak, uz obavezu naknade troškova upravnog spora tužitelju. Prvostepenim zaključkom tužitelju nije priznato svojstvo zainteresirane stranke u postupku, po službenoj dužnosti, protiv Elta – Kabel d. o. o. Dobojs;
- Presudom Suda BiH, broj: S1 3 P 035137 20 P od 21. 05. 2021., po tužbi u parničnom postupku od 18. 03. 2020., tužitelja Grant Thornton d. o. o. Banja Luka zast. po punomoćnicima Bubić Zoranu i Duka – Bubić Bojani, advokatima iz Banje Luke protiv tužene Agencije, zast. po Pravobranilaštву BiH, radi duga (v.sp. 136.539,00 KM), po osnovu zaključenog Ugovora o nabavci usluga za izradu i implementaciju metodologije računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva iz 2017., usvojen je tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu obaveze tužene da tužitelju isplati ukupan iznos od 136.539,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom na iznos glavnog duga počev od 30. 01. 2020. do konačne isplate, kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 14.982,12 KM, dok je u dijelu zahtjeva za isplatu zakonske zatezne kamate na dosuđeni iznos za period od 08. 11. 2019. do 30. 01. 2020., tužbeni zahtjev odbijen. Protiv navedene presude Agencija je dana 21. 06. 2021., putem Pravobranilaštva BiH, izjavila žalbu;
- Presudom drugostepenog Vijeća Suda BiH, broj: S1 3 P 035137 21 Pž od 13. 09. 2021. odbijena je žalba tužene Agencije protiv prvostepene presude istog Suda, broj: S1 3 P 035137 20 P od 21.05.2021., uz potvrđivanje prvostepene presude u pobijanom dijelu (detaljnije u prethodnoj tački);
- Presudom Vijeća za upravne sporove Suda BiH, broj: S1 3 U 035020 20 U od 21. 09. 2021., odbijena je tužba tužitelja Radio-televizije Republike Srpske, zast. po punomoćniku Saši Grabežu, advokatu iz Banje Luke, protiv konačnog rješenja Vijeća Agencije, broj:

UP2: 03-29-7-8/19 od 20. 11. 2019., kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužitelja protiv prvostepenog rješenja, broj UP1: 03-29-5-814/18 od 02. 07. 2019., uz preinačenje prvočitno izrečene novčane kazne na iznos od 25.000,00 KM. Prvostepenim rješenjem tužitelju je izrečena jedinstvena novčana kazna u iznosu od 35.000,00 KM zbog utvrđenog kršenja člana 5. st. (2) i (3) Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija ("Službeni glasnik BiH", broj 3/16) i čl. 16.2, 16.3 i 16.4 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine;

- Presudom Suda BiH, broj: S1 3 P 036619 20 P od 15. 10. 2021. godine, u parničnom postupku po tužbi tužitelja Kovač Predraga zast. po punomoćnicima Edini Jahić i Sanji Bećirović – Zijadić, advokatima iz Sarajeva, protiv tužene Bosne i Hercegovine – Vijeća ministara i dr. zast. po Pravobranilaštву BiH i umješača Draška Milinovića, zast. po punomoćniku Bogdanu Goluboviću, advokatu iz Banje Luke, radi poništenja Odluke Vijeća ministara BiH o potvrdi imenovanja generalnog direktora Regulatorne agencije za komunikacije, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja zajedno sa troškovima postupka. Protiv navedene presude tužitelj je dana 01. 11. 2021., po punomoćnicima, izjavio žalbu koju je Pravobranilaštvo BiH dostavilo Agenciji na odgovor dana 10. 11. 2021. Drugostepenom presudom Suda BiH, broj: S1 3 P 036619 21 Gž od 08. 12. 2021. navedena žalba je odbijena uz potvrđivanje prvostepene presude;
- Presudom Apelacionog odjeljenja Suda BiH, broj: S1 3 U 035020 21 Uvp od 15. 11. 2021., odbijen je vanredni pravni lijek – zahtjev za preispitivanje sudske odluke, odnosno prvočitne presude istog Suda, broj: S1 3 U 035020 20 U od 21. 09. 2021., podnesen od JP Radio-televizije Republike Srpske, zast. po punomoćniku Saši Grabežu, advokatu iz Banje Luke, od 13. 10. 2021. (detaljnije u tač. I.15);
- Rješenjem Vijeća za upravne sporove Suda BiH, broj: S1 3 U 041637 21 U od 09. 12. 2021., odbačen je zahtjev tužitelja: 1) Nova BH d. o. o. Sarajevo i 2) Radio i televizija BN d. o. o. Bijeljina, zast. po punomoćnicima Sijerčić Nihadu i dr. advokatima iz Sarajeva, za odgodu primjene Pravila o izmjeni pravila 77/2015 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga do okončanja upravnog spora (detaljnije u tač. I.16). Postupak u toku.

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da, nakon razmatranja Godišnjeg izvješća Regulatorne agencije za komunikacije za 2021. godinu, donese slijedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Godišnje izvješće Regulatorne agencije za komunikacije za 2021. godinu.

info@rak.ba

+387 33 250 600
+387 51 222 410
+387 36 333 670

www.rak.ba